

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

INSTITUT MEZIOBOROVÝCH STUDIÍ BRNO

Diplomová práce

2013

Jana Jaššová

Prožívání životní pohody ve vztahu k rodinnému stavu

Bc. Jana Jaššová

Diplomová práce
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

INSTITUT
MEZIOBOROVÝCH STUDIÍ BRNO

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Institut mezioborových studií Brno
akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Jana JAŠŠOVÁ**
Osobní číslo: **H118441**
Studijní program: **N 7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Téma práce: **Prožívání životní pohody ve vztahu k rodinnému stavu**

Zásady pro vypracování:

Zadané a zvolené téma bude zpracováno podle pokynů obsažených v materiálu IMS „Metodika psaní odborného textu a výzkum v sociálních vědách“ (IMS 2009). Případně podle dalších materiálů, z nichž některé jsou obsaženy v literatuře připojené k tomuto studijnímu textu. Zejména bude dbáno na dodržování zásad publikační etiky a pravidel společenskovedního výzkumu. Průběžné výsledky práce budou pravidelně konzultovány s vedoucím diplomové práce.

S vědomím těchto zásad a pravidel a po konzultaci s vedoucím bude práce zaměřena na:

- problematiku celkové životní spokojenosti a štěstí
- na faktory ovlivňující prožívání životní pohody žen a mužů v závislosti od typu soužití
- na subjektivní prožívání spokojenosti ve vztahu k manželství

Součástí práce bude průzkum, který bude zaměřen na zjištění faktorů, které působí pozitivně i negativně na životní štěstí u jednotlivých typů soužití.

Další literatura bude obsažena v projektu diplomové práce a průběžně doplňována během práce na tomto textu.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Hamplová, D., Pikálková, S., **Manželství, nesezdaná soužití, partnerský vztah**. Praha, Sociolog. ústav, 2002.

Hamplová, D., **Životní spokojenost, štěstí a rodinný stav v 21 evropských zemích**, Praha, Sociolog. ústav, 2006.

Hewstone, M., Stroebe, W., **Sociální psychologie**. Praha: Portál, 2006.

ISBN:80-7367-092-5

Klein, S., **Vzorec štěstí aneb jak vznikají dobré pocity**. Alman, 2004.

ISBN:80-86766-04-7

Sobotková, I., **Psychologie rodiny**. Praha: Portál, 2007. ISBN:80-7367-250-2

Současná česká společnost. Vydal: Sociolog. časopis, 2002. ISBN:8073300095

Vedoucí diplomové práce:

PhDr. Geraldina Palovčíková, CSc.

Katedra psychologie

Datum zadání diplomové práce:

30. listopadu 2011

Termín odevzdání diplomové práce:

31. března 2013

V Brně dne 30. listopadu 2011

prof. PhDr. Pavel Mühlpachr, Ph.D.
vedoucí ústavu

doc. PhDr. František Vízdal, CSc.
vedoucí katedry

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²⁾;
- podle § 60³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

.....
Jméno, příjmení studenta

V Brně .....

.....
Podpis

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlédnutí veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užíje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT:

Tématem této práce je prožívání životní pohody ve vztahu k rodinném stavu. V teoretické části jsou vymezeny pojmy štěstí, spokojenost a kvalita života. Dále je v textu nastíněna rozdílnost mužů a žen, vymezeny charaktery rodinných stavů a faktory, které mají vliv na celkovou životní spokojenost. Celou práci uzavírá výzkum, který je založen na sestavených hypotézách k danému tématu.

KLÍČOVÁ SLOVA:

životní spokojenost, štěstí, kvalita života, rodinný stav, muž, žena

ABSTRACT:

Theme of this thesis is subjective of well-being in marital status. In theoretical part are define concept of happiness, well-being, quality of life. Next on the text is outlined difference of man and woman, define the characters of marital status and factors, which have an impact for well-being. Whole thesis concludes research, which is based on compiled hypotheses to the topic.

KEY WORDS:

well-being, happiness, quality of life, marital status, man, woman

Poděkování

Srdečně děkuji PhDr. Geraldině Palovčíkové CSc., za trpělivost, podporu, inspiraci a metodické vedení v průběhu zpracování této diplomové práce. Rovněž velké poděkování patří i mojí rodině, za velkou podporu.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	8
I. TEORETICKÁ ČÁST.....	9
1. POJEM ŠTĚSTÍ, ŽIVOTNÍ SPOKOJENOST, KVALITA ŽIVOTA	10
1.1 Štěstí.....	10
1.2 Spokojenost, osobní pohoda.....	12
1.3 Kvalita života, hodnoty.....	14
2. ROZDÍLY MEZI ŽENOU A MUŽEM.....	16
2.1 Biologické rozdíly	16
2.2 Gender role.....	17
2.3 Vztah muže a ženy.....	19
3. RODINNÝ STAV.....	21
3.1 Svobodný.....	21
3.2 Nesezdané soužití.....	23
3.3 Manželství, registrované partnerství.....	26
3.4 Rozvedený.....	28
3.5 Vdovství	30
4. FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ SPOKOJENOST	33
4.1 Zdraví, sexuální aktivita.....	33
4.2 Rodinný stav, socioekonomický status.....	34
4.3 Děti, přátelé, volný čas	37
II. PRAKTICKÁ ČÁST.....	39
5. EMPIRICKÝ VÝZKUM.....	40
5.1 Cíl výzkumu a výzkumné hypotézy.....	40
5.2 Metodika výzkumu.....	41
5.3 Výsledky ověření hypotéz.....	42
ZÁVĚR.....	88
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	89
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	95
SEZNAM TABULEK.....	97
SEZNAM PŘÍLOH.....	99

ÚVOD

V takto uspěchané a náročné době, kterou žijeme, díky moderním informačním technologiím, konzumnímu způsobu života, tlakem a požadavkům na výkonost, mořem každodenního stresu je nutné se zastavit a říci si: „Co je vlastně šťastný a spokojený život?, Jaký život žijeme a je mi v něm dobře?, Co potřebuji ke štěstí?“. Takové otázky se objevují a snaží se nějakým způsobem definovat pojmy spokojenost, štěstí, kvalita života. Najít všeobsahující definici není lehké, nicméně řada studií a výzkumů poukazuje na faktory, které na tyto stavy nebo dimenze v životě člověka působí. Všechny tyto faktory existují v našich životech a ovlivňují nás. Téma práce mě oslovilo právě kvůli zdánlivě jasnému charakterizování pojmů štěstí, spokojenost, kdy všichni intuitivně víme co znamenají, ale převést tento prožitek do slov již tak snadný není. A dále s tím související hlubší pohled na danou problematiku a propojení souvislostí s reálným životem. Vysoká rozvodovost, nízká sňatečnost, nárůst nesezdaných soužití, a jednočlenných domácností to jsou všechno faktory, které formují a nepříznivě působí na naši společnost. Rodinný stav manželství patří napříč kulturami k jedné z nejstarších institucí v soužití muže a ženy. Spokojené manželství je vyústěním vzájemné lásky partnerů a přináší mnoho výhod pro partnery a jejich děti. Spokojenost v soužití je důležitá pro naše zdraví, zdraví našich dětí a v důsledku i celé populace. Není tedy nesmyslné věnovat trochu prostoru a pozornosti právě podpoře manželství, jak ze strany státu, škol i různých volnočasových a výchovných organizací. Diplomová práce je rozdělena na praktickou a teoretickou část. V teoretické části vymezujeme pojmy štěstí, spokojenost, kvalita života. Vzhledem k mnoha definicím těchto pojmů jak jednoduchých, tak i navzájem splývajících, je cílem popsat jemnou rozdílnost mezi nimi, poukázat na souvislosti k osobní pohodě a hodnotám. Druhá kapitola je věnována rozdílnosti mužů a žen z pohledu biologického, genderu a vztahu muže a ženy. Účelem je naznačit biologickou rozdílnost a vliv genderu, který podporuje odlišnost mužů a žen, kteří přesto mají vytvořit vztah. Třetí kapitolou je charakteristika jednotlivých rodinných stavů, svobodný, nesezdané soužití, manželství, registrované partnerství, rozvedení, vdovství. Poslední kapitolou jsou faktory, které mají vliv na naši životní spokojenost v jednotlivých rodinných stavech. Praktická část zahrnuje empirický výzkum, kde ověřujeme stanovené hypotézy vzhledem k tématu této práce.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. Pojem štěstí, životní spokojenost, kvalita života

Většina z nás intuitivně ví, co tyto pojmy znamenají, přesto je velice těžké je definovat a vymežit. Všechny studie, které se tímto zabývají vždy zdůrazňují subjektivitu vnímání. Zkrátka člověk je šťastný a spokojený pokud se takto cítí a sám to o sobě tvrdí.

1.1 Štěstí

O štěstí můžeme říct, že patří mezi pozitivní emoce. Zahrnuje obecné hodnocení našeho života nebo významných oblastí v našem životě, jako je práce, zdraví a rodina.

Vědci hovoří o podílu dědičnosti na míře prožívaného štěstí, a proto se zrodil nový vědní obor s názvem Happylogie, kde vědci zkoumají, proč jsou lidé šťastní či nešťastní a jaké faktory k tomu přispívají. Dokonce se podařilo objevit gen štěstí, který vědci označili jako 5-HTT. Teorie uvádí, že genetický podíl na našem prožívaném štěstí je v osobní míře nastavení štěstí. Podstatou je, že lidé se vyladí na vlastní míru štěstí. Dokazují to nejen studie dvojčat, ale i výzkumy lidí, kteří vlivem životních událostí byli zahlceni přívalem pocitu štěstí nebo neštěstí.

Příkladem mohou být výherci v loterii nebo lidé, kteří vlivem nešťastných okolností, událostí zůstali tělesně postiženi. Po čase se lidé tomuto stavu přizpůsobí a dostanou se na svoji nastavenou úroveň štěstí či neštěstí. Rozdíl v pocíťované míře prožívaného štěstí od klíčové události byl 10% a do budoucna vůbec žádný. (Stuchlíková, I., Základy psychologie emocí, 2007)

Mimo genetický vliv je také důležitá frekvence s níž prožíváme pozitivní emoce.

V tomto úhlu pohledu je déletrvajícím stav štěstí závislý na epizodách pozitivních emocí. Z toho vyplývá, že je dobré nacházet drobné radosti v životě k déletrvajícimu pocíť štěstí a spokojenosti.

Podle vědců je míra pocíťovaného štěstí z 50% dána geneticky, 10% činí životní okolnosti, jak žijeme, zda jsme atraktivní, bohatí... Největší podíl je ve zbývajících 40%, které tvoří tzv. „klíč ke štěstí“, který ovlivňujeme tím jak se chováme a myslíme. (Moje psychologie, 1/2013)

Je tedy zřejmé, že naše genetická výbava představuje jen určitý potenciál a jak s ním naložíme jen na nás. Obecně se tvrdí, že šťastní lidé jsou zdravější, dožívají se vyššího věku, mají pevnější vztahy, jsou produktivnější v práci, zkrátka šťastní lidé lépe zvládají život než lidé nešťastní.

Když se vrátíme k samotnému pojmu štěstí, co to tedy znamená?

Je mnoho definic, které se snaží vymezit tento pojem. Některé z nich se snaží o objektivní definici, jiné definice se prolínají s osobní spokojeností, některé jsou jen jednostranné.

Štěstí je dynamická emoce u které je nutné rozlišit dva typy:

- ♣ dlouhodobé, které nazývá subjektivní pohoda, spokojenosti
- ♣ krátkodobé, radost, uspokojení (Stuchlíková, I., Základy psychologie emocí, 2007)

Hamplová ve své studii uvádí více definic štěstí:

- ♣ štěstí jako stav, kde převažují pozitivní emoce
- ♣ štěstí zahrnuje afektivní i kognitivní stránku jedince
- ♣ štěstí zahrnuje jak afektivní, tak kognitivní stránku jedince a je doprovázeno pocitem radosti, povznesené nálady, spokojenosti, pokoje, duševní rovnováhy, klidu,...
- ♣ objektivnější definice: štěstí je emocionální stav, spojený se zapojováním se do smysluplné činnosti (Hamplová, D., Životní spokojenost, štěstí a rodinný stav v 21 evropských zemích, 2006)

Definovat a vymezit štěstí není vůbec jednoduché. Prožitkově tento stav známe všichni, nicméně popsat jej slovně je oříšek.

Můžeme shrnout, že štěstí je dynamická emoce, přináší další pozitivní pocity, její míra je zčásti dána geneticky a přibližně ze stejného podílu se o něj můžeme přičinit, přináší nám její životní okolnosti i naše oblíbené činnosti.

1.2 Spokojenost

O spokojenosti můžeme říci, že vyplývá z dlouhodobě prožívaných pozitivních emocí. Životní spokojenost zahrnuje celkové subjektivní hodnocení různých oblastí v životě jedince a úzce souvisí s osobní pohodou.

„Například Fahrenberg a kol. (2000) definují spokojenost se životem jako individuální hodnocení minulých a současných podmínek života a očekávání životní perspektivy. Konkrétně jde o deset oblastí života a individuální spokojenosti s nimi: (1) zdraví, (2) práce a povolání, (3) finanční situace, (4) volný čas, (5) manželství a partnerství, (6) vztah k vlastním dětem, (7) spokojenost se sebou, (8) sexualita, (9) přátelé, známí, příbuzný a (10) bydlení.“ (Džuka, J., Kvalita života a subjektivní pohoda, Prešov, s. 49)

Životní spokojenost může být vymezena také jako:

„Míra uspokojení, se kterou jedinec posuzuje všeobecnou kvalitu jeho života jako celku. Jinými slovy: jak má člověk rád život který vede (Stach, et. al. 1991, p. 10)

Podobné pojetí zastávají i autoři modelu dynamického ekvilibria Headey a Wearing, kteří hovoří o osobní pohodě jako o „subjektivní osobní pohoda“ (subjective well-being), jež označují písmeny SWB. Zdůrazňují tím fakt, že osobní pohoda je v jejich pojetí chápána jako stav, který je vlastní pouze jen jedné a té samé konkrétní osobě. SWB dělí na tři složky – na jednu kognitivní – životní spokojenost a dvě emoční – přítomnost pozitivních afektů a nepřítomnost negativních afektů (Headey a Wearing, 1989).“ (Rybářová, A., Životní události a životní spokojenost, MU FF Brno, 2009, s. 10)

Autoři dynamického ekvilibria jsou názoru, že existuje míra osobní pohody, kterou je možné předpovědět pomocí osobnostních charakteristik např. extravertze, optimismus, neuroticismus. Pokud se tato úroveň vychýlí z rovnováhy, osobnostní nastavení zapříčiní, že se vrátí zpátky.

Spokojenost je dlouhodobý emoční stav, ve kterém se odrazí spokojenost člověka s jeho životem, osobní pohoda.

Osobní pohoda zahrnuje tři složky a to duševní, tělesnou a sociální. Osobní pohoda je proměnlivá v čase a může být v základních složkách různá.

Podle Ryffove a Keyesove (1995) má struktura osobní pohody šest dimenzí:

- ♣ sebezřetivost
- ♣ pozitivní vztahy s druhými
- ♣ autonomie
- ♣ zvládání životního prostředí
- ♣ smysl života
- ♣ osobní rozvoj (Šolcová, Sborník konference v Třeboni, 2004)

Dále autorka řadí mezi faktory ovlivňující osobní pohodu zdraví, subjektivní posouzení zdraví, socioekonomický status, sociální kontakty, rodinný stav, životní události a víra.

„ Z psychologického hlediska spadá osobní pohoda na pomezí mezi afekty, nálady a osobnostní rysy, protože však v rámci utváření osobní pohody jde současně též o průběžně se odehrávající hodnotící vztahy, obsahuje i důležitou komponentu postojovou.

V nástrojích, které ji v psychologických šetřeních postihují, bývá osobní pohoda obvykle operacionalizována jako prožitek, který trvá řádově týdny než dny či okamžiky - to by ji řadilo spíše k náladám, obsahuje však i některé proměnlivější charakteristiky, související jednak s aktuálním psychickým stavem, jednak s reakcemi na životní události a jednak s určitou proměnlivostí a dynamikou nálad.“ (Šolcová, Sborník konference konané v Třeboni 25.10.2004, s. 23)

Osobní pohoda má tedy vliv na naše zdraví, jak zvládneme životní události a stres, je v souladu s naším hodnotovým systémem nebo se co nejvíce přibližuje cílům v našem hodnotovém systému, zahrnuje znaky štěstí, pro jedince vhodného životního stylu, dobrých sociálních vztahů a je subjektivní záležitostí.

Celkově můžeme tedy shrnout, že osobní pohoda obsahuje faktory demografické, sociální vztahy, celkové osobnostní nastavení a soulad mezi očekáváním a skutečností.

Životní spokojenost nás vede k prosociálnímu chování a prosociální chování posiluje subjektivní pohodu. (Bačová, V., Kvalita života, hodnotové systémy ve společnosti a sociální kapitál, Prešov)

1.3 Kvalita života

Kvalita života je široký pojem, který můžeme vymezit z různých úhlů pohledu, např. medicínského, psychologického, filozofického, atd.

Kvalita života jedince souvisí s jeho hodnotovým systémem. Hodnotu můžeme definovat jako skutečnosti vytvářené subjektem na základě jeho zkušeností, cílů a subjektivní důležitosti.

„ Psychologicky jsou hodnoty jistým zobecněním snahových tendencí člověka, opírajím se o jeho zkušenosti a ideje, jsou tedy zpravidla formovány každým jedincem z jeho subjektivního hlediska, což dokládá i jejich jedinečnost a vazba k vlastní osobě.“ (Čačka, O., Psychologie, Brno 1997, s. 332)

Hodnotový systém je tedy individuální struktura hodnot. Podle našeho vlastního hodnotového systému si určujeme a snažíme se žít život tak, aby byl pro nás co nejvíce uspokojivý. Hodnoty úzce souvisí s našimi potřebami, motivy a zájmy.

Autorka ve článku „Hodnoty a subjektivní pohoda“ naznačuje, že spokojenost se životem jako součást životní spokojenosti jedince souvisí s naplněním jedincových hodnot a cílů a podílí se na jeho hledání smyslu života. (Schusterová, Hodnoty a subjektivní pohoda, Prešov)

V sociologii je vymezena kvalita života ve čtyřech úhlech pohledu:

- ♣ kvalita života jako odborný pojem – takto tento pojem vyjadřuje kvalitativní stránky životních procesů a je posuzován podle ukazatelů zdraví a nemoci, bydlení, mezilidských vztahů, atd.
- ♣ kvalita života jako politické heslo – pozornost veřejnosti se obrací k otázkám a úkolům společnosti
- ♣ kvalita života jako sociální hnutí – ekologická aktivita, globalizace, atd.
- ♣ kvalita života jako reklama – nabízející a propagující svými manipulativními technikami konzum. (Mühlpucher, P., a kol., Sociální pedagogika II, Brno, 2011)

O definování kvality života se pokusila Světová zdravotnická organizace:

„WHO definuje kvalitu života jako jedincovu percepci, jeho pozice v životě, v kontextu své kultury a hodnotového systému a ve vztahu k jeho cílům, očekáváním, normám a obavám. Jedná se o velice široký koncept, multifaktoriálně ovlivněný jedincovým fyzickým zdravím, psychickým stavem, osobním vyznáním, sociálními vztahy a vztahem ke klíčovým oblastem jeho životního prostředí.“ (Mühlpucher, P., a kol., Kvalita života, s.14)

Na kvalitu života můžeme nahlížet z objektivní a subjektivní stránky. Objektivní stránka kvality života bude v tomto případě materiální zabezpečení, sociální podmínky, zdraví. Subjektivní stránka zahrnuje vnímání jedince, jeho postavení v rámci kultury a jeho hodnotového systému.

Abychom mohli kvalitu života měřit, musíme ji vymezit do souborů, kde budou měřitelné faktory.

Za účelem měření, je dle WHO rozdělena kvalita života do čtyř dimenzí:

- ♣ fyzické zdraví a úroveň samostatnosti – energetické nastavení, schopnost pracovat, mobilita, každodenní život, atd.
- ♣ psychické zdraví a duchovní stránka – sebepojetí, sebehodnocení, víra, myšlení, negativní a pozitivní emoce, atd.
- ♣ sociální vztahy – osobní vztahy, sexuální aktivita, podpora, atd.
- ♣ prostředí – finanční zdroje, svoboda, bezpečí, domácí prostředí, atd. (Mühlpucher, P., a kol., Sociální pedagogika II, Brno,2011)

Autoři zabývající se výzkumy osobní spokojenosti, kvalitou života, se shodují v názoru, že osobní pohoda je v souladu s kvalitou života, někteří autoři považují tyto pojmy jako shodné.

„Osobní pohoda (well- being) je často spojována s pojmem kvalita života. Lze říci, že well – being je hodnocením kvality života jako celku.“ (Šolcová, Sborník konference, 2004, s.21)

2. Rozdíly mezi ženou a mužem

2.1 Biologické rozdíly

„Tělesné rozdíly mezi mužem a ženou jsou nápadné na první pohled i poslech. Jen málokdy si nejsme jisti ke kterému pohlaví náš protějšek patří – a pak nejspíš trochu nejistíme.“ (Karsten, H., Ženy-Muži, 2009, s.9)

Rozdílnost mužů a žen je od prvopočátku dána geneticky. Narozením nás začnou ovlivňovat stereotypy „typicky“ mužského a ženského chování, které nás provází životem a ovlivňují životní směr člověka.

V médiích nalezneme mnoho článků o rozdílnosti mužů a žen, bylo vydáno mnoho knih, hovoří se o rozdílnosti ženského a mužského mozku. Anatomicky se mozky obou liší jen nepatrně, hmotností se liší výrazněji, nicméně nelze z toho vyvozovat závěry o nedokonalosti či dokonalosti mužů či žen. Vzhledem k větší výšce a váze mužů oproti ženám je váha mozku k poměru těchto veličin srovnatelná. Váha mozku u žen činí v průměru 1300 g, u mužů je v průměru 1400 g. Maximum hmotnosti dosahuje mozek mezi 30 – 40 roky, poté se postupně snižuje. Objem mozku do 70 roků převyšuje 90 % dutiny lebeční, poté klesá.

V anatomii se sice našly nepatrné rozdíly obou mozků, větší odlišnost mozků spočívá v rozdílně vyvinutých oblastech mozku mužů a žen, např. prostorová představivost u mužů, lepší výřečnost u žen.

Jedním z příkladů, jak nás biologické nastavení ovlivňuje nebo i limituje v životě a přináší díky této rozdílnosti mnoho rozmanitosti i v soužitích, jsou oči. Mužské a ženské oko se od sebe liší velikostí tyčinek a čípků, tedy buněk, které reagují na šerosvit a barvy. To znamená, že ženy lépe vnímají barvy a hůře vidí oproti mužům. V reálu je například pro ženu řízení auta za šera těžší než pro muže. Muži zase mají veliký shluk buněk okolo žluté skvrny a méně obsazenou periferii, proto hůře vidí do strany. Takto bychom mohli postupovat a nacházet jemné rozdíly mezi mužem a ženou a všimnout si jich v naší realitě, která je díky tomu obohacující.

Když se opět vrátíme k našim mozkům, je nutné se zmínit i o vnímání, které nás provází každou vteřinou našeho života. Naše mozky fungují jako filtr, který kvůli přetížení

kapacity vpustí v podobě vjemů jen minimum informací. To znamená, že skutečnost vyhodnotíme každý zcela jinak, individuálně, na základě svých očekávání, zkušeností, paměti, atd.

„Optické podněty se nejdříve dostanou do limbického systému (tzv. čichového mozku), kde se urovňují s již uloženými poznatky. Pokud negativní zážitky z minulosti připomenou aktuální situaci, dostaví se odmítavé pocity. V opačném případě reaguje odměňovací systém silnou touhou po dalších líbivých pocitech. Teprve poté se rozum a cit potkají v mozkovém centru, které je zodpovědné za soustředění a všímavost (v tzv. prefrontální kůře), kde se přemění ve vědomý vjem. Na konci celého procesu vzniká naše vlastní realita.“ (Svět objevů, Praha, 2/2013, s. 23)

Z této skutečnosti je zřejmé, že každý vnímáme realitu, vztah, spokojenost, prožitek štěstí svým individuálním způsobem. Jinak budou reagovat ženy a jinak muži už jen z rozdílnosti lidského těla. Naše biologická rozdílnost nám může v životě připravit ne jednu úsměvnou situaci v partnerských vztazích.

2.2 Gender role

Slovo gender pochází z anglického jazyka a v překladu znamená rod. Název zdomácněl jako gender z důvodu většího významového prostoru. Genderové studie se zabývají nerovnostmi mužů a žen podmíněnými sociálně a kulturně, např. rovnost příležitostí na trhu práce, finanční ohodnocení, postavením mužů a žen ve společnosti, v rodině. Jiné studie zkoumají typické osobnostní vlastnosti, které charakterizují muže a ženu, např. asertivita, agresivita u mužů, soucit, starostlivost u žen.

„Podle teorie sociálních rolí vznikají rozdíly mezi muži a ženami primárně v důsledku zkušeností a procesu socializace. (Lippa, Pohlaví, 2009, s.165)

Jedním z genderových stereotypů, který se přiklání k této teorii, je vzor ženy jako pečující, starostlivé a muže ochránce, živitele.

Tyto přetrvávající stereotypy se promítají např. na trhu práce, v péči o děti, rozdělení domácích prací, v partnerských vztazích.

Oproti tomu biologické nebo evoluční teorie zkoumají rozdíly žen a mužů, jejich vlastností, chování, zručností, dovedností na podkladě jejich biologického základu, podle genů, hormonů, mozků, atd. Příkladem nám mohou být studie o vlivu testosteronu na chování, agresivita, mateřské chování, sexuální chování, atd.

I když se můžeme na genderové role dívat z různých pohledů teorií, vždy je důležitým faktorem vliv kultury. Autoři rozsáhlé studie genderových rozdílů, se snažili najít tyto souvislosti v osobnostních vlastnostech tzv. Velké pětky. Sem patří vlastnosti otevřenost, svědomitost, extraverte, přívětivost, neuroticismus. Každá z těchto vlastností má své typické rysy např:

- ♣ otevřenost - zde jde o stupeň otevřenosti novým zážitkům a zkušenostem, rysy: vysoká, nízká představivost, realizace plánů, změna, atd.
- ♣ svědomitost - stupeň schopnosti dosahovat cílů, dokončovat práci, rysy: pracovitost, organizovanost, systematickosti, atd.
- ♣ extraverte – reakce na podněty a stimuly lidí a situací, rysy: nadšení, samotářský, energický, atd.
- ♣ přívětivost - vztah k ostatním lidem, jak k nim přistupujeme, nasloucháme, rysy: zdvořilost, dorozumění, odměřenost, atd.
- ♣ neuroticismus - vyrovnanost lidí se stresem a reakcí na něj, rysy: vyrovnanost, odolnost, optimismus, atd.

Autoři studie zjistili, že pohlavní rozdíly se nejvíce liší ve vyspělých zemích, než v mírně pokročilých.

„V zemích se silnými tradičními genderovými rolami (v zemích které nenabízejí ženám příliš mnoho možností vzdělání a pracovních příležitostí) muži a ženy přisuzují své rozdílné chování mocným genderovým rolím svých společností. Naopak v zemích se slabšími genderovými rolami, které neomezují chování mužů tak očividně, přisuzují rozdíly v chování více vnitřním faktorům.“ (Lippa, Pohlaví, 2009, s.37)

Zkoumání genderových rozdílů závisí na mnoha faktorech, kulturních, sociálních, biologických, z nichž některé se prolínají a je nejednoznačné, zda jde o vlastnosti naučené nebo vrozené.

2.3 Vztah muže a ženy

Přes veškerou rozdílnost nebo možná právě proto, se muži a ženy přitahují a vytvářejí vztahy. Všechny vztahy poté postupně vyústí v oficiální či neoficiální svazek, v horším případě končí rozchodem. Obecně je známo, že každý vztah se musí budovat a neustále o něj pečovat.

Každý kontakt jedince s jedincem začíná a končí interakcí. Obecně můžeme říci, že je to působení člověka na člověka.

Partnerské vztahy jsou založeny na vzájemné interakci. V interakci se objevují prvky komunikace, postojů, hodnot, emocí, atd. Pokud je interakce v rovnováze, pak v ní chceme pokračovat, v opačném případě interakci ukončíme. Ve vztahu partnerském nebo rodičovském se objevují snahy působit na druhého a tím měnit jeho chování. Většinou je to pomocí odměn a trestů. Odměny mohou být ve formě materiální, ale i úsměv, naslouchání, pohlazení, atd.

Tresty ve formě fyzických trestů, odmítnutí, urážky, apod.

„Jakmile jsou lidé na sobě závislí a reagují na sebe, mohou se odměňovat, trestat, vzájemně se uspokojovat i frustrovat, mohou se řídit i kontrolovat, až k extrémnímu případu sociální manipulace.“ (Nakonečný, Encyklopedie obecné psychologie, 1995, s. 325)

Jedním z podstatných prvků vztahu je komunikace. Komunikace patří k jedné z nejdůležitějších věcí k udržení funkčního vztahu.

„ Možnosti, kterými člověk disponuje v komunikaci a kterých může využít i zneužít, souvisejí na jedné straně s kvalitou jeho individuálního života (s jeho vlastní svébytností, charakterem, svědomím, dovednostmi), na straně druhé, v makroměřítku, s civilizačními změnami a převratnými momenty historie lidstva. Člověk je v tomto směru bytostí nadanou rozsáhlými možnostmi: může komunikováním měnit sám sebe, své bližní – i zásadně pozměnit svět.

Slova bývají činy,.....

Komunikace posiluje nebo tlumí emoce a formuje postoje. Dokáže popudit, provokovat, iniciovat – i uchlácholit a zbrzdit druhého v jeho odhodlání. Dokáže přesvědčit o pravdě a věrohodně šířit lež.“ (Vybíral, Psych. komunikace, 2005, s. 20-21)

V partnerském vztahu jsou pravidla komunikace, která nám mohou zjednodušit dialog a popřípadě zmírnit reakce a usnadnit pochopení. Kromě vzájemné úcty, důvěry, ochoty se přizpůsobovat je důležitá také motivace, naslouchání, respekt k názorům partnera, umění kompromisu, atd. Partnerská komunikace by měla být v ideálním případě jeden velký dialog s vyústěním dohody pro oba partnery k jejich spokojenosti.

Muži a ženy mají od partnerského soužití zcela jiná očekávání. Mimo cit ve vztahu a pro pokračování v něm je důležitý také rozum.

Klinický psycholog Stanislav Kratochvíl už v 60. letech sestavil výstižně ve zkratkách očekávání mužů od žen a očekávání žen od mužů.

očekávání mužů:

- ♣ OSTA – obdiv stále
- ♣ NESTA – nezatěžovat starostmi
- ♣ SEZA - sex kdy se mi zachce
- ♣ UU – uvařeno, uklizeno

očekávání žen:

- ♣ POPO – posedět a popovídat si
- ♣ DUPO– duševní porozumnění
- ♣ VYPO – vycítit co žena potřebuje
- ♣ VYCE – vyjadřovat lásku celým životem

Na základě vlivu faktorů biologických, genderových, psychologických, vztahových očekávání, vytváříme vztahy a rodinné stavy.

3. Rodinný stav

3.1 Svobodný

Svobodný, svobodná je označení pro muže a ženu, kteří úředně nemají stvrzený žádný svazek a nikdy nežili v manželství. Důvody pro tohle rozhodnutí mohou být různé.

Z pohledu psychologie můžeme vyjmenovat některé faktory, které mají vliv na to, že jedinec zůstane svobodný, přestože mu tento stav nevyhovuje, a komplikují navázání a udržení partnerského vztahu.

Faktory které mohou způsobit, že člověk zůstane svobodný např.:

- ♣ nesmělost – oslabuje sociální dovednosti a tím brání seznamování a udržení vztahu. Patří sem také nízké sebevědomí a skutečný nebo domnělý tělesný nedostatek
- ♣ závislost na rodičích – silná vazba na rodiče, většinou matky, která jim znemožňuje navázat plnohodnotný partnerský vztah
- ♣ náročnost - tito lidé jsou nároční jak na sebe, své okolí i na partnera. Odkládají partnerské soužití kvůli svým osobním zájmům. Postupem času a věku jsou již nároky tak vysoké, až mohou být nereálné. Jsou oslabené sociální dovednosti pro partnerské soužití např. empatie, kompromis,....
- ♣ uzavřenost, samotáři - mohou to být lidé s traumatickými zážitky, z početných rodin, s výrazným psychickým nebo fyzickým handicapem.

Svobodným, kterým tento stav nevyhovuje, jsou oproti párovým soužitím v určité nevýhodě a to jak finanční, emoční, větších zdravotních rizik, sexuálních, atd.

Oproti tomu jsou svobodní a svobodné, kteří nemají, nechtějí, nehledají partnera a tento stav jim vyhovuje.

Stále častěji se ve společnosti objevuje fenomén, který se nazývá singles. Jsou to muži a ženy v literatuře vymezené ve věku 25 – 40 roků, který si tento stav zvolili zcela dobrovolně, většinou jsou dobře ekonomicky zajištěni, mají vlastní bydlení a budují si kariéru.

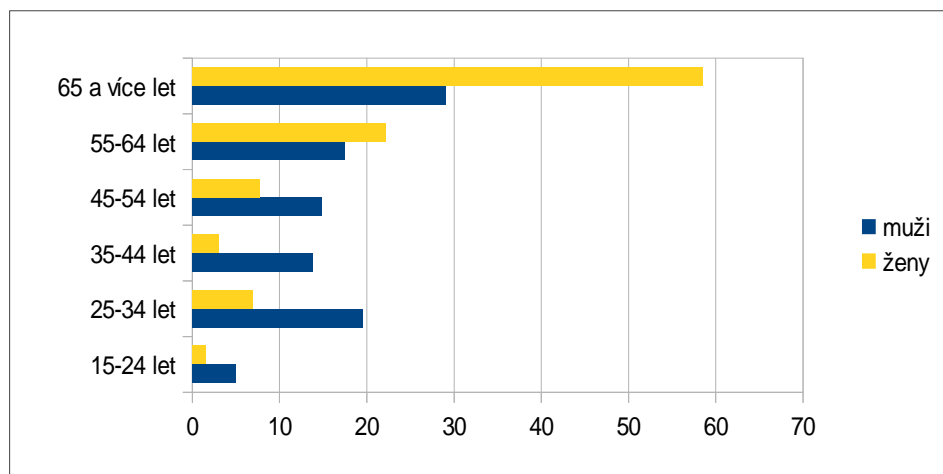
Fenomén singles, který je výtvořem vyvíjející se současné společnosti v sobě zahrnuje osoby sociálně aktivní, žádané, přesto svobodné.

Nejčastěji udávané důvody tohoto životního stylu:

- ♣ zatím nepotkali toho pravého
- ♣ spokojenost s tímto stavem
- ♣ člověk, o kterého mají zájem, je zadaný
- ♣ nevydařený předešlý vztah a nepřipravenost být nyní ve vztahu
- ♣ v současné době to není vhodné
- ♣ nejistá sexuální orientace (Chorošeninová, E., Fenomén singles v ČR, Brno 2011)

Jsou vytvořeny různé pohledy na to proč lidé zůstávají svobodní. Jednou z možných alternativ je vyvíjející se společnost, která klade důraz na svobodu, individualitu a nezávislost, dále pak ekonomická stránka, nejistota a nestabilita v zabezpečení rodiny.

Podle sčítání lidu v roce 2001 bylo svobodných mužů asi 2,1 milionu, svobodných žen 1,7 milionu. V roce 2011 tento počet stoupl u mužů na 2,3 milionu u žen na 1,8 milionu. (SLDB 2011, Český statistický úřad)

Obr. 1 Domácnosti jednotlivců podle věku

(Zaostřeno na ženy a muže 2012, ČSÚ Praha)

3.2 Nesezdané soužití

Pojem „nesezdané soužití“, neboli kohabítace, je poměrně často používaným termínem pro dlouhodobější soužití dvou osob, které je podobné manželství, jen bez oficiálního sezdání.

„Ač je nesezdané soužití často skloňováno v nejrůznějších informačních zdrojích, nejde o nový jev, je znám z již dávných dob. V současné době však dochází k nárůstu způsobu tohoto soužití, mění se jeho kvantita i kvalita a veřejností je oproti dobám minulým přijímáno.“ (Vítečková, Brabcová, Nesezdané soužití, přehledová studie 2010)

Tento rozšiřující typ soužití podněcuje k vytváření studií a teorií.

Studie se shodují, že za nárůstem nesezdaných soužití stojí faktory individualizace, nezávislosti a svobody, které jsou společnostmi podporovány. V médiích, literatuře se objevuje starší výraz druh – družka. Také se jedná o nesezdané soužití dvou osob, pro které je charakteristické stejné trvalé bydliště a je částečně ošetřeno v občanském zákoníku, např. v rámci dědického řízení.

Podle statistického úřadu je počet nesezdaných soužití mnohem vyšší než nám ukazují statistiky a to z důvodů např.:

- ▲ páry žijící společně, přičemž mají rozdílná trvalá bydliště
- ▲ bydlení sdílí např. s prarodiči
- ▲ neochota se označit jako druh nebo družka

Ve studii Nesezdané soužití – součást proměny rodiny se uvádí, že vliv na rozšíření nesezdaných soužití má také fáze vstupu do manželství. Klasický vzor by byl v pořadí láska – chození spolu – námluvy – sňatek – pravidelný sex – děti.

Tento klasický vzor již nepatří v současnosti mezi nejčastější.

Kohabítace může mít tedy různou podobu a vyskytovat se v různých fázích životního cyklu. Byly tedy vypracovány typologie nesezdaných soužití. Z níže uvedeného modelu můžeme vyčíst, že se může vyskytovat kohabítace dlouhodobá, krátkodobá, porozvodová a končící sňatkem.

1.	_____ sňatek_____
2.	_____ sňatek_____ rozvod_____ nový sňatek_____
3.	_____ sňatek_____ rozvod_____ kohabitace_____ nový sňatek_____
4.	_____ sňatek_____ rozvod_____ kohabitace_____
5.	kohabitace__ sňatek _____
6.	kohabitace__ sňatek _____ rozvod _____ kohabitace _____
7.	kohabitace 1 _____.____ kohabitace 2 _____ sňatek_____
8.	kohabitace__ sňatek_____ rozvod_____ kohabitace__ sňatek_____
9.	kohabitace_____
10.	kohabitace 1 _____ . _____ kohabitace 2_____

Obr. 2 Nejčastější fázování životního cyklu

(Vítečková, Nesezdané soužití, 2010)

Dle Hamplové se kohabitace dělí pouze na:

- ♣ páry chtějí vstoupit do manželství
- ♣ páry nemají v úmyslu vstoupit do manželství (Hamplová, D., Životní spokojenost, štěstí a rodinný stav v 21 evropských zemích, 2006)

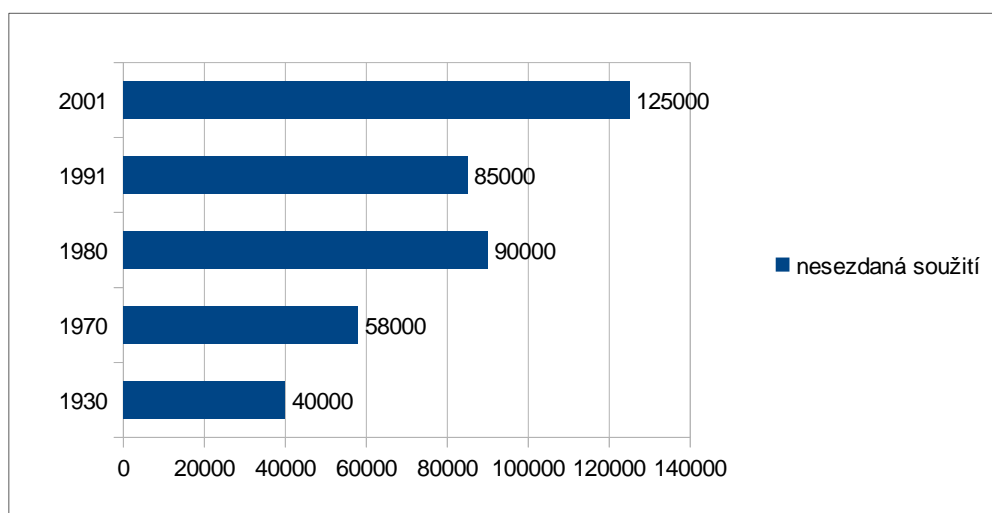
Motivace pro nesezdané soužití mohou být různé. Někteří autoři uvádějí, že je to přirozený vývoj kulturní a ekonomické situace. S motivací žít v nesezdaném soužití mohou být např. tzv. „manželství na zkoušku“, ekonomická situace, častější stěhování za prací, menší nezávislost, individualita, snadnější rozchod, atd.

Dle studie „mladá generace“ - realizováno Sociologickým ústavem v Praze je zřejmé, že většina mladých lidí souhlasí s nesezdaným soužitím před vstupem do manželství, je to zkušenost zda do manželství vstoupit nebo ne. Jen malé procento mladých dospělých by chtělo v takovém svazku žít trvale. To potvrzuje, že v ČR má manželství stále vysoký status.

Zájem vědců vyvolala otázka, jaká je míra spokojenosti u nesezdaných soužití.

Autorka studie uvádí, že ve Spojených státech poměrně dobře zdokumentovali, jak jsou na tom lidé v nesezdaných soužitích s životní spokojeností. Výsledek byl, že míra spokojenosti u nesezdaných soužitích je větší než u svobodných, ale menší než v manželství, což se připisuje nestabilitě svazků beze sňatků. (Hamplová, D., Životní spokojenost, štěstí a rodinný stav v 21 evropských zemích, 2006)

Další studie uvádí, že kohabituující páry se rozcházejí 4 -5 krát častěji než páry sezdané a manželství kohabituujících se rovněž rozpadají častěji. Nejvíce ohrožena je skupina s vícenásobnými kohabitacemi.

Obr. 3 Růst nesezdaných soužití

(Deník Rovnost, 15.2.2013, č.39, s.11)

3.3 Manželství, registrované partnerství

Manželství je institucí, do které dobrovolně vstupují muž a žena během svého života. Je to tedy svazek muže a ženy, který je úředně stvrzen a vyplývají z něj práva a povinnosti ukotvené v Zákoně o rodině 94/1963 Sb.

Manželství napříč historií prošlo vývojem. Sňatky uzavřené dnes, jsou zcela odlišné od sňatků uzavřených např. v 19. století.

Počet uzavřených sňatků každým rokem klesá, důvody proč lidé nevstupují do manželství mohou být různé. V současnosti můžeme vyzorovat určité trendy při vstupu do manželství:

- ♣ tendence odkládat sňatky a rození dětí
- ♣ nárůst nesezdaných soužití
- ♣ větší rozvodovost
- ♣ omezený počet dětí
- ♣ menší ochota vstupovat do dalšího svazku
- ♣ větší zaměstnanost žen
- ♣ sbližování sociální pozice muže a ženy
- ♣ doba po kterou rodiče a děti žijí společně (Robotková, A., Prediktory manželské spokojenosti, 2010)

Existují studie a teorie, které se snaží vysvětlit souvislost mezi spokojeností a rodinným stavem. Mezi vysvětlující teorie patří:

- ♣ teorie selekce – jedinci jsou již předurčeni k vstupu do manželství, mají typické charakteristiky a také tendence být šťastnější a spokojenější
- ♣ teorie kauzální - tato vysvětlení tvrdí, že manželství vede k zdravějšímu životnímu stylu, má preventivní charakter, větší ekonomická stabilita a emocionální podpora

„Dnes již v empirické sociologii a psychologii panuje shoda, že se pozitivní vliv manželství projevuje u mužů a u žen a že se ženatí muži a vdané ženy dožívají vyššího věku, jsou zdravější, trpí méně často depresemi, úzkostmi a dalšími psychickými problémy.“ (Hamplová,D., Životní spokojenost, štěstí a rodinný stav v 21 evropských zemích, 2006, s. 39)

Výhody manželství oproti nesezdaným soužitím:

manželství:

- ♣ větší jistota pro děti
- ♣ ekonomická stabilita a slevy na daních
- ♣ získání informací o zdravotním stavu partnera
- ♣ dědické právo
- ♣ větší šance na překonání krize ve vztahu

nesezdané soužití:

- ♣ administrativa při změně dokladů a jména
- ♣ odpadá zodpovědnost za dluhy partnera a komplikace rozvodu
- ♣ nejsou pevné závazky vůči příbuzným
- ♣ snadnější rozchod a méně stresu pro děti (Deník Rovnost,15.2.2013,č.39)

Oficiální stvrzení svazku dvou osob stejného pohlaví se nazývá registrované partnerství.

Registrované partnerství upravuje soužití dvou osob stejného pohlaví. Jde o homosexuální páry, které touží oficiálně ztvrdit společné soužití.

Z historie je známo, že homosexuální orientace byla diskriminována. Ve starém Řecku byla homosexualita přijímána a tolerována. Později s nástupem židovsko – křesťanských tradic začala být orientace na stejné pohlaví něco, co je nepřípustné, co odporuje zdravému rozumu a Bohu a začala být trestána. Nejsou výjimkou tresty smrti.

Homosexualita byla také vedena v mezinárodní klasifikaci nemocí jako psychiatrická diagnóza.

Dnes má homosexualita a registrované partnerství za sebou dlouhodobý vývoj a pomalu bojí mýty, obavy, které jsou díky stigmatizaci hluboce zakořeněny ve společnosti.

Podle výzkumů ze zemí, kde bylo uzákoněno registrované partnerství, vzešlo těchto sedm výhod:

- ♣ prohloubení lidských práv jedince
- ♣ zrovnoprávnění homosexuálních párů a zlepšení jejich společenského přijetí
- ♣ stabilizace zaregistrovaných párů
- ♣ zlepšení postavení jedince v oblasti ekonomické a právní
- ♣ snížení kriminality
- ♣ snížení stigmatizace
- ♣ obohacení o novou formu soužití (pro homosexuální páry je to humánnější a důstojnější forma) (Janošová, Homosexualita v názorech současné společnosti, 2000)

Hodně diskutovanou otázkou je adopce dětí pro homosexuální páry. Probíhají výzkumy a studie, zda má sexuální orientace vliv na vývoj vychovávaných dětí. Výsledky hovoří ve prospěch homosexuálních párů.

3.4 Rozvedený

Zhroucení vztahu, rozchod partnerů, rozvod patří mezi velmi bolestné okamžiky a situace v životě člověka.

Autor knihy „Otcem po rozvodu“ tvrdí, že výzkumy z oblasti vdovství, ztráty manžela smrtí, nám ukazují, že je snažší vyrovnat se se smrtí partnera a opět se vzchopit, protože musíme vnitřně přijmout, že tu partner již nikdy nebude, nikdy jej nepotkáme a tak si jej uchováme ve svém srdci. Což v případě rozvodu není možné, obzvláště figurují-li z tohoto soužití v našem životě děti. (Ballnik, P., Otcem po rozvodu, 2012)

Jak je zřejmé, rozvod je velkou stresovou záležitostí pro rodiče, kteří se rozcházejí i jejich nejbližší okolí.

Rozvod manželství je upraven v Zákoně o rodině 94/1963 Sb., stejně tak i následná péče o děti.

Důvody k rozvodu bývají různé, podle statistických údajů jsou nejčastějšími důvody rozdílné názory, povahy a rozdílný životní styl.

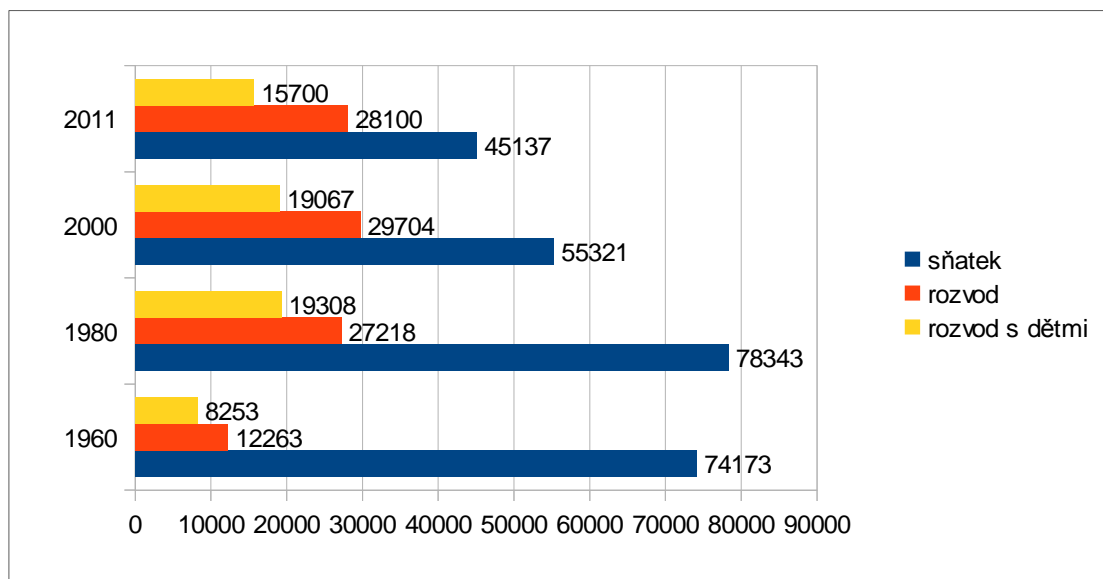
V roce 2011 bylo rozvedeno 28,1 tisíce manželství. Průměrná délka trvání manželství při rozvodu v minulém roce byla 12,9 roků. Opakované manželství končí častěji rozvodem než manželství první.

„Stack a Eshleman (1998) předpokládají, že v zemích, kde je rozvod stigmatizující nebo nákladnější, bude mnoho lidí uvězněno v nešťastných manželstvích, zatímco v zemích, kde jsou rozvody běžnější, budou spolu zůstat jen spokojené páry, a zvýší se tak pozitivní vliv „průměrného manželství.“ (Hamplová, D., Životní spokojenost, štěstí a rodinný stav v 21 evropských zemích, 2006, s. 40)

Dále Hamplová ve své studii uvádí, že empirických dat zda rozvodovost ovlivňuje vztah mezi štěstím, spokojeností a rodinným stavem je velmi málo.

Rozvodem přicházíme o výhody, které nám poskytuje status manželství. Určitě se tato zkušenost u většiny odrazí na psychickém zdraví a ekonomické stránce.

Ekonomická stránka rozpadu manželství nemá vliv jen na zúčastněný pár. Žít sám, je o mnoho dražší než žít společně. Rozvody mají také vliv na ekonomickou situaci státu a tím i zátěž daňových poplatníků. Se zvyšující se rozvodovostí se zvyšují i náklady státu. Velká Británie zaplatí za rozpad manželství 15 miliard ročně, oproti 5 miliardám ročně vynaložených na propagaci manželství a prevenci rozchodů. (Společenský přínos manželství – nejen „výběrový efekt“ dále na: <http://www.tydenmanzelstvi.cz/>)

Obr. 4 Rozvodovost v ČR

(Deník Rovnost, 15.2.2013, č.39)

3.5 Vdovství

Ztráta partnera je závažnou citovou ztrátou a v žebříčku stresujících faktorů na prvním místě. V naší republice se této problematice nevěnuje mnoho pozornosti, i když je to součástí našeho běžného života a pravděpodobnost, že většina tuto zkušenost zažije, je vysoká.

Ročně prožije smrt partnera asi čtyřicet tisíc Čechů, celkem tady žije tři čtvrtě milionu vdov a vdovců. (Psychologie dnes, 9/2012)

„V roce 2010 žilo v Česku přes sto devatenáct tisíc ovdovělých mužů, ovšem ovdovělých žen bylo mnohem více, přes šest set dvacet osm tisíc.“

Ve věkové kategorii nad 80 let nyní žije v českých domovech pro seniory přibližně deset a půl tisíce žen, ale jen dva a půl tisíce mužů.

Demografové odhadují, že za dvacet let budou více než $\frac{3}{4}$ domácností jednotlivců tvořit ženy starší 50 let, z nichž $\frac{1}{2}$ budou vdovy.“ (Psychologie dnes, 9/2012, s. 59)

Vzhledem k tomu, že muži umírají dříve než ženy, přichází nová generace vdov, zdravé ženy ve věku okolo šedesáti.

Průměrný věk dožití mužů je 74,7 roků, žen 80,7 roků. Složení obyvatelstva dle věkových skupin (65 a více) u mužů činí 691 tisíc a u žen 1 010 tisíc. (Česká republika v číslech 2012)

„Další generaci budou tvořit takzvané druhé manželky, tedy ženy, které si vzaly starší muže. Pár tvořený třicátnicí a udržovaným padesátníkem je zajímavý. Jenže když se časem změní v kombinaci šedesátnice a osmdesátníka ze zajímavosti se stává problém a pak z něj s velkou pravděpodobností zůstane vdova.“ (Psychologie dnes, 9/2012, s. 59)

Ztráta partnera neznamena jen citovou ztrátu, ale přináší do života ovdovělého partnera spoustu praktických, ekonomických i sociálních potíží.

Stav, který následuje po smrti našeho blízkého se nazývá truchlení. Truchlení je individuální záležitostí, tzn. že má různou délku i hloubku prožívání.

Tento stav dělíme do čtyř fází:

- ✦ fáze popření - velkou roli zde sehrává povaha smrti, zda byla náhlá nebo „očekávaná“, např. po dlouhé těžké nemoci. Pozůstalý se nachází ve stavu „zlého snu“ a tvrdou realitou
- ✦ fáze emotivní - k této fázi patří smutek, pláč, deprese, ale i pocity úlevy a zlosti. Projevují se praktické, ekonomické i sociální potíže pro pozůstalého. V této fázi jsou náročná jakákoliv výročí a svátky např. Vánoce
- ✦ fáze pocitů viny – hledání důvodu celé situace a logického vysvětlení. Sumarizace a přemítání vlastních a cizích činů, zda jsem mohl/a nějak pomoci, nebo zda lékaři nemohli udělat více,...
- ✦ fáze přijmutí reality a nového vztahu k sobě – podstatný je zde vztah k zemřelému a nejbližší rodinné vztahy a přátelé, koníčky,....

Ve vztahu k životní spokojenosti čelí posléze ovdovělí podobným potížím jako svobodní.

V obou těchto typech rodinných stavů se mohou objevovat pocity osamění, které mají vliv na osobní pohodu jedince.

Pocity osamění nebo také osamělost zná a zažil snad každý. Osamělost bychom neměli zaměňovat s pojmem samota. Tyto dva pojmy se určitě z části prolínají, nicméně osamělost nemusí souviset s tím, že je člověk sám.

Osamělost souvisí s pocity strachu, beznaděje, smutkem, prázdnotou nebo také nudou. Psychologie rozeznává dva druhy osamělosti:

- ♣ situační
- ♣ chronickou

osamělost situační - je vázána na konkrétní situaci, např. rozchod s partnerem, úmrtí, zrušená schůzka,...

osamělost chronická – dlouhodobější ladění člověka, může souviset i s duševní poruchou, v tomto případě je vhodné vyhledat odborníka

Pocity osamělosti také souvisí s temperamentovým založením každého, např. extraverte – introverte, jak kdo dokáže určité životní situace zpracovat, vyhodnotit.

4. Faktory ovlivňující spokojenost

4.1 Zdraví, sexuální aktivita

Zdraví je pro většinu lidí tou nejvyšší hodnotou v životě a v pomyslném hodnotovém žebříčku zaujímá první místo. Jsou období života, kdy si důležitost svého zdraví uvědomujeme jen málo a je pro nás samozřejmostí. S postupem věku získává na hodnotě. Nepřítomnost zdraví nás limituje a omezuje v našich činnostech a snahách.

„ Aby lidé mohli dělat to, co dělat chtějí (realizovat se), potřebují být zdraví. Zdraví je tedy podstatnou věcí pro naši spokojenost s naplněním našich životních potřeb,... Zdraví je žádoucí. Zdraví je tak chápáno jako důležitý prostředek k dosažení cíle – i když tyto cíle mohou být velmi rozdílné.“ (Křivohlavý, J., Psychologie zdraví, 2003, s.23)

Definovat vlastní pojem zdraví je také poměrně složité. I zde nalezneme různé úhly pohledu, jiná definice bude od lékaře, od sociologa, od psychologa. Autor knihy „Psychologie zdraví“ sám definuje tento pojem jako:

„ Zdraví je celkový (tělesný, psychický, sociální a duchovní) stav člověka, který mu umožňuje dosahovat optimální kvality života a není překážkou obdobnému snažení druhých lidí,“ (Křivohlavý, J., Psychologie zdraví, 2003, s. 40)

Se zdravím a naším fyzickým stavem se úzce pojí sexuální aktivita, jako jedna ze základních lidských potřeb, která je také zdrojem spokojenosti. Sexuální chování člověka je ovlivněno kulturou, vírou i vzděláním.

V psychologii nalezneme definici sexuality jako :

„ V sexualitě je tedy zahrnut komplex zážitků a způsobů chování, který původně sloužil pudově zaměřenému rozmnožování, ale posléze se historicky a kulturně diferencovaně rozvinul v interakce mezi příslušníky opačného pohlaví, podněcované výběrem vzájemnou přitažlivostí a směřující k dosahování slasti a navazování partnerských intimních vztahů.“ (Nakonečný, M., Encyklopedie obecné psychologie, 1995, s.294)

Mimo tuto definici existuje pojem sexuální zdraví, které patří do jedné ze složek celkového zdraví, ve kterém je žádoucí rovnováha fyzických, emocionálních, a sociologických faktorů. Obecně jde o pocity uvolnění, zbavení napětí, pocity slasti a v partnerských vztazích o prohloubení důvěry, vlastní hodnoty, sdílení, spokojenost, atd.

„Sexuálně zdravý život je základním stavebním kamenem lidského zdraví a spokojenosti,“ (Globální výzkum zdravého sexuálního života, 2006)

Celková spokojenost se sexuálním životem postupně klesá. Faktory, které ovlivňují spokojenost se sexuálním životem je i rodinný stav. Lidé v partnerském vztahu jsou spokojenější se svým sexuálním životem co do kvality i počtu.

„ Vysvětlení klesajícího trendu v sexuálním životě, může vycházet z deprivace, založené na srovnávání vlastního sexuálního života s prezentací sexuality v médiích.“ (Hastrmanová, Š., Sexuální život v ČR, Praha, 2005)

Dle studií vykazují muži a ženy rozdílnou spokojenost se sexuálním životem. Muži jsou spokojenější než ženy.

Faktory mající vliv na spokojenost se sexuálním životem ve vztahu mohou být stres, častá nedorozumění, věk, pohlaví, již zmiňovaný rodinný stav, zdraví, práce, věrnost, víra i vzdělání.

Podle studií ovlivňuje sexuální spokojenost i vzdělání. Vyšší míru nespokojenosti vykazují lidé s nižším příjmem. Lidé s ukončeným středoškolským vzděláním vyjadřují větší spokojenost než lidé vyučení. Nejvíce spokojení jsou vysokoškoláci. Největší spokojenosti dosahujeme v rozmezí 25-35 let. (Hastrmanová, Š., Sexuální život v ČR, 2005)

4.2 Rodinný stav, socioekonomický status

Výzkumy, které se zabývají vztahem spokojenosti a rodinným stavem, ukazují, že rodinný stav má vliv na spokojenost jedince. Už z evoluční teorie jsme lidskými tvory založenými žít v páru a rozmnožovat se, mít děti. Jednotlivé rodinné stavy nám umožňují určitou míru spokojenosti. Nejvíce vyjádřené spokojenosti vykazuje status manželství. Manželství je párové soužití, oficiálně stvrzené, má pozitivní vliv na naše zdraví, pozitivně působí i přítomnost partnera, umožňuje uspokojení našich potřeb, větší standard, díky dvoupříjmové domácnosti.

„Průběžné dokazování ze studií napříč různou literaturou ukazuje, že díky manželství jsou lidé daleko méně náchylní k psychologickým onemocněním; manželství prodlužuje lidem

život; manželství má pozitivní dopad na zdraví a štěstí lidí; těží z něj muž i žena; a není to pouze tento užitek, protože sezdaní méně tíhnou k rizikovým aktivitám; kvalita manželství může mít významný vliv na rozsah těchto výhod. (Zdravá manželství, duševní zdraví dále na: <<http://www.tydenmanzelstvi.cz/263-zdrava-manzelstvi-dusevni-zdravi.html>>)

V návaznosti na partnerský vztah studie ukazují i pozitivní vliv na děti, narozené v manželství. Výhodou pro děti narozené v manželství je přítomnost obou rodičů, dále ekonomická stránka, která umožňuje více možností, rozvoj zájmů, atd

„Děti z rozvedených rodin hůře čtou, píšou a mají horší výsledky v matematice a častěji opakují školní rok, než děti z nerozvedených rodin.

Data z longitudinální studie Rané dětství (n= 11. 519) ukazují děti, které žijí v úplné rodině a mají v průměru lepší výsledky ve čtení než děti, které žijí s nesezdanými rodiči nebo jen s jedním z rodičů, bez ohledu na vzdělání rodičů, příjem rodiny nebo případnou chudobu.“ (Zdravá manželství, zdravé děti dále na :<<http://www.tydenmanzelstvi.cz/264-zdrava-manzelstvi-zdrave-deti.html>>)

Pokud se zaměříme na kohabítace, tak v nesezdaném soužití, kterých pomalu přibývá a je společností tolerováno, je jinak vnímáno muži a ženami. Autoři studií zabývajícími se nesezdanými soužitími hovoří o větší spokojenosti mužů než žen. Zatímco ženy berou kohabítaci spíše jako předstupeň manželství a očekávají že do manželství vstoupí, mužům stačí ke spokojenosti samotné soužití a přítomnost partnerky bez potřeby legalizace. O kohabítaci se mluví jako o manželství na zkoušku a je v tomto úhlu pohledu podporováno, z důvodu vyhnutí se rozvodu, lepší poznání partnera, je ovšem dokázáno, že tomu tak není. U kohabítací je rozpad vztahu častější než v manželství.

„ Kohabítace nechrání před zdravotními riziky se kterými se setkávají svobodní. Míra úmrtnosti se liší nepatrně (Lillard & Waite, 1995). Podle dlouhodobé studie duševního zdraví se duševní pohoda kohabítujících a svobodných neliší. Když se ale vzala v úvahu zdravotní historie a postoj k životnímu stylu, je kohabítace významným faktorem vzniku alkoholismu u mužů. Závěr studie ukázal, že snížení rizikového chování, se vyskytuje jako následek manželství, nikoliv během kohabítacího soužití. (Horwitz & White, 1998). (Společenský přínos manželství, nejen „výběrový efekt“ dále na:<<http://www.tydenmanzelstvi.cz/49-spolecensky-prinos-manzelstvi-nejen-vyberovy-efekt.html>>)

Svobodní, ovdovělí čelí podobným potížím. Velkou roli hraje ekonomická stránka, osobnostní strádání, větší zdravotní rizika, potíže v reálném praktickém životě, nižší životní standard. Obě tyto skupiny čelí vyšším rizikům duševního onemocnění, ztráty smyslu života než lidé v páru. Rozvedené páry jsou specifická skupina, která také ztrácí výhody manželství, nicméně manželství poskytuje výhody v celém svém rozsahu pokud je spokojené. Podle autorů zabývajících se zkoumáním životní spokojenosti je zatím málo výzkumů u rozvedených párů.

„Ve studii 80 000 sebevražd v USA výzkumy ukázaly, že ovdovělí a rozvedení lidé jsou třikrát náchylnější k sebevraždám než ti, kteří žijí v manželském svazku. Celkově si na život bylo ochotno sáhnout dvakrát více svobodných mužů než ženatých. U vdaných žen byla pravděpodobnost spáchání sebevraždy také významně nižší ve srovnání s rozvedenými, ovdovělými nebo svobodnými ženami.“ (Zdravá manželství, duševní zdraví, dále na: <http://www.tydenmanzelstvi.cz/263-zdrava-manzelstvi-dusevni-zdravi.html>)

U všech rodinných stavů hraje podstatnou roli ekonomická stránka, ať už k rozvoji činností, aktivit nebo k přežití. Socioekonomický status je tedy postavení lidí a domácností a jejich schopností vytvářet hodnoty a kupní sílu. Faktory socioekonomického statusu jsou vzdělání, práce, hmotný majetek, příjem, atd.

„Ryffová a Singer (1998) konstatují, že s vyšší úrovní vzdělání, jako významné složky SES, se zvyšuje úroveň osobní pohody, a to zejména v dimenzi smysl života (platí u obou pohlaví i při kontrole školního vlivu IQ i vzdělání, příjmu a postavení rodičů). U žen se kromě toho prokázal významný vliv vzdělání na dimenze zvládání prostředí, vztahy s druhými a seberepřijetí.

Výrazně negativní vliv na pocit osobní pohody se závažnými důsledky pro zdravotní stav má ztráta zaměstnání. (Šolcová, Sborník příspěvků z konference, 2004, s.28)

4.3 Děti, přátelé, volný čas

Narození dítěte přináší do vztahu mnoho radosti i starostí. Z médií, literatury se dozvídáme mnoho informací o plánovaném rodičovství, těhotenství, porodu, péči o dítě a jeho rozvoj, atd. Můžeme absolvovat kurzy s touto tematikou, nicméně média, literatura i kurzy nám předkládají někdy jen líbivé a manipulativní informace, které nám naši realitu trochu zkreslí. Představy o náročnosti zmizí a poté nás překvapí skutečnost a nepředvídatelné situace, které s narozením dítěte nebo dětí přicházejí.

V partnerském vztahu bez dětí jsou partneři jeden pro druhého, komunikují spolu, tráví spolu volný čas, nejsou v ničem omezováni, finance jsou dostačující a vytváří si svoji pohodu a standard.

S narozením dítěte dochází ke změně rolí partnerů a s nimi i vyplývajících povinností.

Většinou žena odchází z práce a má na starosti péči o dítě a domácnost. Partner, většinou muž se snaží více věnovat práci, aby zabezpečil rodinu a dorovnal chybějící příjem s odchodem ženy do domácnosti. Tímto se společenský prostor pro partnery hodně zúží a přináší stres. V podstatě to znamená méně komunikace, méně sexu, více únavy, více nedorozumění, také více ústupků a přizpůsobení. Je tedy zřejmé, že narození dítěte se může na nějakou dobu projevit menší mírou spokojenosti partnerů v některých oblastech a tím se utvoří vztahová nerovnováha.

Volný čas v partnerském vztahu s narozením dítěte poměrně ubude nebo na nějakou dobu zmizí. Přesněji můžeme nazvat volným časem dobu, kterou věnujeme dobrovolně činnostem, které nás uspokojují. Výběr činností je individuální. Volný čas působí na jedince relaxačně, dodává energii a pokud jsou činnosti ve volném čase pro nás smysluplné, přinášejí zpětně pocity štěstí a spokojenosti. Kvalitně strávený volný čas má pozitivní vliv na nás, naše děti, podporuje rozvoj mezilidských vztahů, komunikaci, může mít i funkci kompenzační.

Společně strávený volný čas, ať v partnerském vztahu nebo v rodině, přináší mnoho pozitiv pro všechny zúčastněné. Od prohlubování důvěry, sebepoznání, poznávání druhých, osobní rozvoj, spokojenost, atd.

Volný čas můžeme také trávit společně s přáteli. Přátelství je důležité pro mnoho jedinců. Přítel je nám oporou v těžkých chvílích, umí naslouchat, poradit, je upřímný. Přátelský

vztah má jinou kvalitu než vztah partnerský. Obecně jsou ženy vnímavější k problémům a jsou emotivnější.

„Vědci z Harvard Medical School dokonce tvrdí, že čím víc přátel žena má, tím je u ní nižší riziko vzniku zdravotních problémů. Podle nich platí, rovnice- čím více dobrých přátel máme, tím máme více radosti a tedy méně stresu.“ (Moje psychologie, 1/2011 s. 52)

Přátelství je forma mezilidského vztahu, kde existuje vzájemná důvěra, ohleduplnost, blízkost, bez sexuální přitažlivosti. Odborníci tvrdí, že přátelství má jiný rozměr mezi muži, pak mezi ženami a nakonec mezi mužem a ženou. Podle sexuologů není možné přátelství mezi mužem a ženou právě kvůli zmiňovanému sexuálnímu napětí.

Přátelství se navzájem s láskou nevyklučuje. I přátelství může přerůst v lásku a přejít v manželství, stejně jako v manželství se můžeme stát přáteli.

Mít ve svém okolí přátele nebo být dobrým přítelem, přináší pocit vlastní hodnoty, důležitosti, smyslu, pocity radosti, méně stresu.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5. EMPIRICKÝ VÝZKUM

5.1 Cíl výzkumu a výzkumné hypotézy

Cílem teoretické části diplomové práce bylo vymezit pojmy životní spokojenost, štěstí, rozdíly muže a ženy, charakterizovat typy partnerských soužití a popsat některé faktory, které ovlivňují prožívání životní pohody partnerů.

V empirické části práce budeme zjišťovat míru prožívání životní spokojenosti mužů a žen ve vztahu k rodinnému stavu, dále zda manželství zajišťuje nejvyšší míru spokojenosti ze všech rodinných stavů. Také jsme se blíže zaměřili na porovnání životní spokojenosti mužů a žen v rámci rodinných stavů a porovnání spokojenosti se zdravím mezi rodinnými stavy.

V rámci zvoleného tématu byly stanoveny hlavní a dílčí hypotézy, které budou postupně pomocí kvantitativního výzkumu ověřovány.

V rámci zvoleného tématu jsem si pro tuto práci zvolila následující hypotézy:

Hlavní hypotézy:

H1: Životní spokojenost se liší podle rodinného stavu

H2: Manželství zajišťuje nejvyšší spokojenost ze všech rodinných stavů

Vedlejší hypotézy:

H1: Rozvedení jsou méně spokojeni než svobodní

H2: Ženy v manželství jsou spokojenější než ženy v nesezdaném soužití

H3: Muži v nesezdaném soužití jsou více spokojeni než muži svobodní

H4: Lidé žijící v nesezdaném soužití jsou spokojenější se svým zdravím

než lidé svobodní.

Jako metodu výzkumu jsem zvolila kvantitativní výzkum pomocí metody dotazníku. Veškeré zpracování této práce bylo prováděno studiem a zpracováním odborné literatury k danému tématu.

5.2 Metodika výzkumu

Pro dosažení cílů výzkumu byla použita metoda dotazníku. Dotazník je anonymní, sestaven převážně z uzavřených položek v počtu 27 dotazů. Otázky se dotýkají životních oblastí jedinců, které souvisejí s životní spokojeností. Nejprve jsou položeny otázky spíše k získání tvrdých dat: pohlaví, typ soužití, dosažené vzdělání. Ostatní dotazy vedou k získání měkkých dat: spokojenosti s rodinným stavem, s finanční stránkou, s ohodnocením v zaměstnání, spokojenost s bydlením, pocit štěstí a celková životní spokojenost. Dále hodnocení vlastního zdraví, zdraví dětí, posouzení vlastního temperamentového založení. Poslední otázka se týká zjištění celkové životní spokojenosti mužů a žen a pro snažší a přesnější vyjádření spokojenosti je zvolena forma škálové otázky. Dotazník je součástí této práce (příloha č. 1).

Data získaná z těchto dotazníků budou analyzována v praktické části diplomové práce a výsledky budou zpracovány graficky a interpretovány. Získaná data budou pro názornější prezentaci zanesena do tabulek a grafů. Pro snažší a jednodušší přehlednost budou data v tabulce uvedena a v grafech znázorněna v procentech. Data budou zaokrouhlena s přesností na dvě desetinná čísla.

Výzkum byl realizován na mém pracovišti Nemocnice Boskovice, v mateřském centru v Hrotovicích, a formou elektronické komunikace (e-mail).

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 111 respondentů ohraničených pouze věkem. Věková hranice byla 20+.

Při vyhodnocování dotazníků byly odpovědi u nevyplněné otázky, otázky s nejasně zaškrtnutou odpovědí nebo více odpověďmi, považovány za neplatné. V našem výzkumu je nezávisle proměnná rodinný stav. K této proměnné je nutno uvést, že respondenti byli do rodinných stavů zařazeni podle toho, jak sami sebe označili.

Jsem si vědoma, že výzkumný vzorek není reprezentativní a získaná data se vztahují pouze k dotazovaným respondentům, v našem případě vzorek činí 111 respondentů.

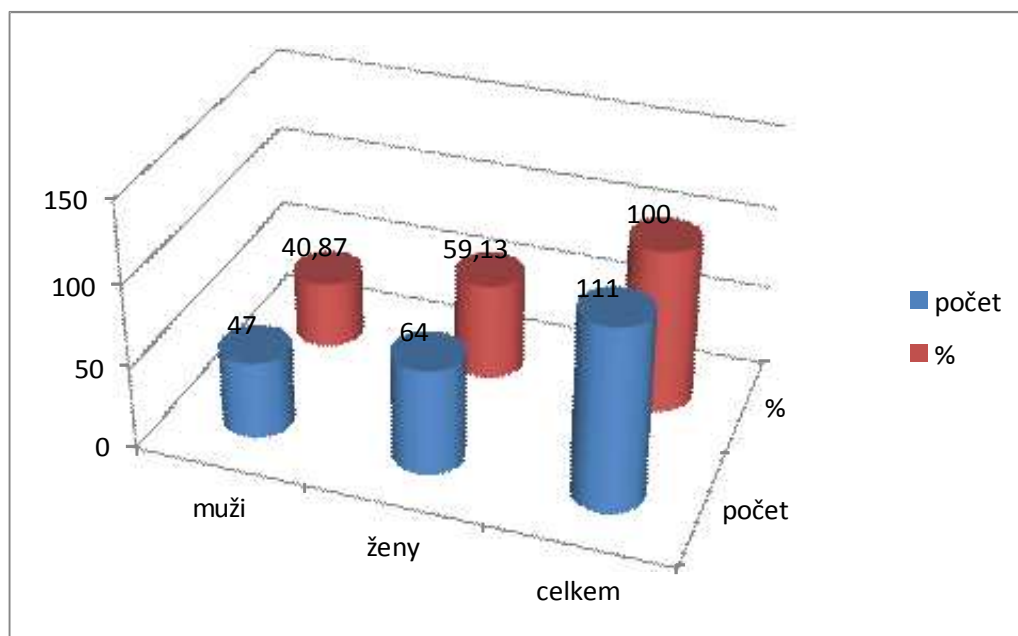
Veškerá interpretace získaných dat je pouze v rámci našeho výzkumného vzorku.

5.3 Výsledky výzkumu a ověření hypotéz

1. Pohlaví:

Tab. č. 1 Počet mužů a žen

pohlaví	počet	%
muži	47	40,87
ženy	64	59,13
celkem	111	100

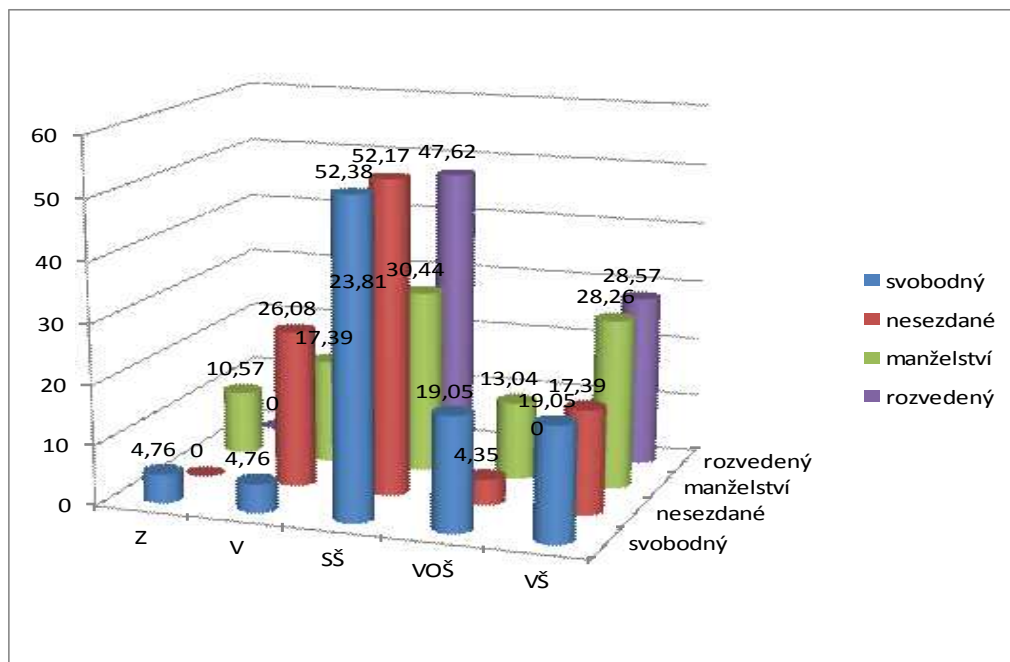
Graf č. 5 Celkový počet mužů a žen

Celkového dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 111 respondentů. Z toho 64 žen, to je 59,13 % a 47 mužů, to je 40,87 %.

2. Nejvyšší dokončené vzdělání dotazovaných mužů a žen.

Tab. č. 2 Nejvyšší dokončené vzdělání mužů a žen

rod. stav	pohlaví	Z	%	V	%	SŠ	%	VOŠ	%	VŠ	%
svobodný	muži	1	4,76	1	4,76	5	23,81	1	4,76	2	9,52
	ženy	0	0	0	0	6	28,57	3	14,29	2	9,52
nesezdané	muži	0	0	4	17,39	5	21,74	1	4,35	1	4,35
	ženy	0	0	2	8,69	7	30,43	0	0	3	13,04
manželství	muži	2	4,35	5	10,87	5	10,87	5	10,87	3	6,52
	ženy	3	6,52	3	6,52	9	19,57	1	2,17	10	21,74
rozvedení	muži	0	0	2	9,52	3	14,29	0	0	1	4,76
	ženy	0	0	3	14,29	7	33,33	0	0	5	23,81

graf č. 6 nejvyšší dokončené vzdělání mužů a žen

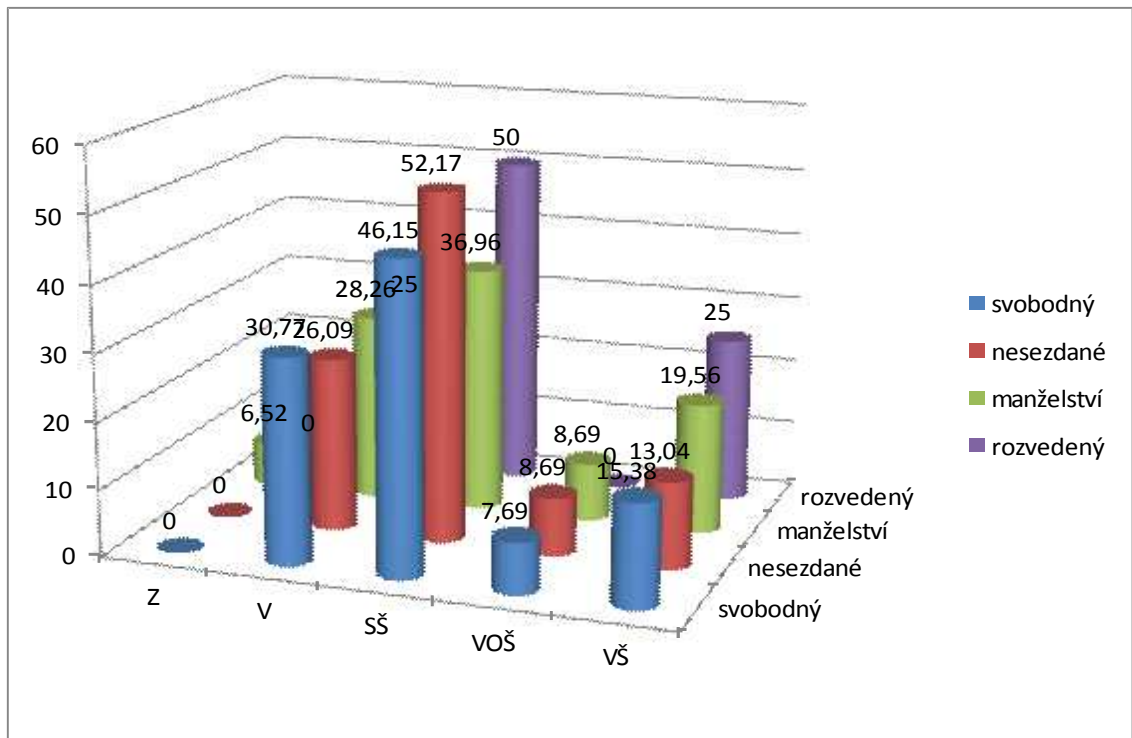
Největší zastoupení nejvyššího dokončeného vzdělání ve stavu svobodný je středoškolské s 52,38 % a poté vyšší odborné a vysokoškolské srovnatelně s 19,05 %, vyučení a se základním vzděláním jsou v počtu 4,76 %. V nesezdaném soužití převládá středoškolské vzdělání s 52,17 %, pak vyučení s 26,08 %, vysokoškolské s 17,39 % a vyšší odborné s 4,35 %. V manželství je největší zastoupení středoškoláků s 30,44 %, vysokoškoláků 28,26 %, vyučení 17,39 %, vyšší odborné 13,04 %, základní 10,57 %.

Ve stavu rozvedený je největší zastoupení středoškolské 47,62 %, vysokoškolské 28,57 %. Ve všech rodinných stavech převládá středoškolské vzdělání.

3. Nejvyšší dokončené vzdělání partnerů dotazovaných mužů a žen

Tab. č. 3 Nejvyšší dokončené vzdělání partnerů dotazovaných mužů a žen

rod. stav	pohlaví	Z	%	V	%	SŠ	%	VOŠ	%	VŠ	%
svobodný	muži	0	0	1	7,69	1	7,69	1	7,69	2	15,38
	ženy	0	0	3	23,08	5	38,46	0	0	0	0
nesezdané	muži	0	0	1	4,35	9	39,13	0	0	1	4,35
	ženy	0	0	5	21,74	3	13,04	2	8,69	2	8,69
manželství	muži	2	4,35	4	8,69	9	19,57	4	8,69	1	2,17
	ženy	1	2,17	9	19,57	8	17,39	0	0	8	17,39
rozvedení	muži	0	0	0	0	3	25	0	0	2	16,67
	ženy	0	0	3	25	3	25	0	0	1	8,33

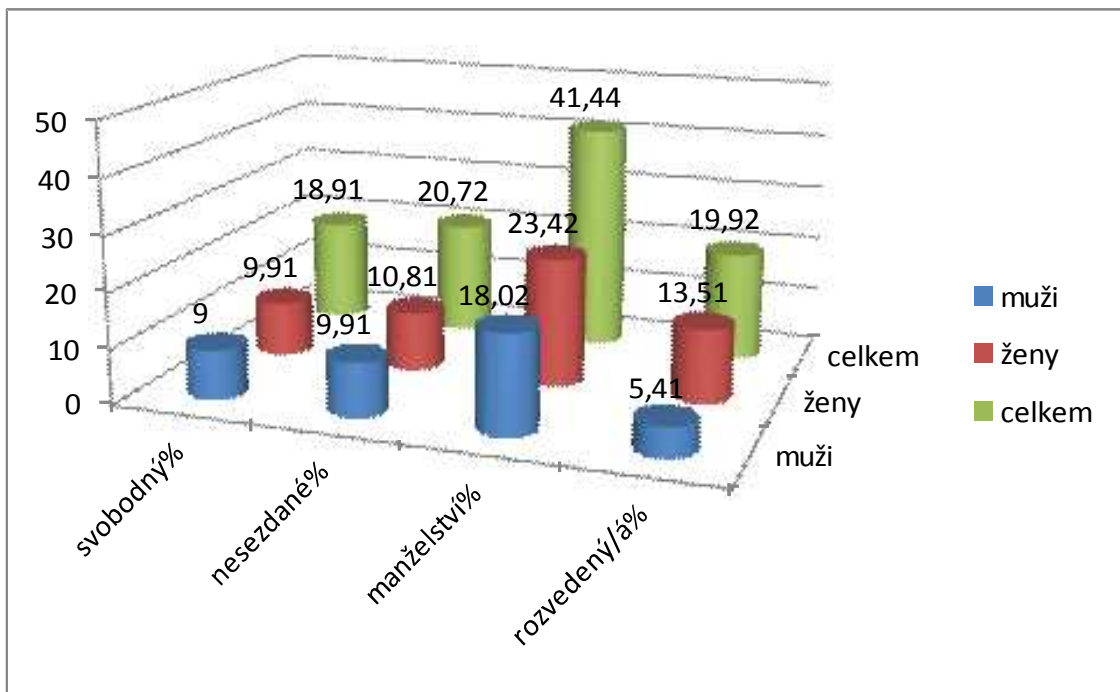
Graf č. 7 Nejvyšší dokončené vzdělání partnerů dotazovaných mužů a žen

Na otázku č. 3 odpovědělo pouze 94 mužů a žen, to jest 84,68 %. Neodpovědělo 15,31 % respondentů. Největší zastoupení partnerů dotazovaných je u svobodných středoškolské vzdělání 45,15 %, poté vyučení 30,77 %, vysokoškoláci 15,38 %, vyšší odborné 7,69 %. V nesezdaném soužití jsou nejvíce zastoupení středoškoláci 52,17 %, vyučení 26,09 %, vysokoškoláci 13,04 %, vyšší odborné 8,69 %. V manželství je nejvíce středoškolsky vzdělaných s 36,96 %, vyučení 28,26 %, vysokoškolské 19,56 %, základní 6,52 %. Ve stavu rozvedený je 50 % střední vzdělání, 25 % vysokoškolské a vyučení. Zde také převládá u všech rodinných stavů středoškolské vzdělání.

4. Rodinný stav

Tab. č. 4 Rozdělení mužů a žen podle rodinného stavu

rod. stav	svobodný	%	nesezdané	%	manželství	%	rozvedený	%
muži	10	9	11	9,91	20	18,02	6	5,41
ženy	11	9,91	12	10,81	26	23,42	15	13,51
celkem	21	18,91	23	20,72	46	41,44	21	19,92

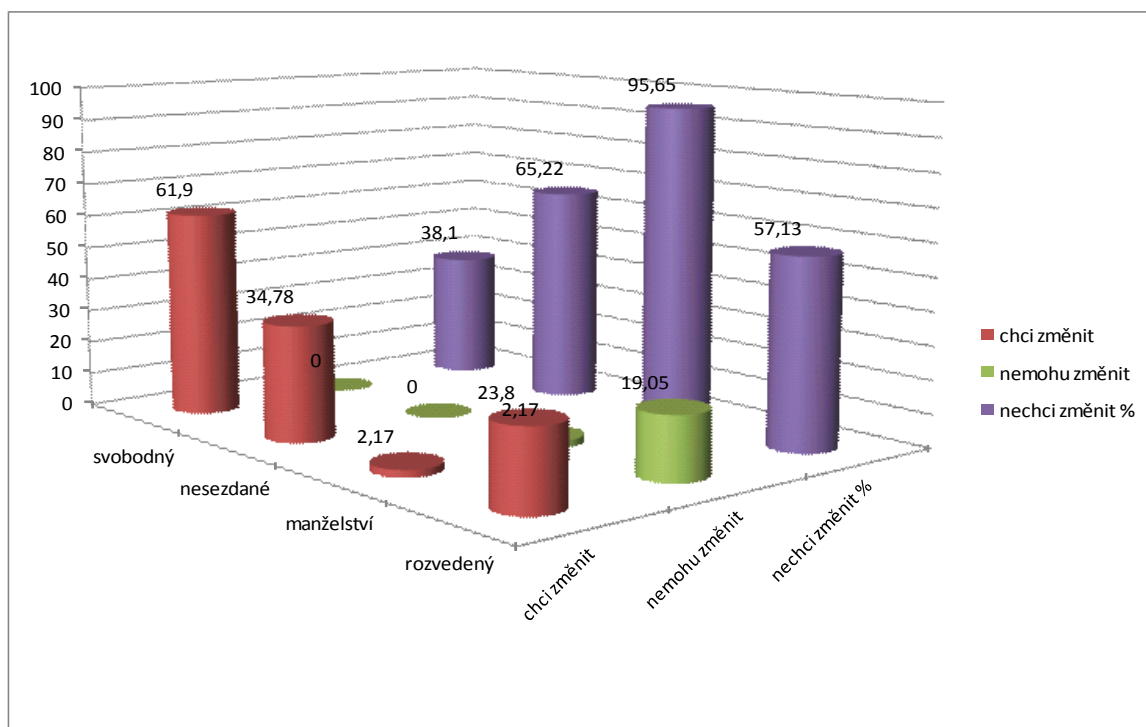
Graf č. 8 Rozdělení mužů a žen podle rodinného stavu

V otázce č. 4 jsme se ptali respondentů na jejich rodinný stav. Další výsledky našeho empirického výzkumu se tedy opírají o tato fakta (o to jak se sami muži a ženy označili). Zařazení do stavu svobodný zvolilo 10 mužů, 9 %, 11 žen 9,91 %. Jako nesezdané soužití se označili 11 mužů, 9,91 % a 12 žen 10,81%. V manželství je 20 mužů, 18,02 % a 26 žen, 23,42 %, rozvedených je 6 mužů, 5,41 % a 15 žen 13,51 %. Celkové zastoupení podle rodinných stavů je 18,91 % svobodných, 20,72 % nesezdané soužití, 41,44 % manželství a 19,92 % rozvedených.

5. Současný rodinný stav vyhovuje nebo chce změnit:

Tab. č. 5 Ochota změnit rodinný stav dle pohlaví a rodinného stavu

rod. stav	pohlaví	chci změnit	%	nemohu změnit	%	nechci změnit	%
svobodný	muži	5	23,81	0	0	5	23,81
	ženy	8	38,09	0	0	3	14,29
nesezdané	muži	2	8,69	0	0	9	39,13
	ženy	6	26,09	0	0	6	26,09
manželství	muži	1	2,17	0	0	19	41,3
	ženy	0	0	1	2,17	25	54,35
rozvedený	muži	1	4,76	1	4,76	4	19,04
	ženy	4	19,04	3	14,29	8	38,09

Graf č. 9 Ochota změnit rodinný stav dle rodinného stavu v %

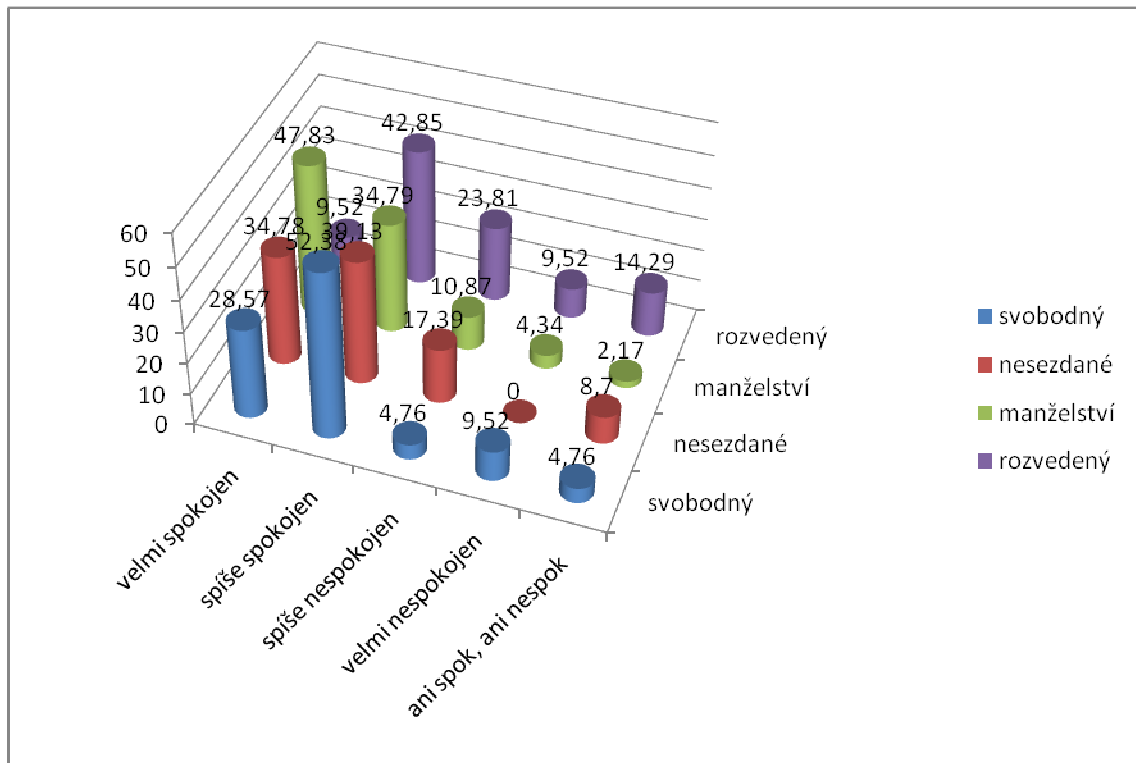

Otázkou číslo č. 5 jsme se dotazovali mužů a žen zda chtějí momentální rodinný stav, kterým se označili, změnit. Podle tabulky č. 5 a grafu č. 9 chce ve stavu svobodný tento stav změnit více žen než mužů, z celkového počtu svobodných 61,9 % svobodný či svobodné zůstat nechtějí. V nesezdaném soužití nechce tento stav změnit více mužů jak žen. Z celkového počtu takto označených respondentů je 65,22 %, kteří chtějí zůstat nesezdaní ku 34,78 %, kteří nechtějí. Stav manželský nechce měnit 95,22 % dotázaných, zbylé procento patří 2,17 % co chtějí změnu a 2,17 %, kterým tento stav nevyhovuje, ale z nějakých důvodů nemohou tento stav změnit. Ve stavu rozvedeném tento stav měnit nechce 57,13 % dotázaných, 23,8 % tento stav změnit chce, 19,05 % svůj stav změnit nemohou.

6. Spokojenost se současným stavem:

Tab. č. 6 Vyjádření spokojenosti s rodinným stavem dle pohlaví a rodinného stavu

rod. stav	pohlaví	velmi spokojen		spíše spokojen		spíše nespokojen		velmi nespokojen		ani spok, ani nespok	
			%		%		%		%		%
svobodný	muži	2	9,52	7	33,33	1	4,76	0	0	0	0
	ženy	4	19,05	4	19,05	0	0	2	9,52	1	4,76
nesezdané	muži	3	13,04	5	21,74	3	13,04	0	0	0	0
	ženy	5	21,74	4	17,39	1	4,35	0	0	2	8,7
manželství	muži	9	19,57	7	15,22	2	4,35	1	2,17	0	0
	ženy	13	28,26	9	19,57	3	6,52	1	2,17	1	2,17
rozvedený	muži	1	4,76	4	19,05	1	4,76	0	0	0	0
	ženy	1	4,76	5	23,8	4	19,05	2	9,52	3	14,29

Graf č. 10 Vyjádření spokojenosti s rodinným stavem v %

Otázka č. 6 v našem šetření se dotýkala spokojenosti se současným rodinným stavem. Respondenti měli subjektivně posoudit svoji spokojenost. Ve stavu svobodném je 28,57 % velmi spokojených, 52,38 % spíše spokojených, 4,76 % spíše nespokojených, 9,52 % velmi nespokojených a 4,76 % ani spokojených ani nespokojených. V nesezdaných soužitích je 34,78 % velmi spokojených, 39,13 % spíše spokojených, 17,39 % spíše nespokojených a 8,7 % ani spokojených ani nespokojených. V manželství je 47,38 % velmi spokojených, 34,79 % spíše spokojených, 10,87 % spíše nespokojených, 4,34 % velmi nespokojených a 2,17 % ani spokojených, ani nespokojených. Ve stavu rozvedený uvedlo 9,52 % velmi spokojený, 42,85 % spíše spokojený, 23,81 % je spíše nespokojených, 9,52 % je velmi nespokojených a 14,29 % je ani spokojených ani nespokojených. Největší spokojenost se současným stavem je ve stavu manželském, poté v nesezdaných soužitích, svobodní a rozvedení.

7. Počet dětí v péči:

Tab. č. 7 Děti v péči jednotlivých rodinných stavů

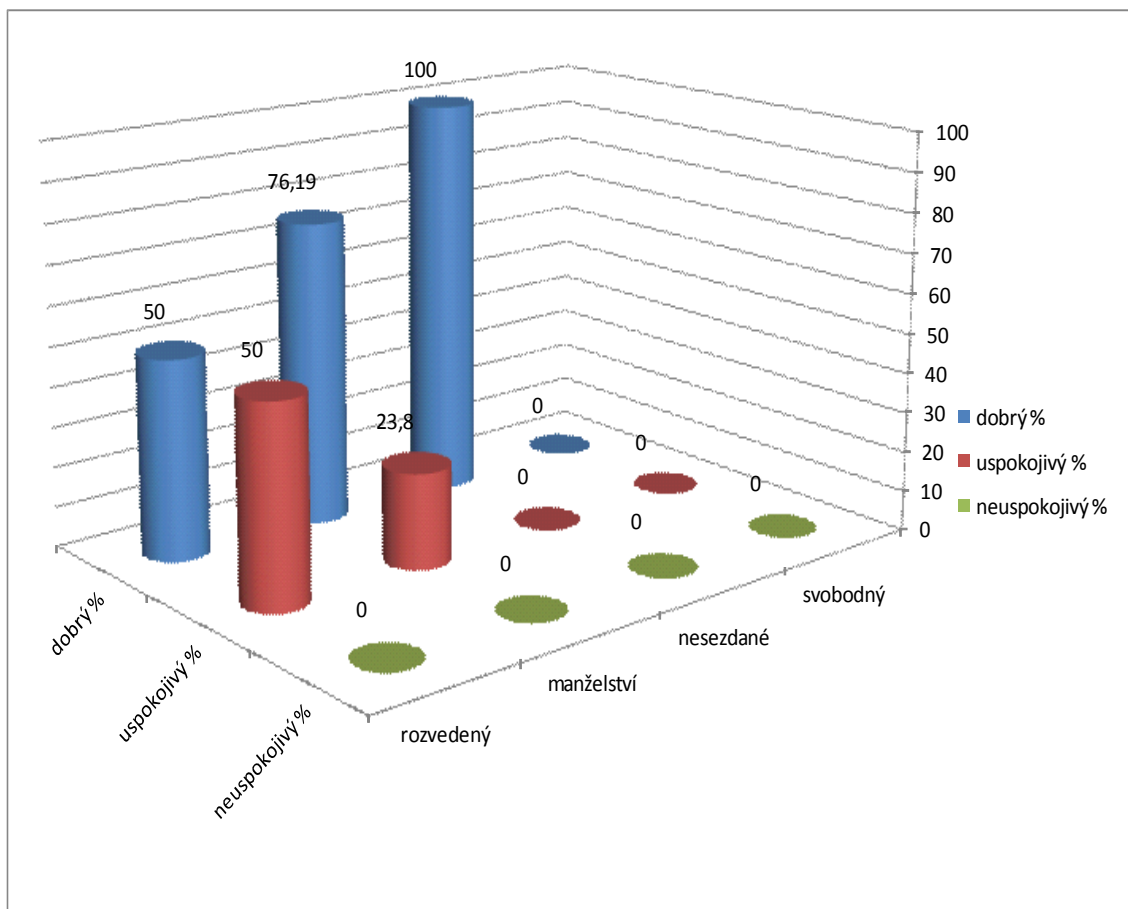
rod. stav	pohlaví	mám	%	nemám	%
svobodný	muž	0	0	10	47,62
	ženy	0	0	11	52,38
nesezdané	muž	4	17,39	7	30,43
	žena	6	26,09	6	26,09
manželství	muž	18	39,13	2	4,35
	žena	23	50	3	6,52
rozvedený	muž	2	10	4	20
	žena	10	50	4	20

Děti jsou součástí rodinných stavů, pro mnohé i smyslem. Dříve se rodily děti převážně do stavu manželského. Vzhledem k narůstající rozvodovosti, nesezdaných soužití jsou i v těchto stavech. Počet manželství s dětmi je 89,13 %, v nesezdaných soužitích 43,48 %, u rozvedených 60 %. Do jaké míry má přítomnost dětí a počet dětí vliv na spokojenost v jednotlivých soužitích, by musela být provedena další šetření.

8. Hodnocení zdravotního stavu dětí

Tab. č. 8 Hodnocení zdravotního stavu dětí dle pohlaví a rodinného stav

rod. stav	pohlaví	dobrý	%	uspokojivý	%	neuspokojivý	%
svobodný	muž	0	0	0	0	0	0
	žena	0	0	0	0	0	0
nesezdané	muž	7	53,85	0	0	0	0
	žena	6	46,15	0	0	0	0
manželství	muž	13	30,95	5	11,9	0	0
	žena	19	45,24	5	11,9	0	0
rozvedený	muž	3	18,75	2	12,5	0	0
	žena	5	31,25	6	37,5	0	0

Graf č. 11 Hodnocení zdravotního stavu dětí dle rodinného stavu %

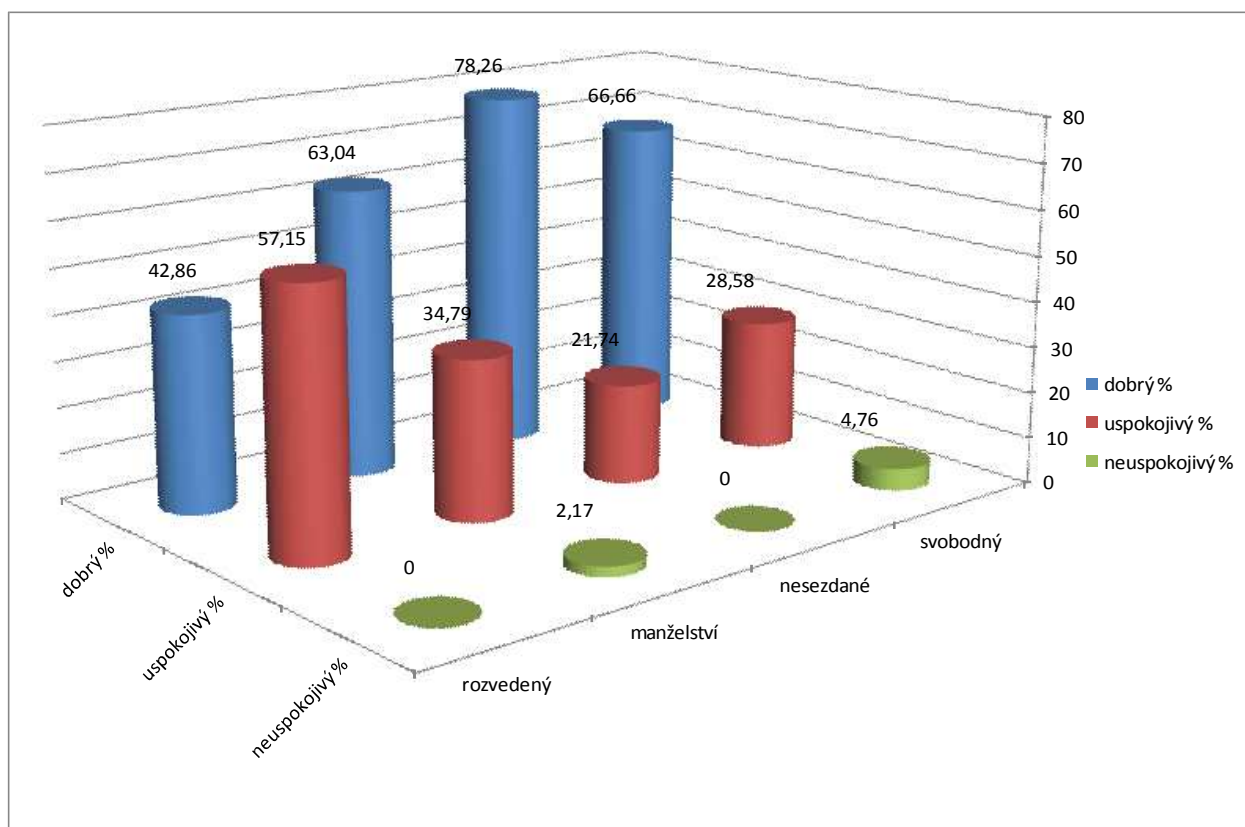
Zdravotní stav je také jedním z faktorů určujících míru životní spokojenosti. Nemocné nebo opakovaně nemocné dítě v rodině může být stresovým faktorem pro rodiče i nejbližší okolí a působí na naši osobní pohodu. Naopak, spokojenost v soužití působí i na zdravotní stav našich dětí. Z výzkumů jsou prokázány vlivy stresu na imunitní systém i psychický stav. Nepohoda v soužití může být pro děti stresovým faktorem. Otázkou na zdravotní stav dětí jsme se ptali jak muži a ženy v jednotlivých soužitích jej hodnotí.

U této otázky můžeme porovnat stav manželský, nesezdané soužití a rozvedený. V manželství hodnotí zdravotní stav jako dobrý 76,19 %, v nesezdaných soužitích hodnotili všechny páry, které mají děti jako dobrý a u rodinného stavu rozvedený 50% hodnotili jako dobrý, 50 % jako uspokojivý.

9. Hodnocení vlastního zdravotního stavu

Tab. č. 9 Hodnocení vlastního zdravotního stavu dle pohlaví a rodinného stavu

rod. stav	pohlaví	dobry	%	uspokojivy	%	neuspokojivy	%
svobodny	muž	6	28,57	3	14,29	1	4,76
	žena	8	38,09	3	14,29	0	0
nesezdané	muž	7	30,43	4	17,39	0	0
	žena	11	47,83	1	4,35	0	0
manželství	muž	14	30,43	4	8,7	1	2,17
	žena	15	32,61	12	26,09	0	0
rozvedeny	muž	3	14,29	3	14,29	0	0
	žena	6	28,57	9	42,86	0	0

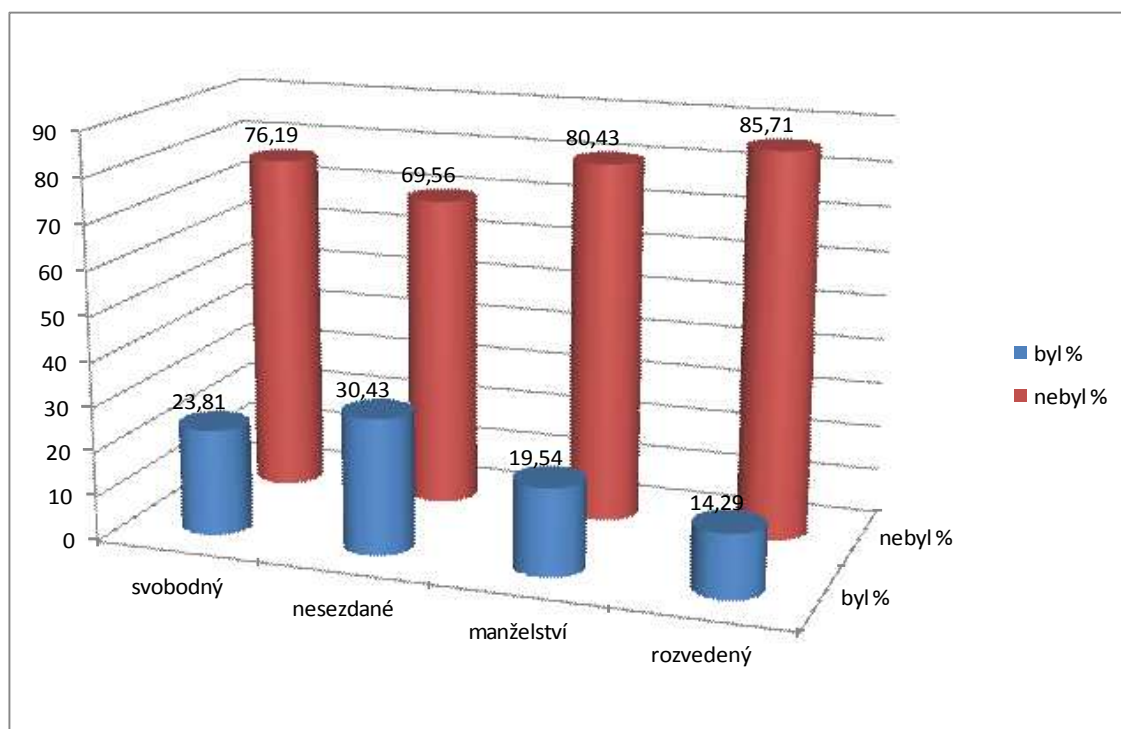
Graf č. 12 Hodnocení vlastního zdravotního stavu dle rodinného stavu v %

Otázkou č. 9 jsme se ptali mužů a žen na jednu ze základních složek osobní spokojenosti, jak hodnotí svůj celkový zdravotní stav. Subjektivní hodnocení zdravotního stavu respondentů je podle rodinných stavů svobodný 66,66 % jako dobrý, 28,58 % jako uspokojivý a 4,17 % neuspokojivý. V nesezdaném soužití hodnotí svůj zdravotní stav 78,26 % dobře a 21,74 % uspokojivě. Manželství je zastoupeno s 63,04 % jako „dobrý“, 34,79 % „uspokojivý“ a 2,17 % „neuspokojivý“ zdravotní stav. Rozvedení hodnotí svůj zdravotní stav jako dobrý s 42,86 % a uspokojivě 57,15 %. Dle typu rodinného stavu nejlépe svůj zdravotní stav hodnotí nesezdané soužití, svobodní a manželství.

10. Nemocnost za posledních 12 měsíců

Tab. č. 10 Počet onemocnění v rodinných stavech

rod. stav	pohlaví	byl	%	nebyl	%
svobodný	muž	3	14,29	7	33,33
	žena	2	9,52	9	42,86
nesezdané	muž	3	13,04	8	34,78
	žena	4	17,39	8	34,78
manželství	muž	5	10,87	14	30,43
	žena	4	8,67	23	50
rozvedený	muž	0	0	6	28,57
	žena	3	14,29	12	57,14

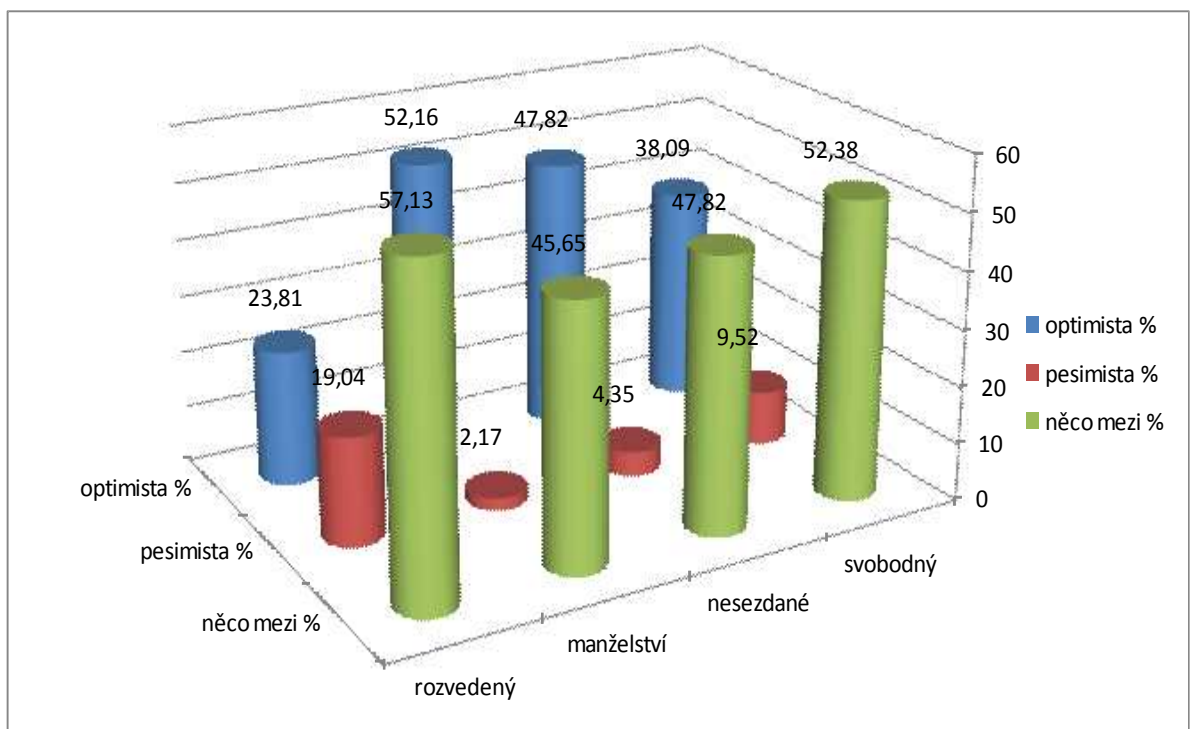
Graf č. 13 Počet onemocnění dle rodinného stavu v %

Touto otázkou jsme zjišťovali u mužů a žen, zda byli za posledních 12 měsíců nemocní. I krátkodobé onemocnění může být zdrojem nepohody jedince. Může nás omezit nejen fyzicky, ve větším měřítku i ekonomicky. Nejméně nemocní podle rodinných stavů byli rozvedení s 14,29 %, poté v manželství s 19,54 %, svobodní vykazují 23,81 % a poslední je nesezdané soužití s 30,43 %.

11. Subjektivní posouzení optimismu a pesimismu

Tab. č. 11 Posouzení optimismu a pesimismu dle pohlaví a rodinného stavu

rod. stav	pohlaví	optimista	%	pesimista	%	něco mezi	%
svobodný	muž	6	28,57	1	4,76	3	14,29
	žena	2	9,52	1	4,76	8	38,09
nesezdané	muž	5	21,74	1	4,35	5	21,74
	žena	6	26,08	0	0	6	26,08
manželství	muž	12	26,08	1	2,17	7	15,22
	žena	12	26,08	0	0	14	30,43
rozvedený	muž	2	9,52	0	0	4	19,04
	žena	3	14,29	4	19,04	8	38,09

Graf č. 14 Posouzení optimismu a pesimismu dle rodinného stavu v %

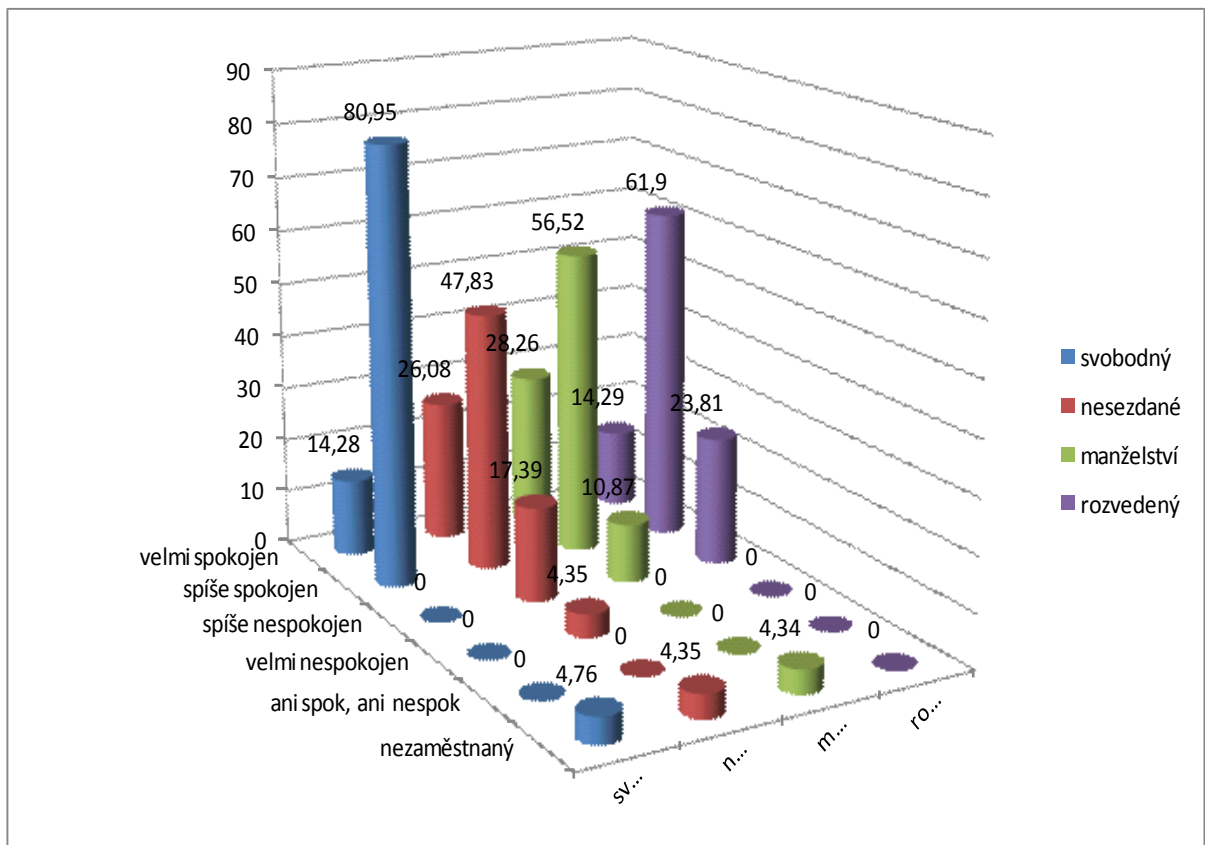

Optimismus či pesimismus jsou vlastnosti nebo naladění jedince, které nám usměrňuje naše vnímání reality, povzbuzuje nebo brzdí v našem snažení čelit situacím v životě, dosahovat cílů, plnit nejen sobě přání, atd. V teoretické části jsme se zmínili o teorii dynamického ekvilibria, které určuje nastavení naší osobní pohody a právě podle vlastností člověka, kterou je i mimo jiné optimismus či pesimismus, můžeme tuto osobní pohodu odhadnout a tyto vlastnosti nás dostávají zpátky do rovnováhy. Dotazované ženy a muži, měli subjektivně posoudit zda patří mezi optimisty, pesimisty nebo „něco mezi. Podle rodinných stavů je nejvíce zástupců optimismu v manželství s 52,16 %, potom v nesezdaném soužití s 47,82 %, svobodní s 38,09 % a rozvedení s 23,81 %. Jako pesimisté se nejvíce označili ve stavu rozvedený 19,04 %, poté svobodní 9,52 %, nesezdané 4,35 %, a manželství 2,17 %. U položky „něco mezi“ je nejvíce rozvedených s 57,13 %, svobodní 52,38 %, nesezdané 47,82 %, manželství 45,65 %.

12. Vyjádření spokojenosti v současném zaměstnání

Tab. č. 12 Spokojenost v zaměstnání dle pohlaví a rodinného stav

rod.stav	pohlaví	velmi spokojen		spíše spokojen		spíše nespokojen		velmi nespokojen		ani spok, ani nespok		nezaměst.	
		%		%		%		%		%		%	
svobodný	muži	2	9,52	7	33,3	0	0	0	0	0	0	1	4,76
	ženy	1	4,76	10	47,6	0	0	0	0	0	0	0	0
nesezdané	muži	3	13	5	21,7	3	13	0	0	0	0	0	0
	ženy	3	13	6	26,1	1	4,35	1	4,35	0	0	1	4,35
manželství	muži	6	13	10	21,7	2	4,35	0	0	0	0	1	2,17
	ženy	7	15,2	16	34,8	3	6,52	0	0	0	0	1	2,17
rozvedený	muži	0	0	5	23,8	1	4,76	0	0	0	0	0	0
	ženy	3	14,3	8	38,1	4	19,1	0	0	0	0	0	0

Graf č. 15 Spokojenost v zaměstnání dle rodinného stavu v %

Zaměstnání je důležitou oblastí v životě jedince i rodiny. Mít zaměstnání je nejen zdrojem finančních prostředků, ale i významným zdrojem osobní spokojenosti. Dodává nám pocit vlastní hodnoty, je to prostor pro vlastní realizaci, díky zdroji finančních prostředků můžeme zabezpečit rodinu, realizovat vlastní zájmy, mít záliby, atd. Mimo všechna tato pozitiva má i vlastní spokojenost se zaměstnáním, kde trávíme podstatnou část dne, vliv na výkon jak v zaměstnání, tak i mimo něj, vliv na naši náladu atd.

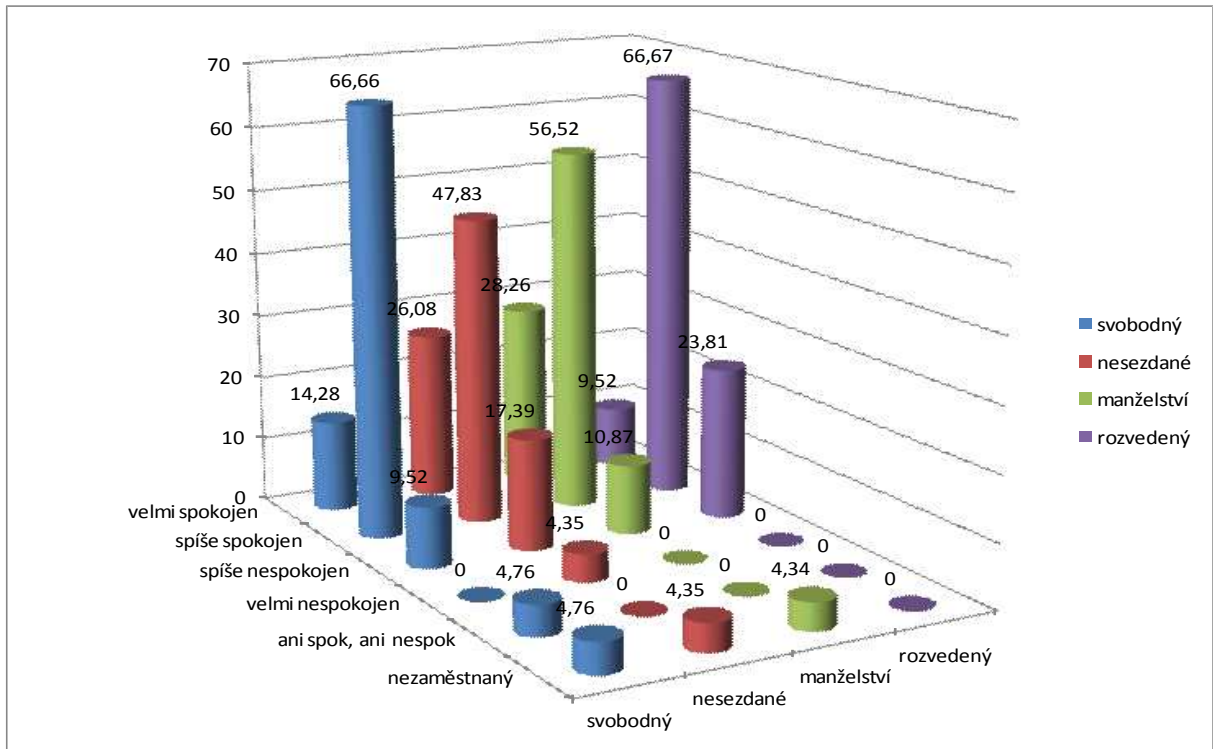
S touto otázkou je také důležité zmínit významné faktory a to nezaměstnanost, nebo složitější skloubení pracovního života, a péči o děti. Tyto sociální faktory také mohou pozitivně i negativně působit na naši spokojenost se zaměstnáním. V dotazníkovém šetření jsme se ptali mužů a žen na jejich subjektivní hodnocení spokojeností se zaměstnáním. Svobodní jsou velmi spokojeni ve 14,28 %, spíše spokojeni v 80,95 %, nezaměstnaných je 4,76%. V nesezdaném soužití je velmi spokojeno 25,08 %, spíše spokojeno 47,83 %, spíše nespokojeno 17,39 %, velmi nespokojeno 4,35 % a nezaměstnaných je 4,35 %. V manželství je velmi spokojeno 28,26 %, spíše spokojeno 56,52 %, spíše nespokojen je 10,87 % a nezaměstnaný je 4,35 %. U rozvedených je velmi spokojeno 14,29 %, spíše

spokojeno je 61,9 % a spíše nespokojeno je 23,81 %. Nejvíce spokojeno v zaměstnání jsou v manželství, v nesezdaném soužití, u rozvedených a nakonec u svobodných. Naopak spíše nespokojeno je nejvíce u rozvedených, v nesezdaných soužitích a v manželství.

13. Spokojenost se zastávanou pozicí v zaměstnání

Tab. č. 13 Spokojenost s pozicí v zaměstnání dle pohlaví a rodinného stavu

rod.stav	po- hlaví	velmi spokojen		spíše spokojen		spíše nespokojen		velmi nespokojen		ani spok, ani nespok		nezaměstnaný	
			%		%		%		%		%		%
svobodný	muži	1	4,76	8	38,09	0	0	0	0	0	0	1	4,76
	ženy	2	9,52	6	28,57	2	9,52	0	0	1	4,76	0	0
nesezdané	muži	3	13,04	5	21,74	3	13,04	0	0	0	0	0	0
	ženy	3	13,04	6	26,09	1	4,35	1	4,35	0	0	1	4,35
manželství	muži	6	13,04	10	21,74	2	4,35	0	0	0	0	1	2,17
	ženy	7	15,22	16	34,78	3	6,52	0	0	0	0	1	2,17
rozvedený	muži	0	0	5	23,81	1	4,76	0	0	0	0	0	0
	ženy	2	9,52	9	42,86	4	19,05	0	0	0	0	0	0

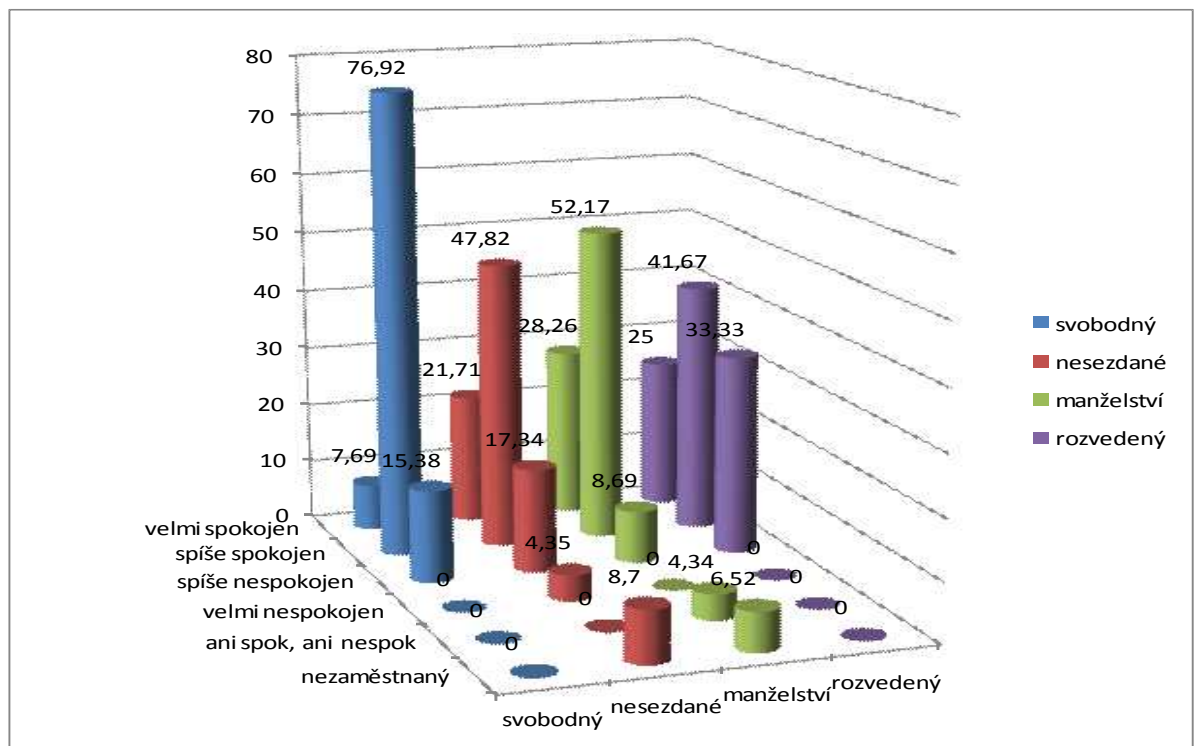
Graf č. 16 Spokojenost s pozicí v zaměstnání dle rodinného stavu v %

V otázce č. 13 jsme se dotazovali respondentů, jak jsou spokojeni se zastávanou pozicí v zaměstnání. Pozice v zaměstnání nám umožňuje rozvoj našich schopností, dovedností, získáváme nové zkušenosti. Působí na naše sebehodnocení, i osobní spokojenost. Ve stavu svobodný bylo velmi spokojeno 14,28 % mužů a žen, spíše spokojených 66,66 % a spíše nespokojených 9,52 %. V nesezdaném soužití je velmi spokojených 26,08 %, spíše spokojených 47,83 % a spíše nespokojených 17,39 %. V manželství je velmi spokojených 28,26 %, spíše spokojených 56,52 % a spíše nespokojených je 10,87 %. Ve stavu rozvedený je velmi spokojených 9,52 %, spíše spokojených 66,67 % a spíše nespokojených 23,81 %. Celkově můžeme shrnout, že nejvíce spokojených je v manželství, v nesezdaném soužití, svobodní a rozvedení, naopak spíše nespokojeni jsou rozvedení, nesezdané soužití, svobodní a manželství.

14. Spokojenost partnerů dotazovaných mužů a žen

Tab. č. 14 Subjektivní posouzení spokojenosti partnerů dle pohlaví a stavu

rod.stav	po- hlaví	velmi spokojen		spíše spokojen		spíše nespokojen		velmi nespokojen		ani spok, ani nespok		nezaměstnaný	
			%		%		%		%		%		%
svobodný	muži	0	0	4	30,77	1	7,69	0	0	0	0	0	0
	ženy	1	7,69	6	46,15	1	7,69	0	0	0	0	0	0
nesezdané	muži	3	8,67	6	26,08	2	8,67	0	0	0	0	1	4,35
	ženy	3	13,04	5	21,74	2	8,67	1	4,35	0	0	1	4,35
manželství	muži	4	8,69	8	17,39	3	6,52	0	0	1	2,17	3	6,52
	ženy	9	19,57	16	34,78	1	2,17	0	0	1	2,17	0	0
rozvedený	muži	2	16,67	2	16,67	1	8,33	0	0	0	0	0	0
	ženy	1	8,33	3	25	3	25	0	0	0	0	0	0

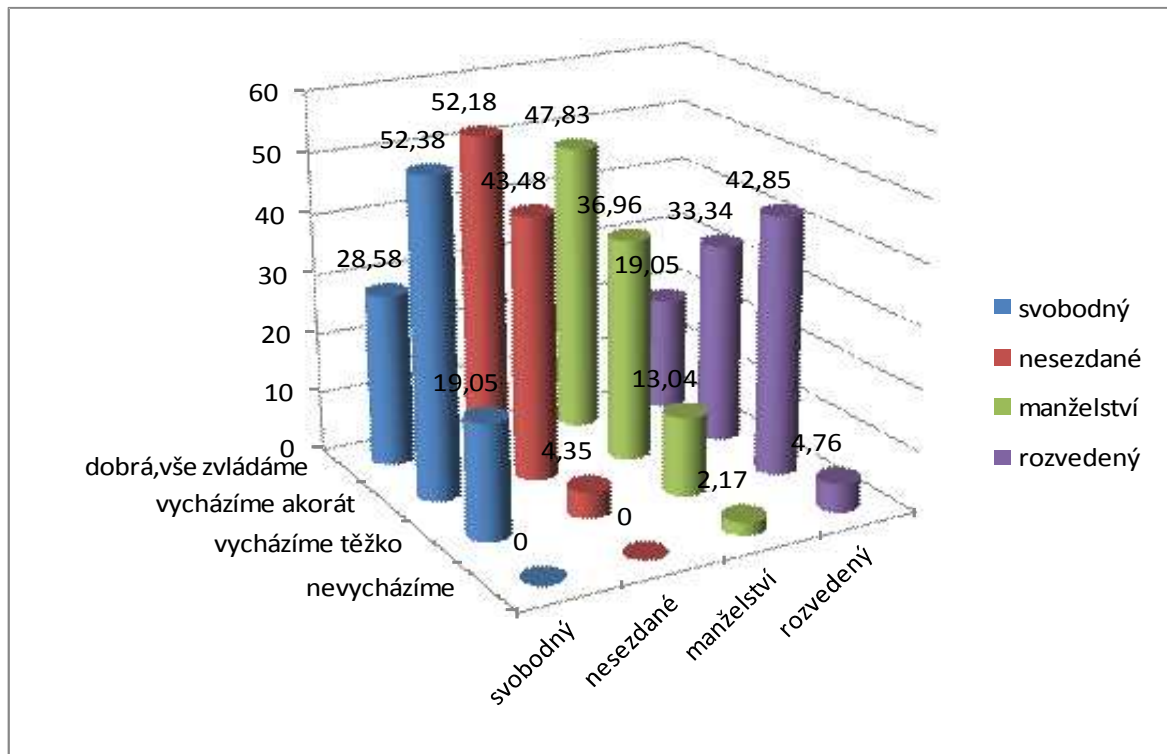
Graf č. 17 Subjektivní posouzení spokojenosti partnerů dle rodinného stavu v %

Spokojenost partnera v soužití, působí a ovlivňuje naši osobní pohodu. V této otázce měli respondenti odpovědět a subjektivně posoudit spokojenost partnera v zaměstnání. Výsledky jsou srovnatelné v manželství a v nesezdaném soužití s předchozí otázkou. Rozdíl je pouze u svobodných kde velmi spokojen je 7,69 %, spíše spokojen 76,92 % a spíše nespokojen 15,38%. U rozvedených to je velmi spokojen 25 %, spíše spokojen je 41,76 % a spíše nespokojen je 33,33 %.

15. Hodnocení finanční situace

Tab. č. 15 Hodnocení finanční situace dle pohlaví a rodinného stavu

rod.stav	po- hlaví	dobrá,vše zvládáme		vycházíme akorát		vycházíme těžko		nevycházíme	
			%		%		%		%
svobodný	muži	3	14,29	3	14,29	4	19,05	0	0
	ženy	3	14,29	8	38,09	0	0	0	0
nesezdané	muži	6	26,09	5	21,74	0	0	0	0
	ženy	6	26,09	5	21,74	1	4,35	0	0
manželství	muži	7	15,22	9	19,57	2	4,35	1	2,17
	ženy	15	32,61	8	17,39	4	8,69	0	0
rozvedený	muži	1	4,76	3	14,29	2	9,52	0	0
	ženy	3	14,29	4	19,05	7	33,33	1	4,76

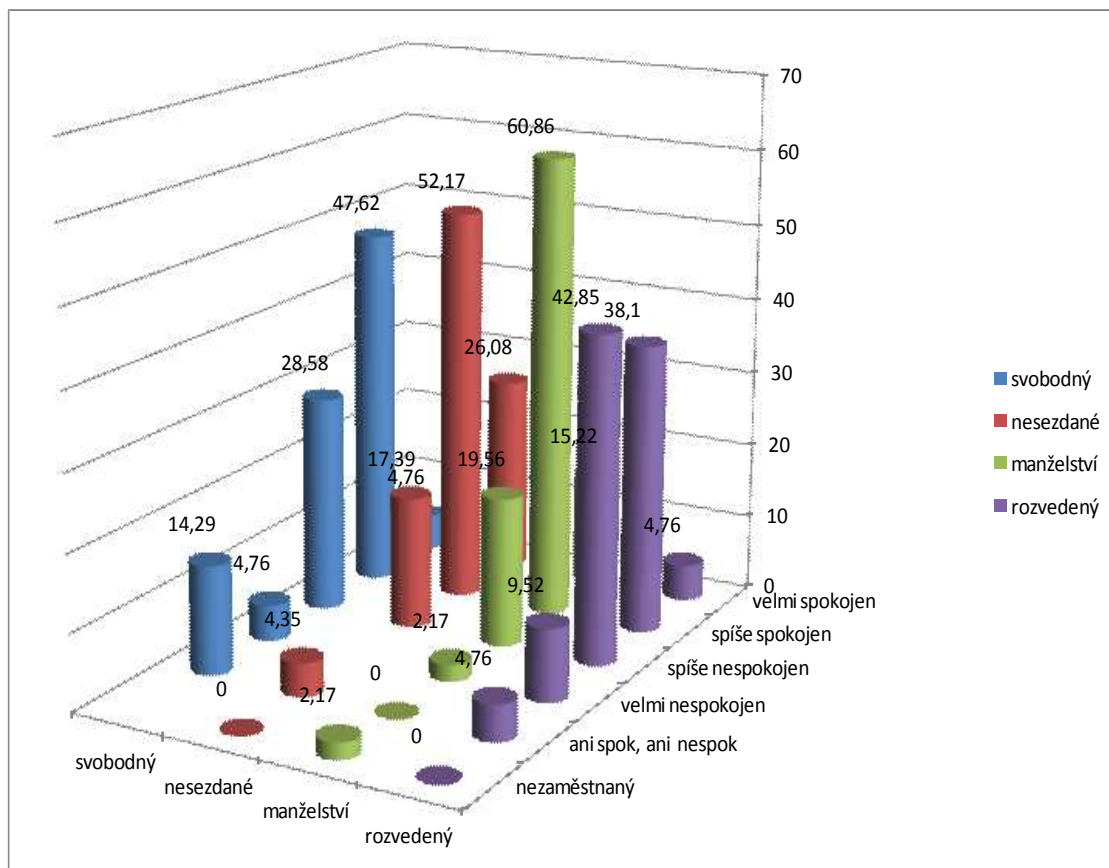
Graf č. 18 Hodnocení finanční situace dle rodinného stavu v %

Finanční zdroje je jednou z důležitých existenčních složek žití. Nedostatek finančních zdrojů je stresovou záležitostí a působí negativně na naši spokojenost. Ptali jsme se mužů a žen z jednotlivých rodinných stavů, jak zvládají svoji finanční situaci. Finanční situaci hodnotí jako dobrou nejvíce v nesezdaném soužití s 52,18 %, poté manželství s 47,83 %. Svobodní 28,58 % a rozvedení s 19,05 %. Vycházíme tak akorát hodnotilo nejvíce svobodných s 52,38 %, pak nesezdané soužití s 42,48 %, manželství 36,96 % a nakonec rozvedení 33,34 %. Těžkou finanční situaci hodnotí nejvíce rozvedení 42,85 %, svobodní 19,05 %, manželství 13,04 % a nesezdané soužití 4,35 %. Položku „nevycházíme“ je nejvíce u rozvedených 4,76 %, a manželství 2,17 %. Nejlépe svoji finanční situaci hodnotí v nesezdaném soužití a v manželství, tedy dvoupříjmové domácnosti. Svobodní jsou na tom lépe po finanční stránce než rozvedení.

16. Spokojenost s finančním ohodnocením

Tab. č. 16 Vyjádření spokojenosti s finančním ohodnocením dle pohlaví a stavu

rod.stav	po- hlaví	velmi spokojen		spíše spokojen		spíše nespokojen		velmi nespokojen		ani spok, ani nеспok		nezaměst.	
			%		%		%		%		%		%
svobodný	muži	0	0	5	23,81	3	14,29	1	4,76	0	0	0	0
	ženy	1	4,76	5	23,81	3	14,29	0	0	3	14,29	0	0
nesezdané	muži	3	13,04	5	21,74	3	13,04	0	0	0	0	0	0
	ženy	3	13,04	7	30,43	1	4,35	0	0	1	4,35	0	0
manželství	muži	0	0	14	30,43	4	8,69	1	2,17	0	0	1	2,17
	ženy	7	15,22	14	30,43	5	10,87	0	0	0	0	0	0
rozvedený	muži	0	0	3	14,29	2	9,52	1	4,76		0	0	0
	ženy	1	4,76	5	23,81	7	33,33	1	4,76	1	4,76	0	0

Graf č. 19 Vyjádření spokojenosti s finančním ohodnocením dle rodinného stavu v %

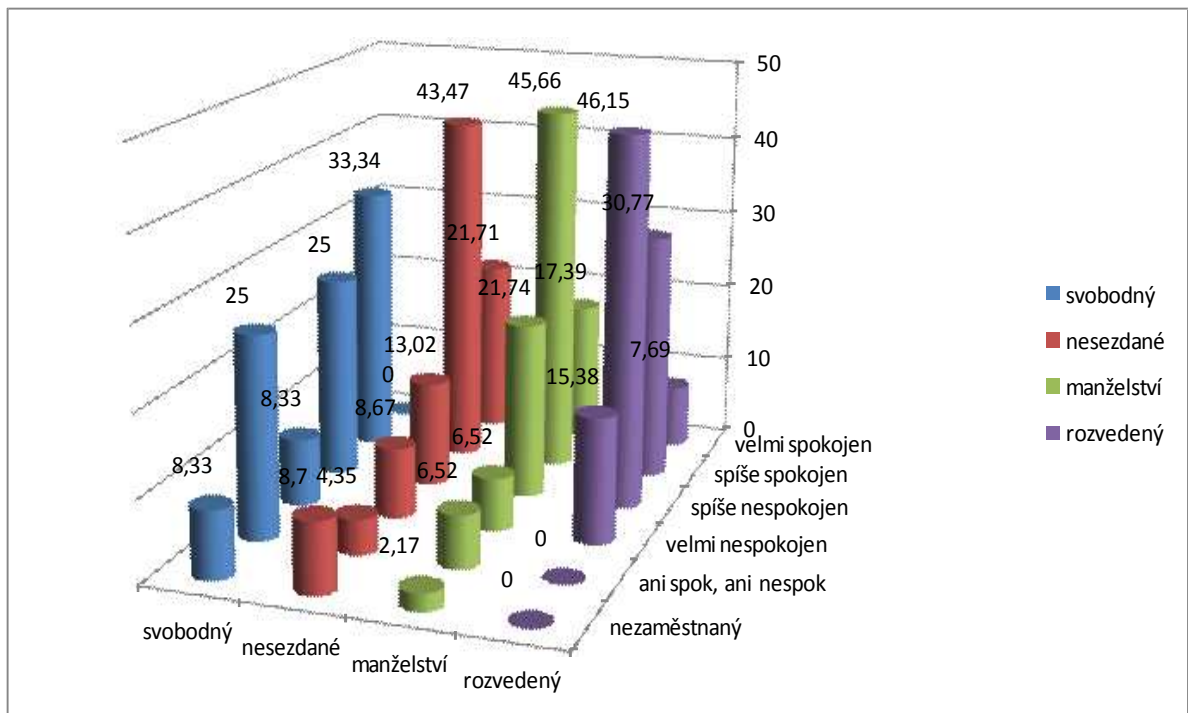

Finanční ohodnocení je hodnocení naší práce, podvědomě pak hodnotíme v tomto měřítku sami sebe, naše schopnosti, dovednosti. Ovlivňuje to naši spokojenost. Finanční hodnocení může působit jako stresující faktor. Velmi spokojeni s finančním ohodnocením jsou v manželství s 15,22 % a v nesezdaném soužití s 26,08 %. To jsou také dva rodinné stavy, které v předchozí otázce vykazovaly nejlepší hodnocení finanční situace. Spíše spokojeni je ve stavu manželství s 60,86 %, poté nesezdaní s 52,17 %, svobodní s 47,62 % a rozvedení s 42,85 %. Spíše nespokojeni jsou rozvedení s 42,85 % a svobodní 28,58 %. Opět je největší spokojenost v manželství a nesezdaném soužití, nejméně jsou spokojeni rozvedení a svobodní.

17. Spokojenost partnerů s finančním ohodnocením dotazovaných mužů a žen

Tab. č. 17 Subjektivní posouzení spokojenosti partnerů dle pohlaví a rodinného stavu

rod.stav	po- hlaví	velmi spokojen		spíše spokojen		spíše nespokojen		velmi nespokojen		ani spok, ani nespok		nezaměst.	
			%		%		%		%		%		%
svobodný	muži	0	0	2	16,7	1	8,33	0	0	0	0	1	8,33
	ženy	0	0	2	16,7	2	16,7	1	8,33	3	25	0	0
nesezdané	muži	2	8,67	7	30,4	1	4,35	0	0	0	0	1	4,35
	ženy	3	13	3	13	2	8,67	2	8,67	1	4,35	1	4,35
manželství	muži	1	2,17	9	19,6	5	10,9	2	4,35	2	4,35	1	2,17
	ženy	7	15,2	12	26,1	5	10,9	1	2,17	1	2,17	0	0
rozvedený	muži	0	0	1	7,69	2	15,4	1	7,69	0	0	0	0
	ženy	1	7,69	3	23,1	4	30,8	1	7,69	0	0	0	0

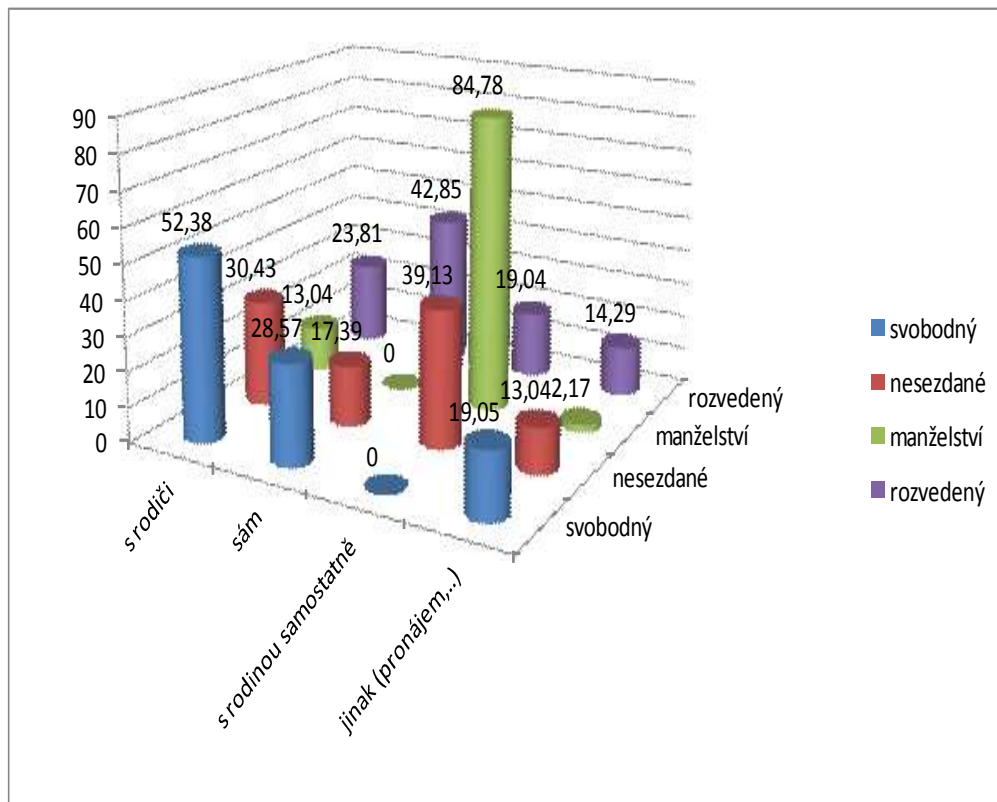
Graf č. 20 Subjektivní posouzení spokojenosti partnerů dle rodinného stavu v %

Muži a ženy hodnotili spokojenost svých partnerů s finančním ohodnocením. Nejvíce spokojeni jsou v nesezdaném soužití a manželství. Velmi nespokojeni jsou partneři ve stavu rozvedený s 15,38 %, svobodní 8,33 %.

18. Bydlení dotazovaných

Tab. č. 18 Charakter bydlení dle pohlaví a rodinného stavu

rod.stav	po- hlaví	s rodiči		sám		s rodinou samostat.		jinak (pronájem,...)	
			%		%		%		%
svobodný	muži	5	23,81	4	19,05	0	0	1	4,76
	ženy	6	28,57	2	9,52	0	0	3	14,29
nesezdané	muži	3	13,04	3	13,04	4	17,39	1	4,35
	ženy	4	17,39	1	4,35	5	21,74	2	8,69
manželství	muži	1	2,17	0	0	18	39,13	0	0
	ženy	5	10,87	0	0	21	45,65	1	2,17
rozvedený	muži	2	9,52	2	9,52	2	9,52	0	0
	ženy	3	14,29	7	33,33	2	9,52	3	14,29

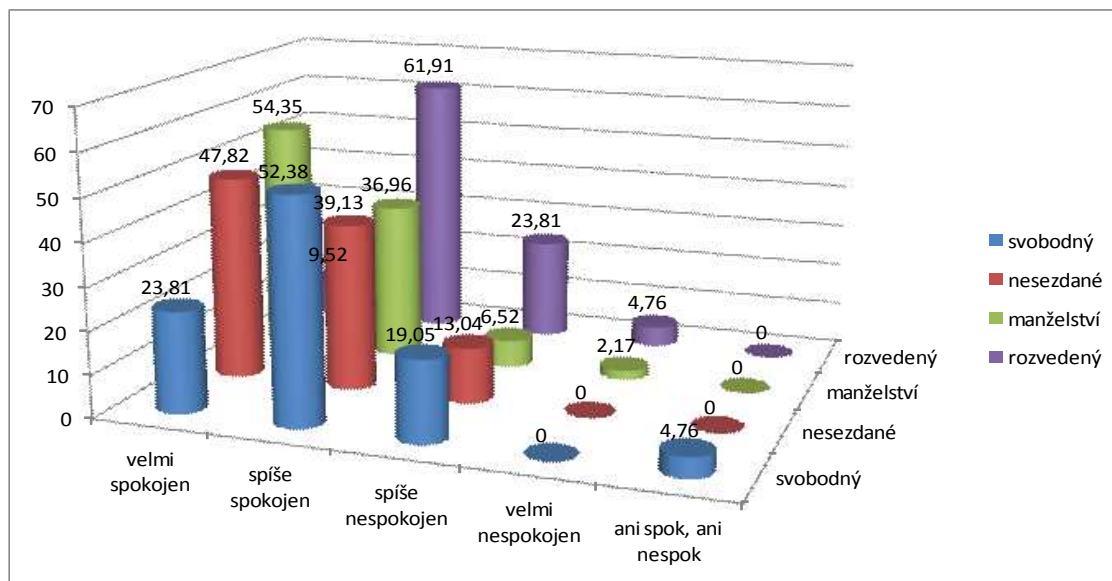
Graf č. 21 Charakter bydlení dle rodinného stavu v %

Bydlení a charakter bydlení patří ke složkám osobní pohody a ovlivňuje naši celkovou životní spokojenost. Podle studií je nejvíce preferované vlastní bydlení oproti bydlení v nájmu či pronájmu. Mít vlastní bydlení může být jednou z našich největších snah a cílů, kterých chceme v životě dosáhnout. Je to určitá hodnota, souvisí se zabezpečením rodiny, může působit na vlastní sebehodnocení a spokojenost. Největší zastoupení typu bydlení je bydlení samostatné s rodinou a to ve stavu manželství 84,78 % a v nesezdaném soužití 39,13 %. Druhé největší zastoupení je bydlení u rodičů, kde bydlí nejvíce svobodných 52,38 %, nesezdaná soužití 30,43 % a rozvedení 23,81 %. Sami bydlí nejvíce rozvedení 42,85 %, svobodní 28,57 %. Nejmenší zastoupení je v již zmiňovaných nájmech a pronájmech, kde největší zastoupení je v rodinném stavu rozvedený 14,29 %, svobodný 19,05 %, nesezdané soužití 13,04 %.

19. Spokojenost se současným bydlením

Tab. č. 19 Vyjádření spokojenosti s bydlením dle pohlaví a rodinného stavu

rod.stav	po- hlaví	velmi spokojen		spíše spokojen		spíše nespokojen		velmi nespokojen		ani spok, ani nespok	
			%		%		%		%		%
svobodný	muži	2	9,52	5	23,81	3	14,29	0	0	0	0
	ženy	3	14,29	6	28,57	1	4,76	0	0	1	4,76
nesezdané	muži	3	13,04	6	26,09	2	8,69	0	0	0	0
	ženy	8	34,78	3	13,04	1	4,35	0	0	0	0
manželství	muži	10	21,74	8	17,39	1	2,17	0	0	0	0
	ženy	15	32,61	9	19,57	2	4,35	1	2,17	0	0
rozvedený	muži	1	4,76	3	14,29	1	4,76	1	4,76	0	0
	ženy	1	4,76	10	47,62	4	19,05	0	0	0	0

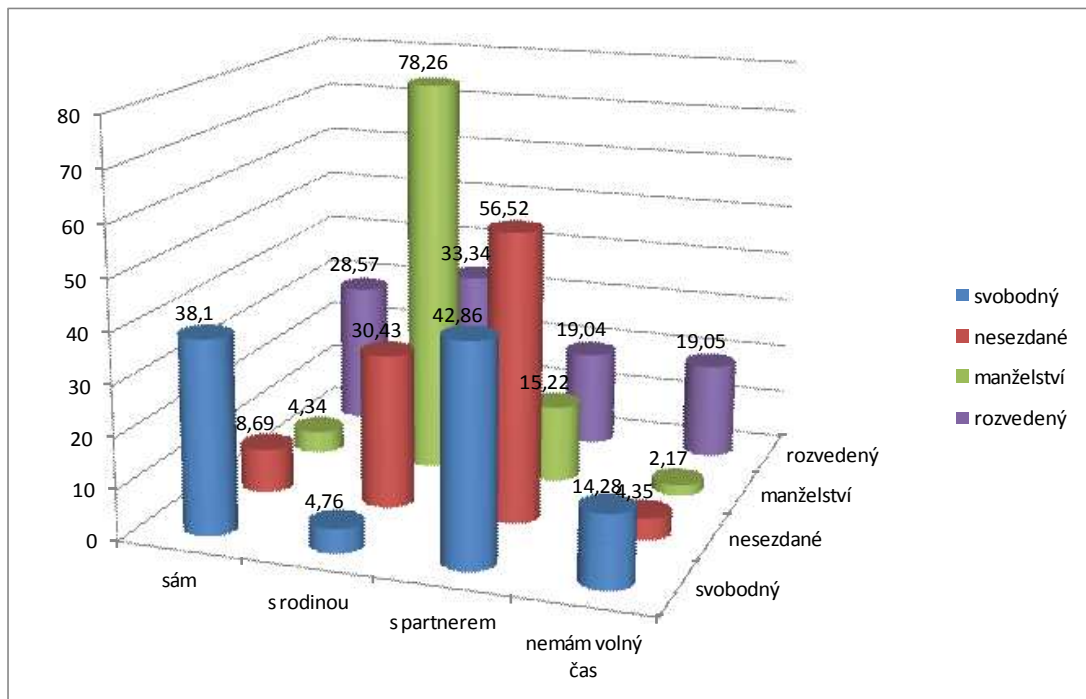
Graf č. 22 Vyjádření spokojenosti s bydlením dle rodinného stavu v %

V tomto dotazu jsme zjišťovali jak jsou muži a ženy spokojeni se současným bydlením. Velmi spokojeni jsou v manželství 54,35 %, nesezdaná soužití 47,82 %, svobodní 23,81 % a rozvedení 9,52 %. Spíše nespokojeni a velmi nespokojeni jsou ve stavu rozvedený s 28,57 %, pak následují svobodní 19,05 %.

20. Způsob vyplnění volného času

Tab. č. 20 Vyjádření způsobu trávení volného času dle pohlaví a rodinného stavu

rod.stav	po- hlaví	sám		s rodinou		s partnerem		nemám volný čas	
			%		%		%		%
svobodný	muži	5	23,81	0	0	3	14,29	2	9,52
	ženy	3	14,29	1	4,76	6	28,57	1	4,76
nesezdané	muži	0	0	2	8,69	8	34,78	1	4,35
	ženy	2	8,69	5	21,74	5	21,74	0	0
manželství	muži	1	2,17	15	32,61	2	4,35	1	2,17
	ženy	1	2,17	21	45,65	5	10,87	0	0
rozvedený	muži	0	0	3	14,29	2	9,52	1	4,76
	ženy	6	28,57	4	19,05	2	9,52	3	14,29

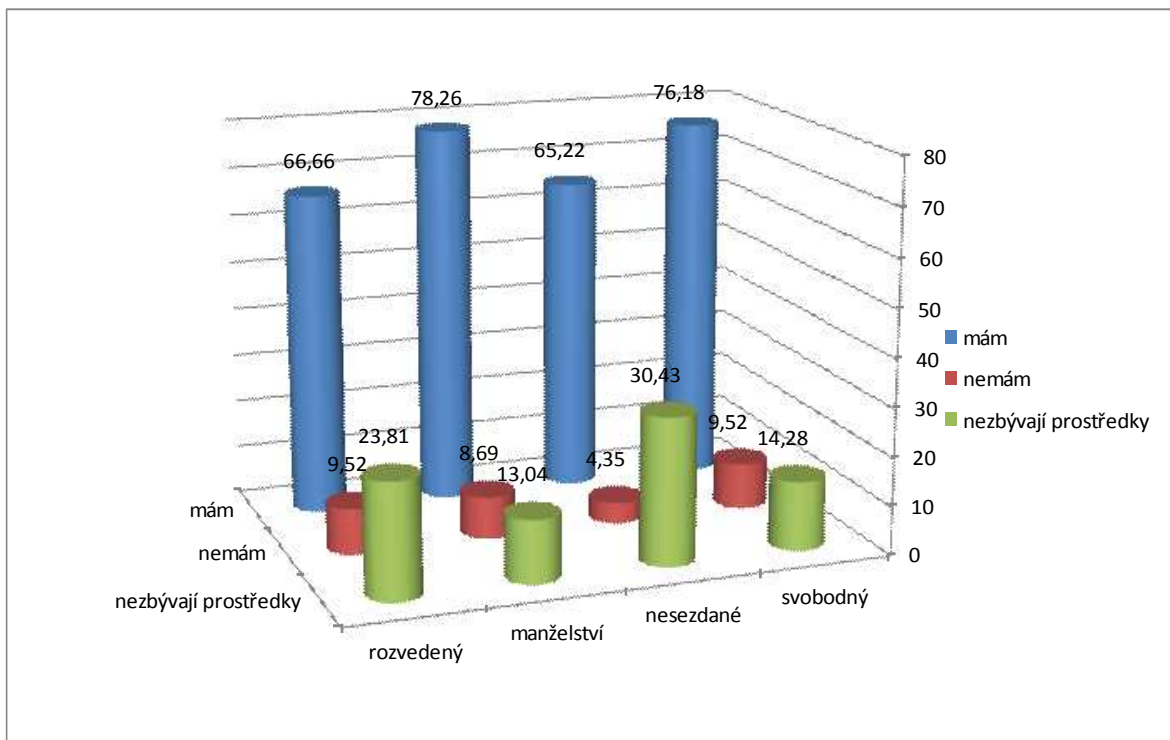
Graf. č. 23 Vyjádření způsobu trávení volného času dle rodinného stavu v %

Volný čas je důležitou součástí našeho života . Působí regeneračně, rekreačně, ve svém volném čase můžeme odpočívat, věnovat se svým koníčkům, atd. Volný čas působí protistresově. Ve stavu svobodný nejvíce zástupců tráví volný čas s partnerem 42,86 %, pak „sám“ 38,1 % a 14,28 % tvrdí, že volný čas nemá. V nesezdaném soužití je největší zastoupení s partnerem 56,52 % a s rodinou 30,43 %, nemá volný čas 4,35 %. V manželství 78,26 % je s rodinou, 15,22 % s partnerem a nemá volno 2,17 %. Rozvedení tráví svůj volný čas ve 33,34 % s rodinou, 28,57 % sami, 19,05 % s partnerem a 19,05 % nemá volný čas.

21. Záliby mužů a žen

Tab. č. 21 Záliby dle pohlaví a rodinného stavu

rod.stav	po- hlaví	mám		nemám		nezbývají prostředky	
			%		%		%
svobodný	muži	8	38,09	1	4,76	1	4,76
	ženy	8	38,09	1	4,76	2	9,52
nesezdané	muži	9	39,13	0	0	2	8,69
	ženy	6	26,09	1	4,35	5	21,74
manželství	muži	14	30,43	3	6,52	2	4,35
	ženy	22	47,83	1	2,17	4	8,69
rozvedený	muži	6	28,57	0	0	0	0
	ženy	8	38,09	2	9,52	5	23,81

Graf č. 24 Záliby dle rodinného stavu v %

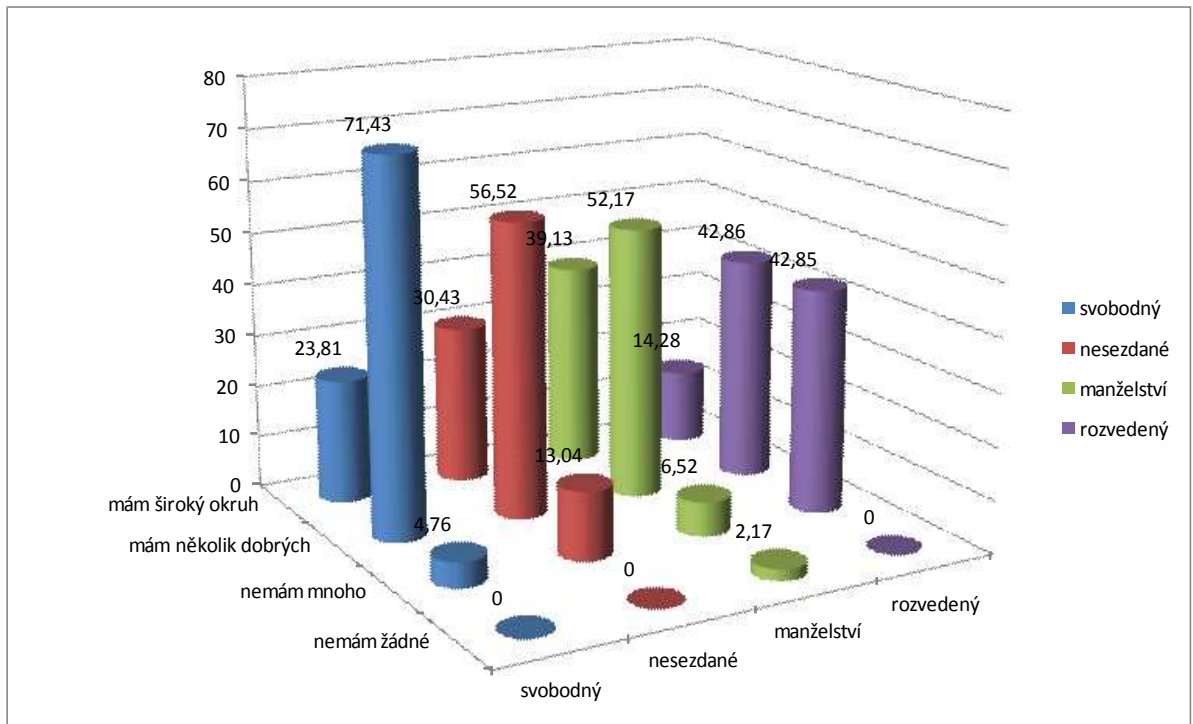
Mít zálibu či pěstování koníčků souvisí jak s volným časem, který můžeme touto zálibou vyplnit, tak i finanční stránkou. Svoje záliby má a pěstuje ve stavu svobodný 76,18 %, nesezdané soužití 65,22 %, manželství 78,26 % a rozvedený 66,66 %. Zálibu by chtělo pěstovat, leč nemohou z finančních důvodů, nejvíce v nesezdaném soužití 30,43 %, rozvedení 23,81 %, pak svobodní 14,28 % a nakonec manželství 13,04 %.

22. Přátelé u dotazovaných mužů a žen

Tab. č. 22 Počet přátel u mužů a žen dle pohlaví a rodinného stavu

rod.stav	po- hlaví	mám široký okruh		mám několik dobrých		nemám mnoho		nemám žádné	
			%		%		%		%
svobodný	muži	3	14,29	6	28,57	1	4,76	0	0
	ženy	2	9,52	9	42,86	0	0	0	0
nesezdané	muži	3	13,04	5	21,74	1	4,35		
	ženy	4	17,39	8	34,78	2	8,69	0	0
manželství	muži	6	13,04	10	21,74	2	4,35	1	2,17
	ženy	12	26,09	14	30,43	1	2,17	0	0
rozvedený	muži	1	4,76	4	19,05	1	4,76	0	0
	ženy	2	9,52	5	23,81	8	38,09	0	0

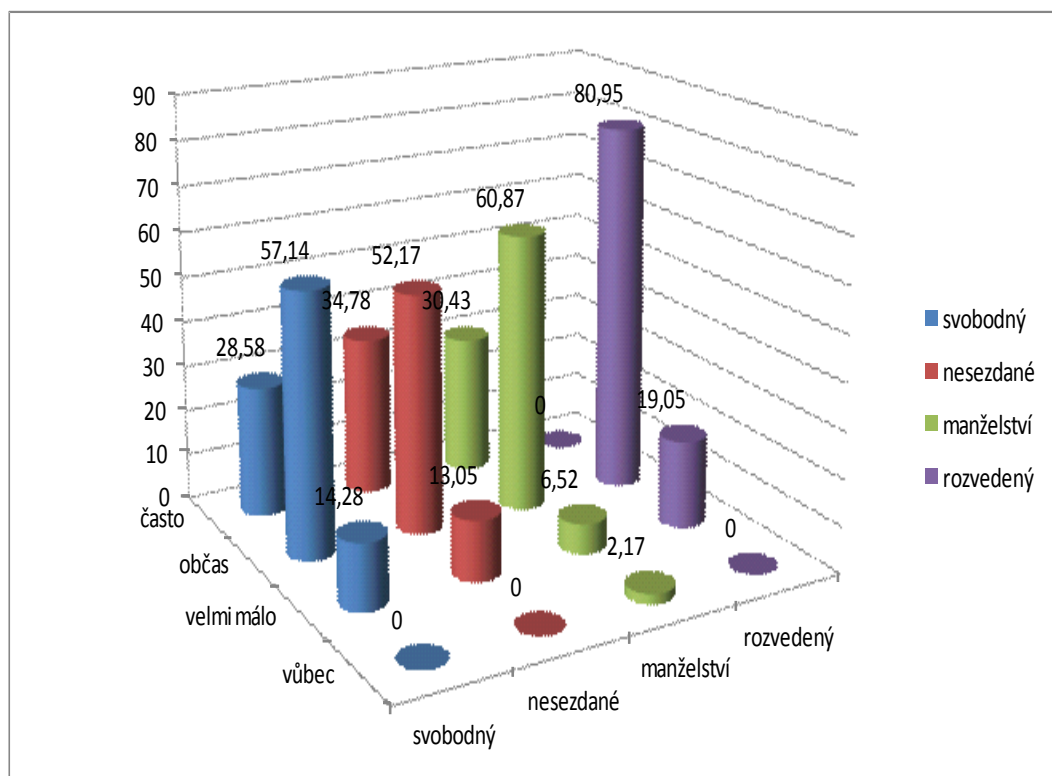
Graf č. 25 Počet přátel u mužů a žen dle rodinného stavu v %

Přátelství je důležitý vztah pro život. Přátelé nám dodávají pocit vlastní hodnoty, jsou nám oporou, atd. Ptali jsme se zástupců jednotlivých rodinných stavů, zda a jaké mají přátelství. Svobodní mají široký okruh přátel v 23,81 %, několik dobrých 71,43 % a nemá mnoho v 4,76 %. V nesezdaném soužití má velký okruh přátel 30,43 %, několik dobrých 56,52 %, málo přátel 13,04 %. V manželství má mnoho přátel 39,13 %, pár dobrých 52,17 % a málo 6,52 %, rozvedený má mnoho přátel ve 14,28 %, pár dobrých v 42,86 % a ve 42,85 % tvrdí, že nemají mnoho. Zástupci ze všech rodinných stavů mají nejvíce pár dobrých přátel.

23. Častost kontaktů s přáteli

Tab. č. 23 Četnost kontaktů s přáteli dle pohlaví a rodinného stavu

rod.stav	po- hlaví	často		občas		velmi málo		vůbec	
			%		%		%		%
svobodný	muži	3	14,29	6	28,57	1	4,76	0	0
	ženy	3	14,29	6	28,57	2	9,52	0	0
nesezdané	muži	4	17,39	5	21,74	2	8,7	0	0
	ženy	4	17,39	7	30,43	1	4,35	0	0
manželství	muži	4	8,69	12	26,09	2	4,35	1	2,17
	ženy	10	21,74	16	34,78	1	2,17	0	0
rozvedený	muži	0	0	6	28,57	0	0	0	0
	ženy	0	0	11	52,38	4	19,05	0	0

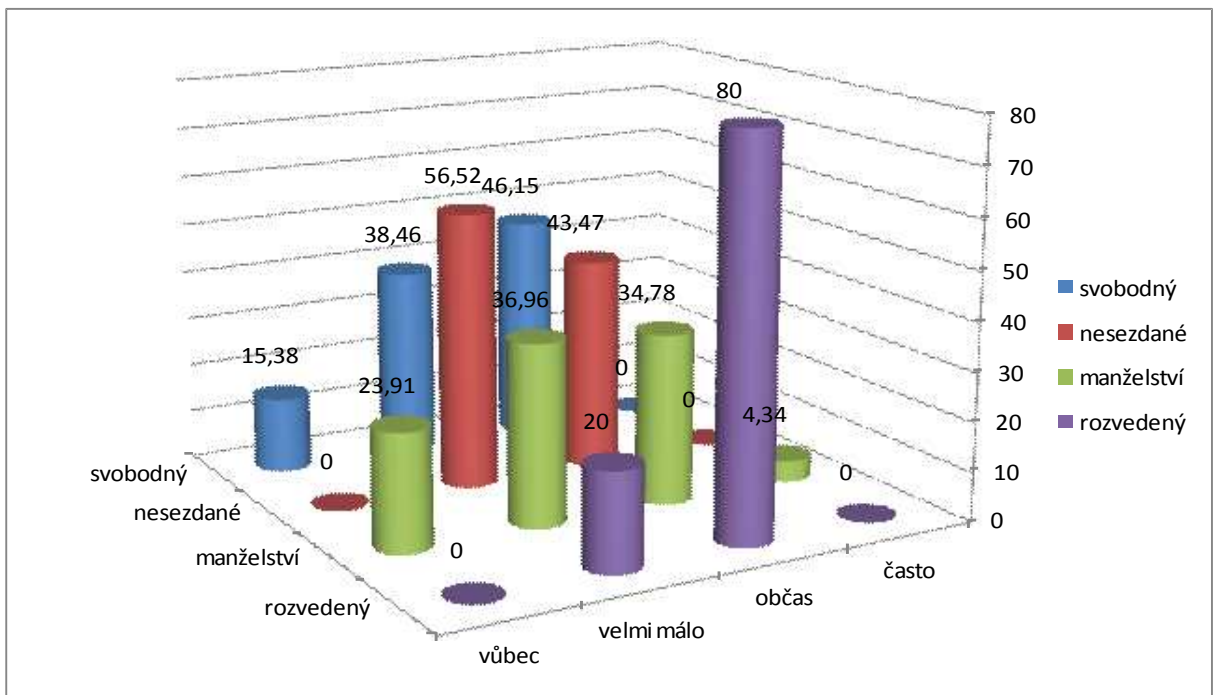
Graf č. 26 Četnost kontaktů s přáteli dle rodinného stavu v %

Dotazovali jsme se našich respondentů jak často se vidí se svými přáteli. Dobré přátelství je zvláštní druh vztahu, který se liší od partnerského tím, že např. tam chybí sexuální touha a pokud se nevidáme, tak neteskníme. Jinak má spoustu společného jako důvěra, opora, nezištná pomoc, atd. Mnohdy nám přátelství mohou kompenzovat nedostatek ve vztahu. Nejvíce ze všech rodinných stavů se vyjádřilo pro kategorii „občas“. Velmi málo se nejvíce vyjádřili rozvedení s 19,05 %, svobodní s 14,28 %, pak nesezdaná soužití s 13,05 % a manželství s 5,52 %.

24. Nedorozumění s partnerem či okolím

Tab. č. 24 Četnost nedorozumění dle pohlaví a rodinného stavu

rod.stav	po- hlaví	často		občas		velmi málo		vůbec	
			%		%		%		%
svobodný	muži	0	0	1	7,69	2	15,38	2	15,38
	ženy	0	0	5	38,46	3	23,08	0	0
nesezdané	muži	0	0	3	13,04	8	34,78	0	0
	ženy	0	0	7	30,43	5	21,74	0	0
manželství	muži	1	2,17	6	13,04	9	19,57	3	6,5
	ženy	1	2,17	10	21,74	8	17,39	8	17,39
rozvedený	muži	0	0	4	26,67	1	6,67	0	0
	ženy	0	0	8	53,33	2	13,33	0	0

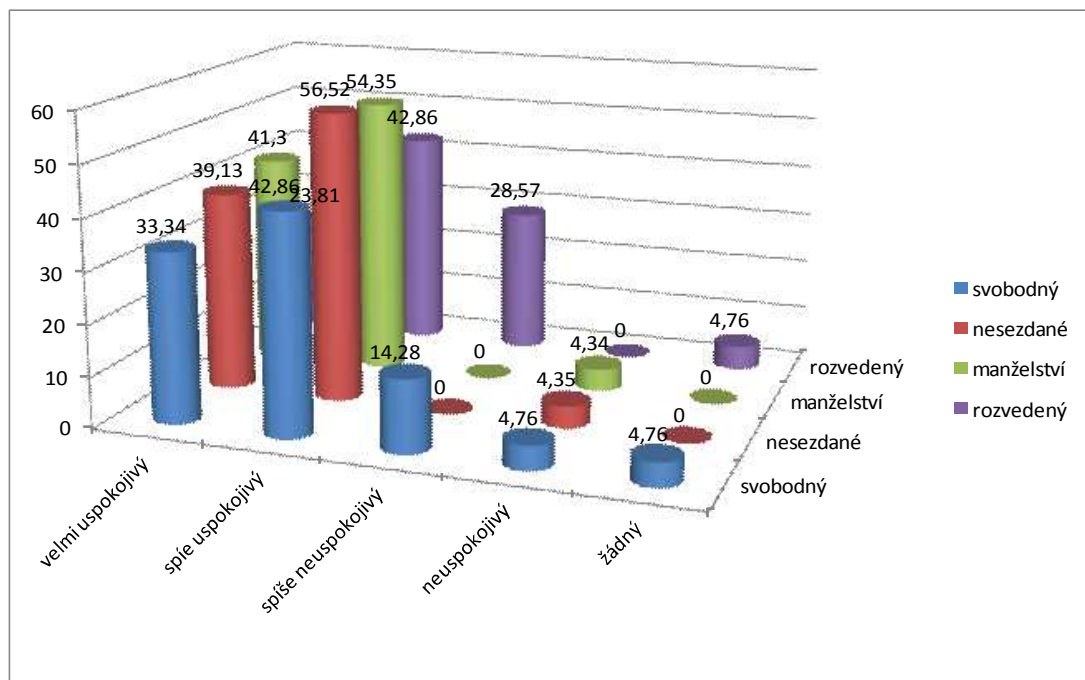
Graf č. 27 Četnost nedorozumění dle rodinného stavu v %

Nedorozumění s partnerem či okolím jsou situace, které jsou pro nás nepříjemné, provázené pocity nelibosti, stresu a snižující naši spokojenost. Dotazovaní muži a ženy odpovídali jak často se dostávají do nedorozumění. Ve stavu svobodný se vyjádřili „občas“ 46,15 %, „velmi málo“ 38,46 % a „vůbec“ 15,38 %. V nesezdaných soužitích se pro „občas“ vyjádřilo 43,47 % a velmi málo 56,52 %. V manželství je „občas“ 34,78 %, „velmi málo“ 36,96 % a „vůbec“ 23,91 %. Rozvedený se občasného nedorozumění dostává v počtu 80 % a velmi málo v 20%. Nedorozumění je součástí našich životů a z největší pravděpodobností se jim nevyhneme.

25. Spokojenost s intimním životem

Tab. č. 25 Vyjádření spokojenosti s intimním životem dle pohlaví a stavu

rod.stav	po- hlaví	velmi uspokojivý		spíše uspokojivý		spíše neuspokojivý		neuspokojivý		není žádný	
			%		%		%		%		%
svobodný	muži	4	19,05	4	19,05	1	4,76	0	0	1	4,76
	ženy	3	14,29	5	23,81	2	9,52	1	4,76	0	0
nesezdané	muži	4	17,39	6	26,09	0	0	1	4,35	0	0
	ženy	5	21,74	7	30,43	0	0	0	0	0	0
manželství	muži	8	17,39	10	21,74	0	0	1	2,17	0	0
	ženy	11	23,91	15	32,61	0	0	1	2,17	0	0
rozvedený	muži	2	9,52	4	19,05	0	0	0	0	0	0
	ženy	3	14,29	5	23,81	6	28,57	0	0	1	4,76

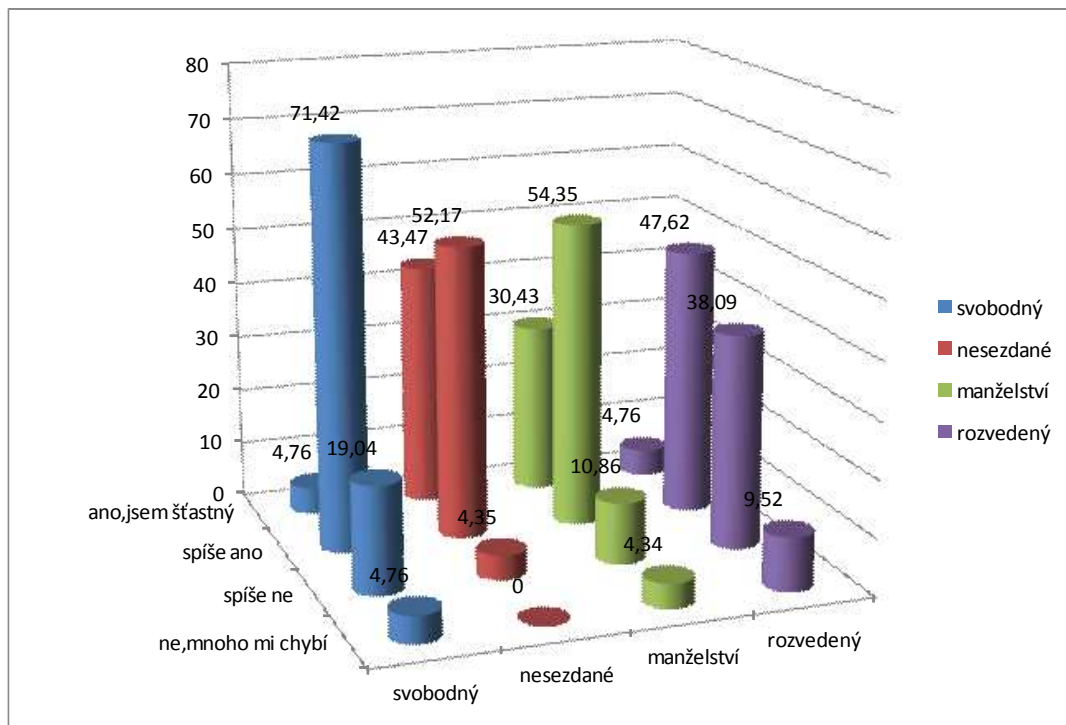
Graf č. 28 Vyjádření spokojenosti s intimním životem dle rodinného stavu v %

Intimní život je podstatou spokojeného soužití. Sexuální potřeba je jednou ze základních lidských potřeb a je součástí celkového zdraví. Mít stálého partnera je předpoklad k hlubokému, kvalitnímu intimnímu životu. Ptali jsme se tedy mužů a žen na jejich spokojenost i s touto složkou osobní pohody, jak jsou spokojeni se svým intimním životem. Největší spokojenosti dosahovali v manželství 41,3 %, poté nesezdaná soužití 39,13 %, svobodní 33,34 % a nakonec rozvedení 23,81 %. Spíše uspokojivý hodnotí nejvíce nesezdaná soužití 56,52 %, manželství 54,35 %, stav svobodný a rozvedený 42,86 %. Jako neuspokojivý hodnotí intimní život 4,76 svobodných, 4,35 v nesezdaném soužití a 4,34 % v manželství. Žádný intimní život nemá 4,76 % svobodných a 4,76 % rozvedených. Největší spokojenost s intimním životem mají lidé v manželství a nesezdaném soužití, tedy soužití, kde se předpokládá stálý partner.

26. Celkový pocit štěstí mužů a žen

Tab. č. 26 Subjektivní vyjádření štěstí dle pohlaví a rodinného stavu

rod.stav	po- hlaví	ano, cítím se šťastný		spíše, ano		spíše ne		ne, mnoho mi chybí	
			%		%		%		%
svobodný	muži	0	0	8	38,09	2	9,52	0	0
	ženy	1	4,76	7	33,33	2	9,52	1	4,76
nesezdané	muži	2	8,69	8	34,78	1	4,35	0	0
	ženy	8	34,78	4	17,39	0	0	0	0
manželství	muži	6	13,04	10	21,74	2	4,34	1	2,17
	ženy	8	17,39	15	32,61	3	6,52	1	2,17
rozvedený	muži	0	0	4	19,05	2	9,52	0	0
	ženy	1	4,76	6	28,57	6	28,57	2	9,52

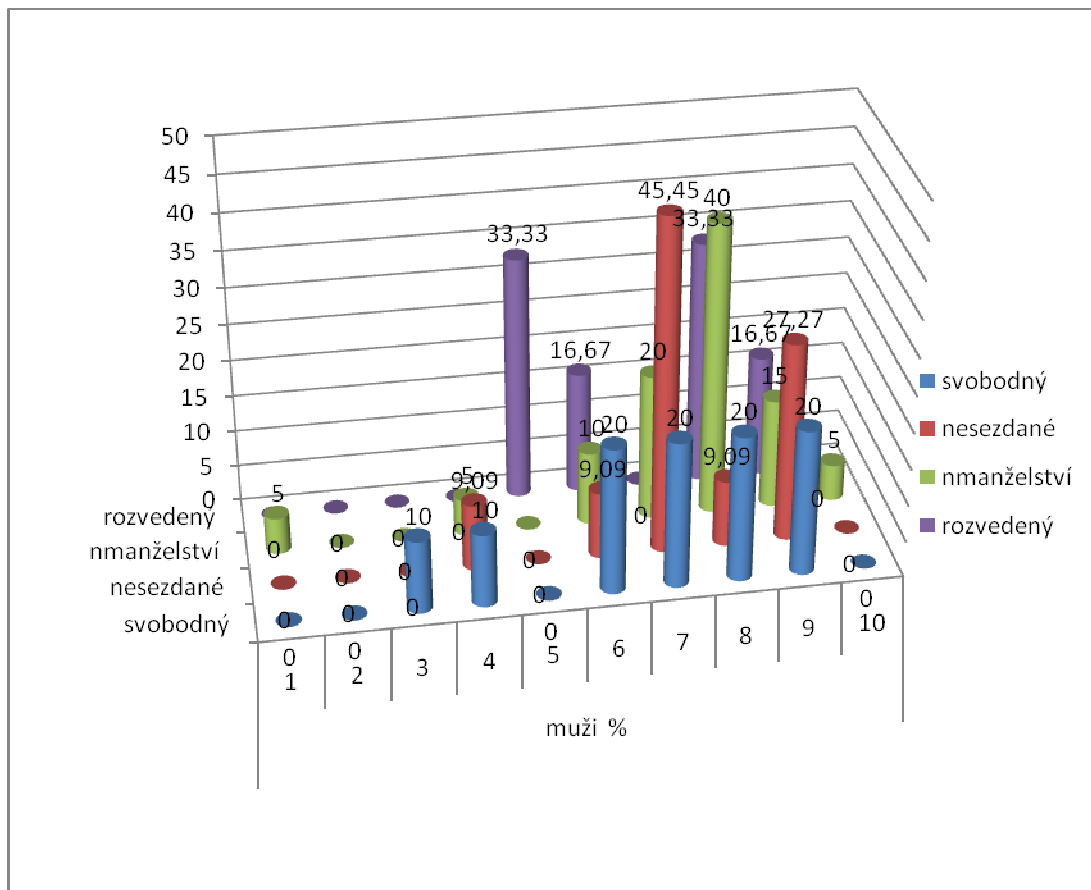
Graf č. 29 Subjektivní vyjádření štěstí dle rodinného stavu v %

Jak je člověk šťastný nebo nešťastný zjistíme přímou otázkou. V této otázce se respondenti vyjadřovali jak se cítí šťastní. Ano, cítím se šťastný se nejvíce vyjádřili lidé v nesezdaném soužití 43,47 %, manželství 30,43 %, svobodní a rozvedení po 4,76 %. Spíše ano, bylo nejvíce ve stavu svobodný 71,42%, manželství 54,35 %, nesezdané soužití 52,17 % a nakonec rozvedení 47,62%. Spíše ne se vyjádřilo nejvíce 38,09 rozvedených, 19,04 % svobodných, 10,86 % manželství a 4,35 % nesezdané soužití. Mnoho chybí ke štěstí, se vyjádřilo nejvíce rozvedených 9,52 %, 4,76 svobodných a 4,34 % manželství. Největší pocit štěstí vyjádřili v manželství a nesezdaném soužití.

27. Subjektivní vnímání životní spokojenosti mužů a žen

Tab. č. 27 Subjektivní posouzení celkové životní spokojenosti mužů dle rodinného

rod. stav	muži %									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
svobodný	0	0	10	10	0	20	20	20	20	0
nesezdané	0	0	0	9,09	0	9,09	45,45	9,09	27,27	0
manželství	5	0	0	5	0	10	20	40	15	5
rozvedený	0	0	0	0	33,33	16,67	0	33,33	16,67	0

Graf č. 30 Subjektivní posouzení celkové životní spokojenosti u mužů ve všech rodinných stavech

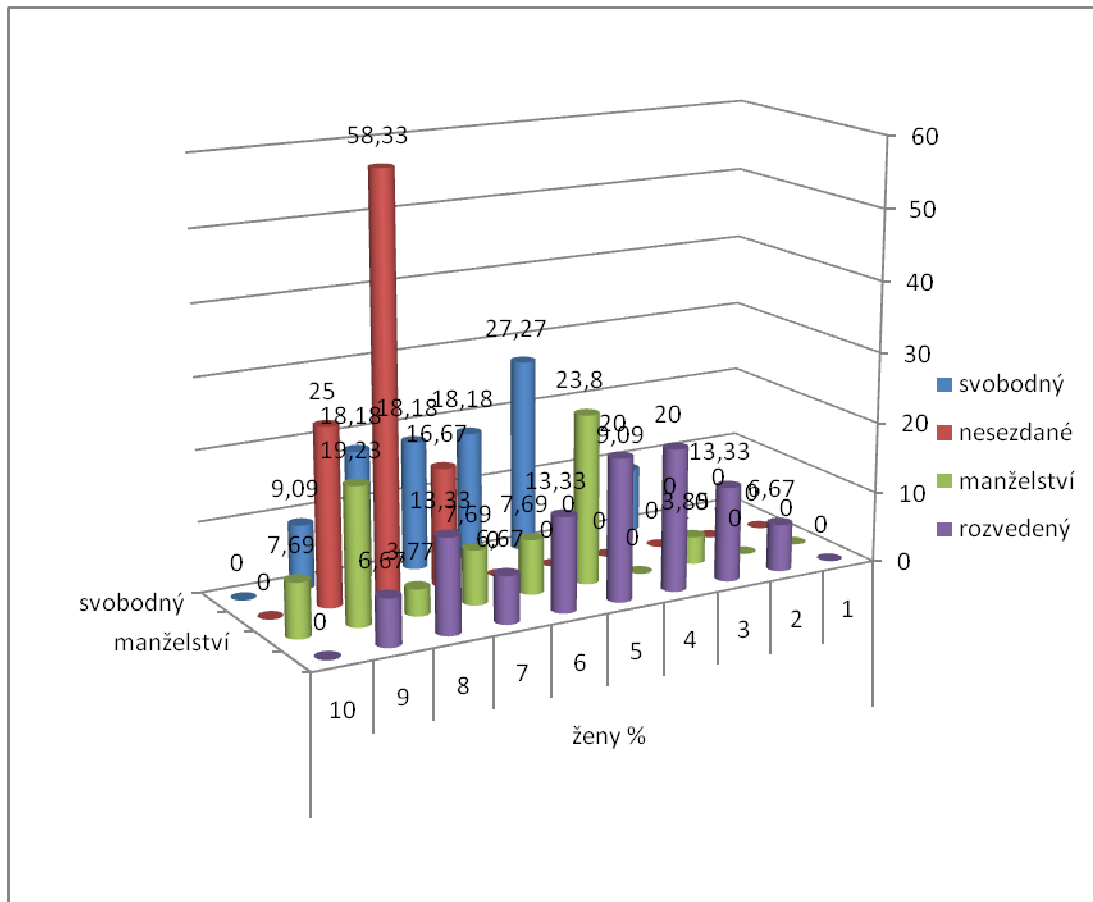

Stejně tak jako u pocitu štěstí, tak na pocit celkové životní spokojenosti se můžeme zeptat přímou otázkou. Jak mnoho, po zvážení všech okolností, se cítí spokojeni. Otázka byla pro snažší vyjádření formou stupnice od 0 do 10, kdy 0 je absolutně nespokojen a 10 je velmi spokojen. Ve stavu svobodný se muži označili na stupnici bodem 3 - 10%, bodem 4 - 10% , bodem 6 – 20%, bodem 7 – 20 %, bodem 8 – 20%, a bodem 9 také 20%. V nesezdaném soužití se bodem 4 označilo 9,09 %, 6 – 9,09 %, 7-45,45%, 8-9,09%, 9 – 27,27 %, v manželství 1 – 5%, 4 – 5%, 6- 10%, 7 – 20%, 8 – 40 %, 9 – 15 %, 10 – 5%, rozvedený 5 – 33,33 %, 6 – 16,67 %, 8 – 33,33 %, 9 – 16,67 %. největší spokojenost mužů podle rodinných stavů je v pořadí manželství, nesezdané soužití, svobodný, rozvedený.

Tab. č. 28 Subjektivní posouzení celkové životní spokojenosti žen dle rodinného

stavu

rod. stav	ženy %									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
svobodný	0	0	9,09	0	27,27	18,18	18,18	18,18	9,09	0
nesezdané	0	0	0	0	0	0	16,67	58,33	25	0
manželství	0	0	3,85	0	23,8	7,69	7,69	3,77	19,23	7,69
rozvedený	0	6,67	13,33	20	20	13,33	6,67	13,33	6,67	0

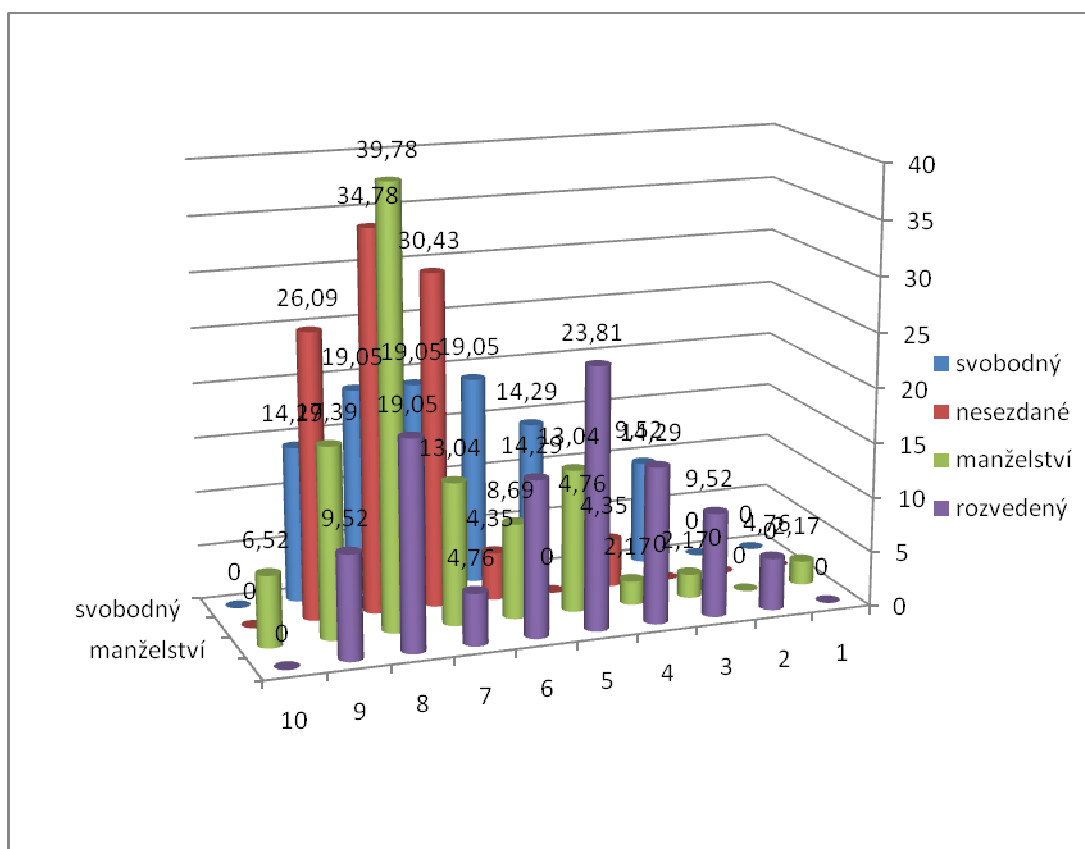

Graf č. 31 Subjektivní posouzení celkové životní spokojenosti u žen ve všech rodinných stavech

Ženy hodnotili svoji celkovou životní spokojenost v jednotlivých rodinných stavech takto: svobodní bodem 3 – 9,09 %, 5- 27,27 %, 6 – 18,18 %, 7- 18,18 %, 8 – 18,18%, 9 – 9,09 %. Ženy v nesezdaném soužití bodem 7 – 16,67 %, 8 – 58,33%, 9 – 25 %, vdané ženy bodem 3 – 3,85%, 5 – 23,8 %, 6 – 7,69 %, 7 – 7,69%, 8 – 3,77%, 9 – 19,23 %, 10 – 7,69 %. Rozvedené ženy hodnotí svoji spokojenost bod 2 – 6,67 %, 3 - 13,33 %, 4 – 20%, 5 – 20%, 6 – 13,33 %, 7 – 6,67%, 8 – 13,33 %, 9 – 6,67 %. Největší spokojenost žen podle rodinných stavů je v manželství, nesezdaném soužití, svobodný a rozvedený.

Tab. č. 29 Subjektivní posouzení celkové životní spokojenosti dle rodinných stavů

rod. stav	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
svobodný	0	0	9,52	4,76	14,29	19,05	19,05	19,05	14,29	0
nesezdané	0	0	0	4,35	0	4,35	30,43	34,78	26,09	0
manželství	2,17	0	2,17	2,17	13,04	8,69	13,04	39,78	17,39	6,52
rozvedený	0	4,76	9,52	14,29	23,81	14,29	4,76	19,05	9,52	0

Graf č. 32 Subjektivní posouzení celkové životní spokojenosti ve všech rodinných stavech

Hodnocení celkové životní spokojenosti dle rodinných stavů je následující : stav svobodný bod 3 – 9,52 %, 4 – 4,76 %, 5 – 14,29 %, 6 – 19,05 %, 7 – 19,05 %, 8 – 19,05 %, 9 – 14,29 %. V nesezdaném soužití je celková spokojenost bod 4 – 4,35 %, 6 – 4,35 %, 7 – 30,43 %, 8 – 34,78 %, 9 – 26,09 %, v manželství 1,3,4 – 2,17 %, 5 – 13,04%, 6 – 8,69 %, 7 – 13,04 %, 8 – 39,78 %, 9 – 17,39 %, 10 – 6,52%. Rozvedený 2 – 4,76 %, 3 – 9,52 %, 4 – 14,29 %, 5 – 23,81%, 6 – 14,29 %, 7 – 4,76 %, 8 – 19,05 %, 9 – 9,52 %. Nejvíce spokojenosti z rodinných stavů je v manželství, nesezdaném soužití, svobodní a rozvedený

Hlavní hypotézy:

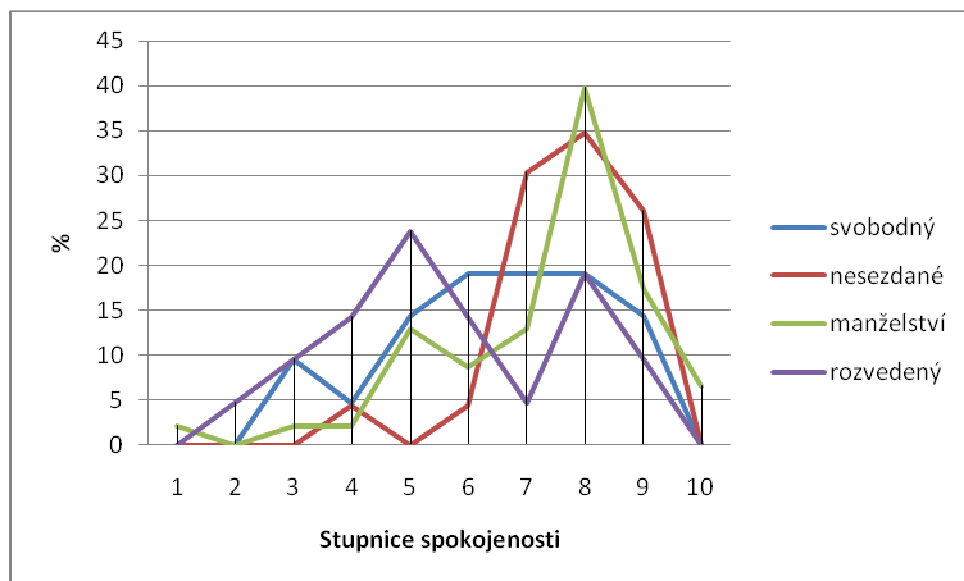
Hypotéza 1: Životní spokojenost se liší podle rodinného stavu se **potvrdila**.

V dotazníkovém šetření jsme se dotazovali mužů a žen na spokojenost z různých oblastí života jako zaměstnání, zdraví, finanční situace, intimní život, přátelé, volný čas, pocit štěstí a celková životní spokojenost. Ve vyhodnocení jednotlivých dotazů z oblastí, které jsou součástí osobní pohody je zřejmé, že ženy i muži v jednotlivých rodinných stavech prožívají odlišně svoji životní spokojenost. V této souvislosti můžeme říci, že životní spokojenost souvisí s rodinným stavem. A rodinný stav ovlivňuje naši spokojenost.

Hypotéza 2: Manželství zajišťuje nejvyšší spokojenost ze všech rodinných stavů se **potvrdila**.

Rodinný stav manželství, vykazoval z jednotlivých zkoumaných oblastí většinou největší spokojenost. Přítomnost partnera ve vztahu, je pozitivní faktor. Působí na naše zdraví, spokojenost, ekonomické zajištění, vyšší standard, zdravější a kvalitnější intimní život, emocionální opora, atd.

Hypotéza 1 a 2 byly průběžně potvrzeny v průběhu vyhodnocení dotazníků, kdy na podkladě zjištěných dat u otázek 5,6,8,9, až 27, jsou vyjádřeny hodnoty v procentech a v tabulkách a grafech nalezneme rozdíly u jednotlivých rodinných stavů a stav manželský ve většině výsledků vykazoval nejvyšší hodnocení. Dle otázky č. 27, která byla určena na posouzení celkové životní spokojenosti, můžeme na grafu č. 32 vidět, nejen rozdílnost v prožívání u jednotlivých rodinných stavů, ale i manželství, které zajišťuje nejvyšší životní spokojenost.

Graf č. 32 Subjektivní posouzení celkové životní spokojenosti ve všech rodinných stavech

Vedlejší hypotézy:**Hypotéza 1:** Rozvedení jsou méně spokojeni než svobodní se **potvrdila**.

Podle výsledků výzkumu jsou rozvedení méně spokojeni než svobodní. Tento stav nechce měnit 57,13 % rozvedených, svobodní s 61,9 % tento stav změnit chtějí. Spokojenost s tímto stavem uvádí 9,52 % rozvedených a 28,57 % svobodných. Subjektivní hodnocení svého zdravotního stavu, je vyšší u svobodných. Počet onemocnění byl rovněž vyšší u svobodných. Ve stavu rozvedený je méně optimistů, více pesimistů. Hodnocení zaměstnání, pozice v zaměstnání, a subjektivní posouzení spokojenosti partnerů, je vyšší nespokojenost u rozvedených. Stejně výsledky jsou u finanční situace, spokojenosti s bydlením, volný čas, záliby. Větší míra nedorozumění je u rozvedených, intimní život více neuspokojivý. Celkový pocit štěstí je u rozvedených v kategorii „spíše ne“ vyšší než u svobodných.

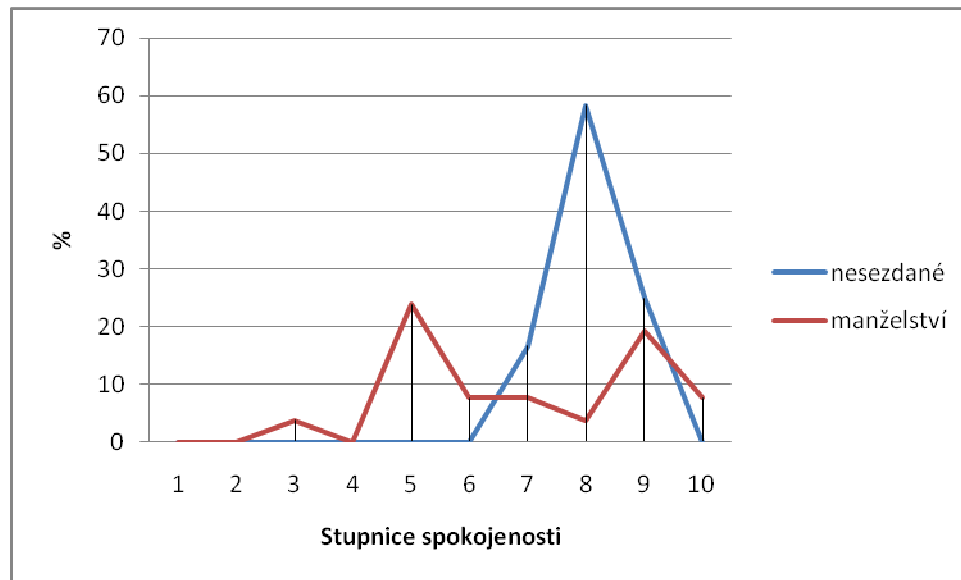
Přesto, že se v některých kategoriích ukázalo větší nespokojenost u svobodných, ve většině kategorií převládla nespokojenost rozvedených. Hodnocení celkové životní spokojenosti je v grafu č. 32.

Hypotéza 2: Ženy v manželství jsou spokojenější než ženy v nesezdaném soužití se **potvrdila**

Manželství celkově vykazuje největší spokojenost ze všech rodinných stavů. Status manželství přináší o mnoho více výhod než nesezdaná soužití. Je lépe ošetřeno ze strany státu, např. informace o partnerově zdravotním stavu, dědické právo. Manželství pro ženy je větší jistotou zabezpečení sebe sama a dětí narozených do tohoto stavu. Vzhledem k náročnosti administrativní, ekonomické a v neposlední řadě i psychické je rozchod partnerů z manželství mnohem těžší než u nesezdaných soužití. Díky tomu je i šance na lepší překonání krize ve vztahu. Nesezdané soužití je větší nejistotou pro ženy a děti.

Tab. č. 30 Spokojenost žen v manželství a nesezdaném soužití

rod. stav	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
nesezdané	0	0	0	0	0	0	16,67	58,33	25	0
manželství	0	0	3,85	0	23,8	7,69	7,69	3,77	19,23	7,69

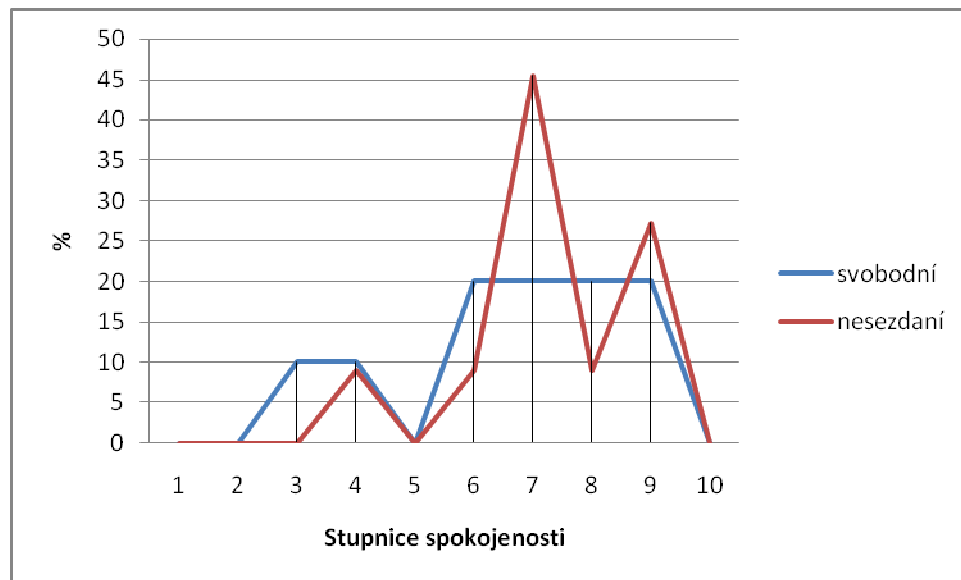
Graf č. 33 Spokojenost žen v manželství a nesezdaném soužití

Hypotéza 3: Muži v nesezdaném soužití jsou spokojenější než muži svobodní se **potvrdila**

O nesezdaném soužití jsme se dozvěděli, že tento svazek vnímají odlišně jak muži tak ženy. Zatímco muži jsou spokojenější a těší se z přítomnosti partnerky a nemívají potřebu svazek legalizovat, ženy zase očekávají do budoucna svazek manželský a nesezdané soužití bere většina jako předstupeň manželství, právě díky již zmíněným výhodám a větší jistotě pro sebe s dětmi. V nesezdaném soužití, které je podobné manželství, poskytuje tedy mužům přítomnost stálé partnerky se všemi výhodami větší spokojenost než mužům svobodným, kteří mají nebo nemají partnerku. Jmenovat můžeme výhody např. emocionální, ekonomické, intimní, možnost kdykoliv vztah ukončit, atd.

Tab. č. 31 Spokojenost svobodných mužů a v nesezdaném soužití

rod. stav	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
svobodní	0	0	10	10	0	20	20	20	20	0
nesezdaní	0	0	0	9,09	0	9,09	45,45	9,09	27,27	0

Graf č.34 Spokojenost svobodných mužů a v nesezdaném soužití

Hypotéza 4: Lidé žijící v nesezdaném soužití jsou více spokojeni se svým zdravím než lidé svobodní se **potvrdila**

V nesezdaném soužití lidé hodnotili svůj zdravotní stav lépe než svobodní. Na tento fakt nám ukazuje graf č. 12. V nesezdaném soužití hodnotí svůj zdravotní stav 78,26 % dobře a 21,74 % uspokojivě, stav svobodný 66,66 % jako dobrý, 28,58 % jako uspokojivý a 4,17 % neuspokojivý. Dále v následující otázce je větší četnost onemocnění za posledních 12 měsíců u nesezdaných, svobodní vykazují 23,81 % a nesezdané soužití 30,43 %. Což může být pozitivním vlivem právě partnerského soužití, starost a péče o druhého. Také vlastnosti jako optimismus a pesimismus mají vliv na subjektivní hodnocení nejen zdravotního stavu. Ve stavu nesezdaný je méně pesimistů a více optimistů než u svobodných. V nesezdaném soužití 47,82 %, ve stavu svobodný je 38,09 % optimistů. Rovněž v intimním životě, který je složkou celkového zdraví je větší spokojenost u nesezdaných soužití. Z daných výsledků je zřejmé, že pozitivní vliv přítomnosti partnera v soužití má i na naše celkové zdraví a hodnocení zdravotního stavu.

ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo zjistit, zda výše životní spokojenosti souvisí s typem rodinného stavu, zda je životní spokojenost v manželství nejvyšší a rozdílnost prožívání u vybraných rodinných stavů.

V teoretické části diplomové práce jsme se zaměřili na vymezení pojmů štěstí, spokojenost, kvalita života a přiblížili jejich vzájemné propojení a souvislost s osobní pohodou, hodnotami a hodnotovým systémem v životě člověka. Dále jsme rozlišili rozdílnost muže a ženy z pohledu biologie, genderu a jejich vztah. Následující kapitola zahrnuje vymezení jednotlivých rodinných stavů a faktory, které mají vliv na spokojenost v jednotlivých rodinných stavech.

V praktické části diplomové práce byl proveden kvantitativní výzkum pomocí metody dotazníků, kde jsme zjišťovali spokojenost mužů a žen v jednotlivých kategoriích, které jsou součástí osobní pohody jedince. Jednalo se o oblast zdraví, zaměstnání, finanční situace, intimní život, přátelé, volný čas, bydlení, nedorozumění a na konec subjektivní vnímání pocitu štěstí a celkové životní spokojenosti. Výsledky byly převedeny do tabulek a grafů v procentech. Hypotézy v našem výzkumu byly ověřeny a potvrzeny.

Závěrem této diplomové práce můžeme říci, že životní spokojenost souvisí s rodinným stavem. Největší spokojenost je ve stavu manželském. Spokojené manželství přináší mnoho výhod a to jak finanční, tak i emocionální a je prokázáno, že přítomnost partnera má pozitivní vliv na naše zdraví. Zdraví je nebo by mělo být největší hodnotou v životě člověka. Dále jsme se mohli přesvědčit, že ženy i muži vnímají rozdílně nejen spokojenost, ale i spokojenost s rodinným stavem.

Vezmeme-li v úvahu, že spokojenost jedince je v globálním měřítku i následnou spokojeností celé společnosti a pokud manželství zajišťuje nejvyšší spokojenost jedinců, je vhodné zaměřit se na prevenci ve výchově a podporu k manželství. Výsledky výzkumu jsou vhodné pro širokou veřejnost, ve vzdělávacích a výchovných institucích, pro prevenci.

SEZNAM LITERATURY:

[1] ZÁKON O RODINĚ 94/1963 Sb.

<http://www.zakonycr.cz/seznamy/094-1963-sb-zakon-o-rodine.html>

[2] ZÁKON O REGISTROVANÉM PARTNERSTVÍ 115/2006 Sb.

<http://www.glpartnerstvi.cz/zakon-o-registrovanem-partnerstvi/zakon-115/2006-sb.-o-registrovanem-partnerstvi.html>

[3] BALLNIK, P., *Otcem i po rozvodu*. Praha:Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0150-2

[4] ČAČKA, O., *Psychologie*. Brno: Doplněk, 1997. ISBN 80-85765-70-5

[5] JANOŠOVÁ, P., *Homosexualita v názorech současné společnosti*. Praha: Karolinum, 2000, ISBN 80-7184-954-5

[6] KARSEN, H., *Ženy – Muži*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-145-X

[7] KŘIVOHLAVÝ, J., *Jak si navzájem lépe porozumíme*. Praha: Svoboda, 1998.

[8] KŘIVOHLAVÝ, J., *Psychologie zdraví*. Praha: Portál,2009. ISBN 978-80-7367-568-4

[9] LIPPA, K.,L., *Pohlaví – příroda a výchova*. Praha: Academia, 2009.

ISBN 978-80-2000-1719-2

[10] MANSFELDOVÁ, Z., TUČEK, M., *Současná česká společnost*. Sociologický ústav AV ČR Praha 2002, ISBN 80-7330-009-5

- [11] MAŘÍKOVÁ, H., a kol., *Jaká je naše společnost? Otázky, které si často klademe...* Praha: Slon, 2010. ISBN 978-80-7419-025-4
- [12] MOŽNÝ, I., *Rodina a společnost*. Praha: Slon, 2006, ISBN 80-86429-58-X
- [13] MOŽNÝ, I., *Sociologie rodiny*. Praha: Slon, 1999, ISBN 80-85850-75-3
- [14] MÜHLPUCHER, P., *Sociální pedagogika II*. Institut mezioborových studií, Brno 2011
- [15] PÁVKOVÁ, J., *Pedagogika volného času*. Praha: Portál, 2008, ISBN 978-80-7367-423-6
- [16] PLAŇAVA, I., *Průvodce mezilidskou komunikací*. Praha: Grada Publishing, 2005, ISBN 80-247-0858-2
- [17] SMITH, H., *Děti a rozvod*. Praha: Portál, 2004, ISBN 80-7178-906-2
- [18] STUHLÍKOVÁ, I., *Základy psychologie emocí*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-282-9
- [19] VAĐUROVÁ, H., MÜHLPUCHER, P., *Kvalita života, teoretická a metodologická východiska*. Brno.
- [20] VEREŠOVÁ, M., *Sociální psychologie – člověk ve vztáích*. Enigma 2011, ISBN 978-80-8133-002-5

- [21] VYBÍRAL, Z., *Psychologie komunikace*. Praha: Portál, 2005, ISBN 80-7178-998-4
- [22] VÝROST, J., SLAMĚNÍK, I., *Sociální psychologie*. Praha: Grada Publishing, 2008 ISBN 978-80-247-1428-8
- [23] BIERZOVÁ, J., *Rozdělení domácích prací a péče o děti v rodině*. Studie 2006.
http://www.genderonline.cz/uploads/5a27cc06e2f4220bde54b069a0b6a5232f56cfaa_rozdeleni-domacich-praci.pdf
- [24] CHOROŠENINOVÁ, E., *Fenomén singles v ČR (přehledová studie)*. Brno: 2011, bakalářská práce, MU Brno
http://is.muni.cz/th/237792/fss_b/bc_singles.pdf
- [25] HAMPLOVÁ, D., *Vstup do manželství a nesezdaného soužití v České republice po roce 1989*. Sociologický ústav AV ČR Praha 2003
http://studie.soc.cas.cz/upl/texty/files/198_03-4%20text%20pro%20tisk.pdf
- [26] HAMPLOVÁ, D., *Životní spokojenost: rodina, práce a další faktory*. Sociologický ústav AV ČR Praha 2004, ISBN 80-7330-063-X
http://studie.soc.cas.cz/upl/texty/files/209_1hampl30%20pro%20tisk.pdf
- [27] HAMPLOVÁ, D., *Životní spokojenost, štěstí a rodinný stav v 21 evropských zemích*. Sociologický ústav AV ČR Praha 2006
http://sreview.soc.cas.cz/uploads/1af3eddc9c2e2c08b0b551f2e43757353f124d35_580_105Hamplova20.pdf
- [28] KŘÍŽÍKOVÁ, A., et. al., *Pracovní a rodinné role a jejich kombinace v životě českých rodičů: plány versus realita*. Praha: SÚ AV ČR, 2006. ISBN 80-7330-112-1

[29] MAŘÍKOVÁ, H., *Muž v rodině – demokratizace sféry soukromé*. Praha: SÚ AV ČR, 1999. http://studie.soc.cas.cz/upl/texty/files/143_99-6wptext.pdf

[30] POLONCYOVA, J., *Změny české rodiny: mladá generace a demografický vývoj*. Praha: VÚPSV, 2003. <http://praha.vupsv.cz/Fulltext/palon.pdf>

[31] ROBOTKOVÁ, A., *Prediktory vývoje manželské spokojenosti*. MU Brno, Diplomová práce, 2010.
http://is.muni.cz/th/135983/fss_m/DP_Spokojenost_final.pdf

[32] ŠOLCOVÁ, I., *Kvalita života*. Sborník příspěvků z konference, konané dne 25. 10. 2004 v Třeboni.

[33] BAČOVÁ, V., *Kvalita života, hodnotové systémy v spoločnosti a sociálny kapitál*. Pedagogická fakulta Prešov. Dále na: <http://www.pulib.sk/elpub2/FF/Dzuka3/01.pdf>

[34] DŽUKA, J., *Kvalita života a subjektívna pohoda – teórie a modely, podobnosť a rozdiely*. Pedagogická fakulta Prešov. Dále na: <http://www.pulib.sk/elpub2/FF/Dzuka3/05.pdf>

[35] HASTRMANOVÁ, Š., *Sexuální život v ČR*. Praha SÚ AV ČR 2005. Dostuný na: <http://www.soc.cas.cz/info/cz/25017/Kvantitativni-vyzkum.html>

[36] MIKULÁŠKOVÁ, G., *Vplyv genderových diskurzov na kvalitu života mužov a žien*. Pedagogická fakulta Prešov. Dále na: <http://www.pulib.sk/elpub2/FF/Dzuka3/09.pdf>

[37] SCHUSTEROVÁ, N., *Hodnoty a subjektívna pohoda*. Pedagogická fakulta Prešov. Dále na: <http://www.pulib.sk/elpub2/FF/Dzuka3/13.pdf>

[38] TOMÁŠEK, M., *Singles a jejich vztahy, kvalitativní pohled na nesezdané a nekohabituující jedince v České republice*. Sociologický ústav AV ČR Praha 2006

http://sreview.soc.cas.cz/uploads/1410f645b65a6fdda3b4a2beaf43bb8964b9bc80_584_107tomasek22.pdf

[39] TYDLITÁTOVÁ, G., *Postoje študentov stredných škol k nezosobášeným spolužitiam*. Sociálne a politické analýzy 2009. ISSN 1337 5555

http://sapa.ff.upjs.sk/casopis/5_prve_cislo_2009/47_Tydlitatova.pdf

[40] VÍTEČKOVÁ, M., BRABCOVÁ, I., *Nesezdané soužití – součást proměny rodiny*. České Budějovice 2010, přehledová studie ISSN 1212

<http://casopis-zsfju.zsf.jcu.cz/kontakt/administrace/clankyfile/20120423193745659169.pdf>

[41] *Česká republika v číslech 2012*. Český statistický úřad, kód: e- 1409-12

<http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/p/1409-12>

[42] *Národní zpráva o rodině*. Ministerstvo práce a sociálních věcí 2004

http://www.mpsv.cz/files/clanky/899/zprava_b.pdf

[43] *Vývoj obyvatelstva v roce 2011*. Český statistický úřad, kód: e- 4007-12

<http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/p/4007-12>

[44] *Zaostřeno na ženy a muže 2012*. Český statistický úřad, kód: e- 1413-12

<http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/p/1413-12>

[45] *Deník Rovnost, 15.2.2013, č. 39*

- [46] *Moje psychologie*, Mladá Fronta, Praha 1/2013
- [47] *Moje psychologie*, Mladá Fronta, Praha 1/2011
- [48] *Psychologie dnes*, Praha: Portál, 9/2010
- [49] *Psychologie dnes*, Praha: Portál, 9/2012
- [50] *Psychologie dnes*, Praha.: Portál, 1/2013
- [51] *Psychologie dnes*, Praha.: Portál, 1/2013
- [52] <http://www.czso.cz/>
- [53] <http://www.glpartnerstvi.cz/>
- [54] <http://lekarske.slovniky.cz/>
- [55] <http://pastorbonus.sk/>
- [56] <http://www.tydenmanzelstvi.cz/>
- [57] <http://www.umirani.cz/>

Seznam obrázků

- ▲ Obr. 1 Domácnosti jednotlivců podle věku
- ▲ Obr. 2 Nejčastější fázování životního cyklu
- ▲ Obr. 3 Růst nesezdaných soužití
- ▲ Obr. 4 Rozvodovost v ČR
- ▲ Graf č. 5 Celkový počet mužů a žen
- ▲ Graf č. 6 Nejvyšší dokončené vzdělání mužů a žen
- ▲ Graf č. 7 Nejvyšší dokončené vzdělání partnerů dotazovaných mužů a žen
- ▲ Graf č. 8 Rozdělení mužů a žen podle rodinného stavu
- ▲ Graf č. 9 Ochota změnit rodinný stav dle rodinného stavu v %
- ▲ Graf č. 10 Vyjádření spokojenosti s rodinným stavem v %
- ▲ Graf č. 11 Hodnocení zdravotního stavu dětí dle rodinného stavu %
- ▲ Graf č. 12 Hodnocení vlastního zdravotního stavu dle rodinného stavu v %
- ▲ Graf č. 13 Počet onemocnění dle rodinného stavu v %
- ▲ Graf č. 14 Posouzení optimismu a pesimismu dle rodinného stavu v %
- ▲ Graf č. 15 Spokojenost v zaměstnání dle rodinného stavu v %
- ▲ Graf č. 16 Spokojenost s pozicí v zaměstnání dle rodinného stavu v %
- ▲ Graf č. 17 Subjektivní posouzení spokojenosti partnerů dle rodinného stavu v %
- ▲ Graf č. 18 Hodnocení finanční situace dle rodinného stavu v %
- ▲ Graf č. 19 Vyjádření spokojenosti s finančním ohodnocením dle rodinného stavu v %
- ▲ Graf č. 20 Subjektivní posouzení spokojenosti partnerů dle rodinného stavu v %
- ▲ Graf č. 21 Charakter bydlení dle rodinného stavu v %
- ▲ Graf č. 22 Vyjádření spokojenosti s bydlením dle rodinného stavu v %
- ▲ Graf č. 23 Vyjádření způsobu trávení volného času dle rodinného stavu v %
- ▲ Graf č. 24 Záliby dle rodinného stavu v %
- ▲ Graf č. 25 Počet přátel u mužů a žen dle rodinného stavu v %
- ▲ Graf č. 26 Četnost kontaktů s přáteli dle rodinného stavu v %
- ▲ Graf č. 27 Četnost nedorozumění dle rodinného stavu v %
- ▲ Graf č. 28 Vyjádření spokojenosti s intimním životem dle rodinného stavu v %
- ▲ Graf č. 29 Subjektivní vyjádření štěstí dle rodinného stavu v %

- ♣ Graf č. 30 Subjektivní posouzení celkové životní spokojenosti mužů dle rodinného stavu v %
- ♣ Graf č. 31 Subjektivní posouzení celkové životní spokojenosti žen dle rodinného stavu v %
- ♣ Graf č. 32 Subjektivní posouzení celkové životní spokojenosti ve všech rodinných stavech
- ♣ Graf č. 33 Spokojenost žen v manželství a nesezdaném soužití
- ♣ Graf č.34 Spokojenost svobodných mužů a v nesezdaném soužití

SEZNAM TABULEK

- ♣ Tab. č. 1 Počet mužů a žen
- ♣ Tab. č. 2 Nejvyšší dokončené vzdělání mužů a žen
- ♣ Tab. č. 3 Nejvyšší dokončené vzdělání partnerů dotazovaných mužů a žen
- ♣ Tab. č. 4 Rozdělení mužů a žen podle rodinného stavu
- ♣ Tab. č. 5 Ochota změnit rodinný stav dle pohlaví a rodinného stavu
- ♣ Tab. č. 6 Vyjádření spokojenosti s rodinným stavem dle pohlaví a rodinného stavu
- ♣ Tab. č. 7 Počet dětí v péči mužů a žen
- ♣ Tab. č. 8 Hodnocení zdravotního stavu dětí dle pohlaví a rodinného stavu
- ♣ Tab. č. 9 Hodnocení vlastního zdravotního stavu dle pohlaví a rodinného stavu
- ♣ Tab. č. 10 Počet onemocnění dle pohlaví a rodinného stavu
- ♣ Tab. č. 11 Posouzení optimismu a pesimismu dle pohlaví a rodinného stavu
- ♣ Tab. č. 12 Spokojenost v zaměstnání dle pohlaví a rodinného stavu
- ♣ Tab. č. 13 Spokojenost s pozicí v zaměstnání dle pohlaví a rodinného stavu
- ♣ Tab. č. 14 Subjektivní posouzení spokojenosti partnerů dle pohlaví a stavu
- ♣ Tab. č. 15 Hodnocení finanční situace dle pohlaví a rodinného stavu
- ♣ Tab. č. 16 Vyjádření spokojenosti s finančním ohodnocením dle pohlaví a stavu
- ♣ Tab. č. 17 Subjektivní posouzení spokojenosti partnerů dle pohlaví a rodinného stavu
- ♣ Tab. č. 18 Charakter bydlení dle pohlaví a rodinného stavu
- ♣ Tab. č. 19 Vyjádření spokojenosti s bydlením dle pohlaví a rodinného stavu
- ♣ Tab. č. 20 Vyjádření způsobu trávení volného času dle pohlaví a rodinného stavu
- ♣ Tab. č. 21 Záliby dle pohlaví a rodinného stavu
- ♣ Tab. č. 22 Počet přátel u mužů a žen dle pohlaví a rodinného stavu
- ♣ Tab. č. 23 Četnost kontaktů s přáteli dle pohlaví a rodinného stavu
- ♣ Tab. č. 24 Četnost nedorozumění dle pohlaví a rodinného stavu
- ♣ Tab. č. 25 Vyjádření spokojenosti s intimním životem dle pohlaví a stavu
- ♣ Tab. č. 26 Subjektivní vyjádření štěstí dle pohlaví a rodinného stavu
- ♣ Tab. č. 27 Subjektivní posouzení celkové životní spokojenosti mužů dle rodinného stavu
- ♣ Tab. č. 28 Subjektivní posouzení celkové životní spokojenosti žen dle rodinného stavu
- ♣ Tab. č. 29 Subjektivní posouzení celkové životní spokojenosti dle rodinných stavů

- ✧ Tab. č. 30 Subjektivní posouzení celkové životní spokojenosti dle rodinných stavů
- ✧ Tab. č. 31 Spokojenost žen v manželství a nesezdaném soužití
- ✧ Tab. č. 32 Spokojenost svobodných mužů a v nesezdaném soužití

SEZNAM PŘÍLOH

Dotazník

DOTAZNÍK

Vážená paní, vážený pane,
 jmenuji se Jana Jaššová a jsem studentkou magisterského programu obor sociální pedagogika na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, Fakultě humanitních studií, Institutu mezioborových studií v Brně. Dovoluji si Vás požádat o laskavé vyplnění dotazníku, který je součástí k výzkumu mé diplomové práce na téma „Prožívání životní spokojenosti v závislosti na partnerském vztahu.“
 Prosim Vás o co nejpravdivější vyplnění dotazníku. Všechna data získaná z dotazníku budou použita pouze pro účely diplomové práce, dotazník je anonymní a po zpracování bude skartován. Odpovědi prosím zakřížkujte. Předem děkuji za Váš čas strávený při vyplňování dotazníku.

1. Jste:
 muž žena
2. Vaše nejvyšší dokončené vzdělání:
 základní vyučen/a
 střední s maturitou vyšší odborné
 vysokoškolské
3. Nejvyšší dokončené vzdělání Vašeho partnera/ky – pokud jste bez partnera/ky, nevyplňujte
 základní vyučen/a
 střední s maturitou vyšší odborné
 vysokoškolské
4. Rodinný stav:
 svobodný/á ženatý/vdaná
 partner/ka (téhož pohlaví) druh/družka
 rozvedený/á single (bez partnera)
 vdovec/vdova
5. Současný rodinný stav:
 chci změnit
 (nemohu) změnit
 nechci změnit
6. Se současným stavem jste:
 velmi spokojen/a spíše spokojen/a
 spíše nespokojen/a velmi nespokojen/a
 ani spokojen/a, ani nespokojen/a
7. Máte děti v péči:
 ano
 ne
8. Zdravotní stav dětí hodnotíte jako (pokud nemáte děti, nevyplňujte):
 dobrý
 uspokojivý
 neuspokojivý
 nemám děti

9. Váš zdravotní stav je:
- dobrý
  - uspokojivý
  - neuspokojivý
10. V posledních 12-ti měsících jste:
- byl/a nemocný/á
  - nebyl/a nemocný/á
11. Jste spíše:
- optimista
  - pesimista
  - něco mezi
12. V současném zaměstnání jste:
- velmi spokojen/a
  - spíše spokojen/a
  - spíše nespokojen/a
  - velmi nespokojen/a
  - nezaměstnaný/á
13. Se svojí pozicí v zaměstnání jste:
- velmi spokojen/a
  - spíše spokojen/a
  - spíše nespokojen/a
  - velmi nespokojen/a
  - ani spokojen/a, ani nespokojen/a
  - nejsem zaměstnaný/á
14. Váš partner je v zaměstnání (*pokud nemáte partnera, nevyplňujte*):
- velmi spokojen/a
  - spíše spokojen/a
  - spíše nespokojen/a
  - velmi nespokojen/a
  - ani spokojen/a, ani nespokojen/a
  - není zaměstnaný/á
15. Vaše finanční situace je:
- dobrá, vše pohodlně zvládám/e
  - vycházím/e tak akorát
  - vycházíme jen těžko
  - nevycházím/e
16. S finančním ohodnocením v zaměstnání jste:
- velmi spokojen/a
  - spíše spokojen/a
  - spíše nespokojen/a
  - velmi nespokojen/a
  - ani spokojen/a, ani nespokojen/a
  - nejsem zaměstnaný/á

17. Váš partner/ka je se svým finančním ohodnocením:
- velmi spokojen/a
  - spíše spokojen/a
  - spíše nespokojen/a
  - velmi nespokojen/a
  - ani spokojen/a, ani nespokojen/a
  - není zaměstnaný/á
18. Bydlíte:
- s rodiči v bytě, domě
  - sám/a v bytě, domě
  - s rodinou samostatně
  - jinak (v pronájmu, na ubytovně apod.)
19. Se současným bydlením jsem:
- velmi spokojen/a
  - spíše spokojen/a
  - spíše nespokojen/a
  - velmi nespokojen/a
  - ani spokojen/a, ani nespokojen/a
20. Volný čas trávíte:
- sám/a
  - s rodinou
  - s partnerem/kou
  - nemám volný čas
21. Svě koníčky:
- mám a pěstuji
  - nemám
  - nezbývají mi prostředky ani čas
22. Přátele:
- mám široký okruh přátel
  - mám několik dobrých přátel
  - nemám mnoho přátel
  - nemám přátele
23. Se svými přáteli se stýkáte:
- často
  - občas
  - velmi málo
  - nestýkáme se
24. Do nedorozumění se svým partnerem nebo okolím se dostáváte:
- často
  - občas
  - velmi málo
  - téměř nikdy

25. Svůj intimní život považuji za:

- velmi uspokojivý
- spíše uspokojivý
- spíše neuspokojivý
- neuspokojivý
- není žádný

26. Celkově se cítíte šťastný/á:

- ano, cítím se velmi šťastný/á a spokojený/á
- spíše ano, jsem v podstatě šťastný/á
- spíše ne, mohlo by to být lepší
- ne, ke štěstí a životní spokojenosti mi mnoho chybí

27. Zvážím-li veškeré okolnosti ve svém životě, celková moje životní spokojenost je
(vyjádřete na stupnici, přičemž 0 je nespokojen a 10 je absolutně spokojen):

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

---

nespokojen/a

absolutně spokojen/a